



# Abisyjska kwadratura koła

## Sytuacja w Genewie komplikuje się — Oburzenie prasy francuskiej z powodu ostrego wystąpienia prof. Jéze — Anglja zadowolona z mowy Litwinowa

Paryż. (Tel. wł.) Naprężenie, wy-nikłe po wczorajszej dyskusji w Gene-wie, omawia prasa francuska z du-żym ubolewaniem podkreślając z nie-zadowaniem, że właśnie profesor u-niwersytetu paryskiego jako doradca prawni negusa tak ostro krytykował politykę Włoch oraz ich sposób rzą-dzenia.

„Echo de Paris“ pisze, że spór włosko-abisyjski, który przerodził się w zatarg włosko-angielski, w dalszym swym rozwoju może przeistoczyć się w konflikt Włoch z Ligą Narodów. Fran-cja musi naturalnie bronić praw mię-dzynarodowych oraz istniejących trak-tatów, lecz zachodzi pytanie, jak daleko może ona iść w obronie tych trak-tatów. Londyn życzy sobie wprowadze-nia wspólnych sankcyj, lecz to jest nie-możliwe, gdyż taka uchwała wymaga jednomyślności, której nie da się o-sięgnąć. Należy sobie zadać pytanie, czy nie dlatego właśnie rząd angielski mówi tak głośno o sankcjach, gdyż sam nie może działać, a chce przy po-mocy opinii publicznej stworzyć pozory swego zdecydowanego stanowis-ka.

„L'Oeuvre“ stwierdza, że kryzys rozwija się w szybkim tempie. Włochy chciały w czwartek zmusić Radę Ligi Narodów do uznania Abisynji ja-ko mniej wartościowego państwa. To się Rzymowi prawdopodobnie nie u-da. Jedno jest pewne, że rozwój wy-padków zmierza ku wielkim powikła-niom.

„Journal“ stwierdza, że francu-ski profesor prawa zaatakował Włochy w niemożliwej formie. Minimum czego należy oczekiwać, to odmowy Rzymu brania udziału w dalszej dyskusji, pó-ki Abisynję zastępować będzie prof. Jéze.

„Matin“ ubolewa, że z ramienia Abisynji występuje profesor francuski, który w czwartek atakował Włochy w ostrej, chwilami nawet obraźliwej for-mie.

### Turniej szachowy

Lódź (PAT). Rozpoczął się mię-dzynarodowy turniej szachowy, w któ-rym oprócz mistrza Polski dr. Tartakowera i czterech graczy łódzkich Ap-pla, Achillesa Frydmana, Kolskiego i Regedzińskiego, bierze udział 5 mi-strzów zagranicznych, a mianowicie: Fine (St. Zj.), Mikenas (Lit.), Opocens-ki (Cz.), Lajos Steiner (Węg.) i Win-ter (An.).

W pierwszym kole turnieju zakończyły się tylko dwie partje: Winter wygrał z Mikenasem i dr. Tartakower z L. Steinerelem. Partje pomiędzy Kol-skim i Frydmanem, Regedzińskim i Finem oraz Applem i Opocenskym zo-stały przerwane.

W drugim kole zakończono tylko dwie partje: A. Frydman i Opocenski oraz Kolski i Winter, obie na remis, mimo pewnej przewagi graczy łódz-kich. Partje Fine i Appel, L. Steiner i Regedziński, oraz Mikenas — dr. Tar-takower przerwane. W tej ostatniej mistrz Polski osiągnął początkowo znaczną przewagę, której jednak nie zrealizował i partję odłożono w pozycji przypuszczalnie remisowej.

### Wiadomości

W Oslo dokonano wymiany dok-umentów ratyfikacyjnych protokołu dod-atkowego do polsko-norweskiej umowy han-dlowej z r. 1926. Wymiany dokumentów dokonali norweski minister spraw zagr. Kolst i poseł R. P. Neuman.

Kongres międzynarodowej federacji b. Kombatantów. (F. I. D. A. C.) w Brukseli zakończył prace, uchwalając rezolucję, przewidującą co najmniej raz do roku urz-ządzanie spotkań delegatów związków narodowych tej federacji i związków b. kombatantów krajów dawniej nieprzyja-cielskich. Spotkania te mają mieć na ce-lu wspólną obronę pokoju.

Wszyscy pasażerowie okrętu „Dorie“, który zderzył się z francuskim parowcem „Formigny“ są uratowani. Uszkodzenie statku nie jest poważne.

Według oficjalnych danych, od 26-go czerwca do 31-go sierpnia zmarło w Afry-ce wschodniej 14 oficerów włoskich i 79 podoficerów i żołnierzy.

„Action Française“ kwalifi-kuje wystąpienie prof. Jéze jako zdradę i dziwi się, że rząd francuski nie poradził mu jeszcze tego samego wie-czora, aby złożył zastępstwo spraw A-bisynji.

Londyn. (Tel. wł.) Prasa londyń-ska z dużym zadowoleniem wita prze-mówienie Litwinowa w Genewie.

Korespondent genewski „Mor-ning Post“ odnosi wrażenie, że ta mowa Litwinowa zjednoczy mniejsze państwa. Mała Ententa, państwa bal-

kańskie oraz skandynwskie, zsolida-ryzują się niewątpliwie z krokiem sowieckim.

„Financial News“ jest zdania, iż sprawa wzięła niepożądaną obrót. Mowa Litwinowa dowodzi, że Sowiety są co najmniej za ostreimi zarządzeni-ami. Istnieje podstawa do przypuszcze-nia, że małe państwa, zwłaszcza te, które powstały po roku 1919, zechcą odegrać pewną rolę. Decyzja zależy te-raz rzeczywiście od stanowiska Anglii i Francji.

### Rada Ligi ma wyłonić specjalny komitet?

Genewa, (PAT) Toczą się roz-mowy pomiędzy poszczególnymi człon-kami Rady Ligi w sprawie utworzenia specjalnego komitetu Rady, który zo-stałby obciążony misją opracowania wniosku, zmierzającego do pokojowego załatwienia zatargu włosko-abisyń-skiego.

Początkowo wysunięto koncepcja komitetu złożonego z 5 członków Rady, a mianowicie Anglii, Francji, Polski, Hiszpanji i Turcji. Koncepcja ta upad-ła, jednak wobec sprzeciwu delegata włoskiego, który stanął na stanowisku, że w razie udziału Francji i Anglii również Włochy muszą być reprezento-wane.

Następnie rozważano projekt powo-lania komitetu, złożonego tylko z trzech członków Rady. Dotychczas jednak nie zdołano uzyskać zgody ze strony kandydatów, którzyby w ko-mitecie tym mieli brać udział.

Genewa (PAT) W związku z pro-jektami, przewidującymi powołanie do życia komitetu trzech członków Rady zwrócono się do min. Becka z propo-zycją udziału Polski w tym komitecie.

Wobec tego, że kompetencyj komi-tetu nie określono, min. Beck wyraził wobec przewodniczącego Rady swoje wątpliwości co do udziału Polski w tym komitecie.

## Kobieta pod pręgierzem we Wrocławiu

Berlin. (PAT). „Nar. Socj. Kores-pondencja Partyjna“ donosi o wypadku postawienia pod pręgierz we Wroc-ławiu pewnej kobiety aryjskiej, żony szturmowca, której zarzucano utrzymy-wanie stosunków z Żydem.

Napiętnowanie winnej odbyło się w formie podania jej stosunku do wiado-

mości publicznej przez dwóch przy-wódców szturmówek.

Wniesiona przez ową kobietę skar-ga została odrzucona. Sąd powołał się w motywach m. in. na projekt ustawy karnej min. Kerlra, według którego taniec aryjki z niearyjczykiem podpa-da pod pojęcie hańbienia rasy.

## Strajk na Litwie trwa

Ryga. (PAT). Z Kowna donoszą, że o ile można sądzić z krótkich informa-cyj prasy, sytuacja strajkowa na wsi nie została jeszcze całkowicie zlikwi-dowana.

W wielu miejscowościach trwa na-dal bojkot rynków. Zdarzyły się przy-tem wypadki palenia mostów na go-scińcach, aby utrudnić komunikację z miastem.

Pogrzeb dwóch ofiar zajść na rynku w Wajwerach, gdzie doszło do krow-nej utarczki z policją, odbył się spo-kojnie przy tłumnym udziale okolicz-nej ludności wiejskiej.

Aresztowani w związku z ostatnie-mi wypadkami członkowie centralne-go komitetu partji ludowców Oszkinis i Kezinajtis odpowiadać mają za u-prawianie agitacji na rzecz strajku.

### Skazanie gminy m. Łowicza

Warszawa. (Tel. wł.) Wdowa po tragicznie zmarłym w katastrofie sam-ochodowej w Łowiczu śp. Konopce-Rolandzie wystąpiła z procesem cywil-ny przeciwko gminie Łowicza, która naprawiając most, otworzyła przejazd przez jedną z ulic.

Brak znaków ostrzegawczych spo-wodował katastrofę, w której zginął Ro-land. Samochód prowadził głośny ak-tor rewjowy, Bodo. Sprawa ciągnęła się przez kilka lat, przyczem zarządzo-no m. i. wizję lokalną w Łowiczu.

Sąd okręgowy ogłosił wyrok, w któ-rym skazał gminę m. Łowicza na 34.500 zł z 10 proc. rocznie, zaczynając od stycznia 1930 r., oraz na rzecz ZUPU kwotę 8.600 zł wraz z kosztami i pro-centami. (w)

### Śmierć gen. Skrzyńskiego

Płock (Tel. wł.) Ostatnio, w cza-sie wielkiego polowania przed wieczorem na polach wsi Mystkowo, gminy Strojcin, pow. płockiego, nagle za-słał generał emerytowany Stanisław Skrzyński, który mimo natychmiast-owej lekarskiej pomocy, w krótkim czasie zmarł.

Przyczyną śmierci był silny atak sercowy. Powiadomiona o śmierci generała rodzina, zabrała zwłoki do Warszawy.

### „Zawisza Czarny“

Helsinki (PAT) Na pokładzie „Zawiszy Czarnego“, który przybył tu pod dowództwem komandora gen. Za-ruskiego, znajduje się 10 harcerzy morskich i 29 uczniów państwowej szkoły morskiej w Gdyni. Statek przybył z Visby (w Szwecji) i musiał wskutek

niepomyślnych warunków żeglarskich schronić się w zatoce Rogger-Wiek w Estonji.

Po dwudniowym pobycie w Helsin-kach „Zawisza Czarny“ wyruszy w dal-szą drogę do Tallina. O ile warunki atmosferyczne będą korzystne, w dro-dze do Gdyni zawita do jednego z por-tów lotewskich.

### Katastrofa samochodowa

Paryż. (PAT). Wypadkowi samo-chodowemu uległa w pobliżu Deauville znana baletka trzyni Bronisława Ni-żyńska wraz z dziećmi, 12-letnim syn-kiem i córką.

Chłopiec zginął na miejscu, dziew-czynka ciężko ranna. Pani Niżyńska odniosła tylko lekkie obrażenia.

### Jeszcze jedna koncesja?

Paryż (PAT). „Paris Soir“ do-wiaduje się, iż dwaj Francuzi, bracia Bayart, w roku 1918 uzyskali od rządu abisyjskiego koncesję podbbną do kontraktu, podpisanego przez Czerto-ka i Ricketta.

Bracia Bayart wpłacali do roku 1924 sumy, przewidziane w umowie. Kontrakt ten, jak donosi „Paris Soir“ nigdy nie był wypowiadzany.

Dziennik twierdzi, że koncesjona-rjusze francuscy zamierzają bronić swych praw do eksploatacji bogactw mineralnych Abisynji.

### Echa zaważenia się tunelu

Berlin (PAT). Śledztwo urzędo-we w sprawie katastrofy zaważenia się tunelu kolejki podziemnej, budowanej przy ul. Hermmana Goeringa doprowa-dziło do aresztowania 4 osób: dyrektora berlińskiego towarzystwa budowy Hugo Hoffmanna, inżyniera Józefa

Ratha, kierownika budowy inż. dypl. Fritza Nothy i radcę kolei Rzeszy Wil-helma Weyhera.

Wszyscy oskarżeni zostaną o lekko-myślnie spowodowanie śmierci 19 o-fiar, dokonane przez zaniedbanie pod-stawowych reguł, jakich przestrzegać należy przy budowie tuneli podziem-nych.

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w War-szawie 5,26 — 5,27 zł, w Gdańsku na War-szawę 5,29 zł.

Kurs marki niem. Bank Polski oddział w Poznaniu, nienotowany.

### POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, dnia 6. 9. 1935 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdo-wego była utrzymana.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poz. konwers. 66,75% przy malej poda-ży. Pozaitem poszukiwano 4% premj. dol. po 51,75 bez oddawców.

W papierach lokacyjnych P. Z. K. nie-co większe zainteresowanie. Obracano 4½ list. dol. po 40 — 40½ — 40% oraz 4½ list. złotych w zlocie po 41%, pozaitem obracano 4½ zlot. list. po 40, zaś listy zast. konwert. poszukiwano po 40%.

Z akcji bankowych płacono za Bank Polski 92,50.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu.

Kurs w procentach nominału wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. poz. konwersyjna 66,75 P.  
4½% dol. listy zastawne serji K. z r. 1933 P. Z. K. 40,00 — 40,25 — 40,00 +.

4½% listy zast. złote w zlocie przestemple-wane Pozn. Ziem. Kred. (dawny 4½% dol. listy zast. w zlocie = 8,90 za 1 dol. 41. — +.

4½% złotych listy zastaw. s. K. z r. 1933 P. Z. K. 40. — +.

4% listy zast. konwert. ostempl. P. Z. K. 40. — P.

Akcje bankowe i przemysłowe Bank Polski 92,50 P.  
Tendencja utrzymana.

### Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, dnia 6. 9. 1935 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Po-znań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąc za 100 kg.:

Wszystkie ceny w zł. i gr. — 1 gr. = 12 1/2%  
Ceny transakcyjne: — 100%  
Żyto 15 tonn par. Poznań . . . . . 12,15

Ceny orientacyjne: — 100%  
Żyto zdr. suche (Usp. stałe) 12,00— 12,25

Pszenna (Usp. spokojn.) . . . . 16,50— 16,75

Jęczmień 700—725 g/l. . . . . 13,70— 14,25

Jęczmień 670—690 g/l. . . . . 12,75— 13,00

Uspokobienie spokojne. 13,75— 14,25

Owies nowy 13,75— 14,25

Uspokobienie spokojne.

Maka

żytnia I gat. 0,55% wł. w. 13,75— 19,75

żytnia I gat. 0,65% wł. w. 17,75— 18,75

żytnia II gat. 55—70% wł. w. 15,50— 16,50

żytnia pośl. pon. 70% wł. w. 13,50— 14,50

Uspokobienie stałe.

pszenna gat. IA 0-2% wł. w. 30,00— 32,50

pszenna gat. IB 0-45% wł. w. 29,50— 30,00

pszenna gat. IC 0-55% wł. w. 28,50— 29,00

pszenna gat. ID 0-60% wł. w. 27,50— 28,00

pszenna gat. IE 0-65% wł. w. 26,50— 27,00

pszen. gat. IIA 20-55% wł. w. 26,00— 26,50

pszen. gat. IIB 20-65% wł. w. 25,50— 26,00

pszen. gat. IIC 45-65% wł. w. 23,25— 23,75

pszen. gat. IIF 55-65% wł. w. 21,75— 22,25

psz. gat. IIIA 65-70% wł. w. 20,75— 21,25

psz. gat. IIIB 70-75% wł. w. 18,75— 19,25

Uspokobienie stałe.

Otręby żytnie stand. . . . . 9,50— 10,00

Otręby pszen. grube stand. 9,75— 10,25

Otręby pszenne średnie st. 9,25— 9,75

Otręby jęczmienne . . . . . 9,00— 10,25

Rzepak zimowy . . . . . 32,50— 33,50

Rzepak zimowy . . . . . 30,00— 31,00

Rzepak zimowy . . . . . 31,00— 33,00

Siemie lniane . . . . . 35,00— 37,00

Gorzycza . . . . . 25,00— 28,00

Groch Wiktorja . . . . . 20,00— 22,00

Groch Folgera . . . . . 43,00— 45,00

Mak niebieski . . . . . 37,00— 40,00

Inkarnatka . . . . . 17,50— 17,75

Makuch lnian. w taflach . . . 13,50— 13,75

Makuch rzepakowy w tafl. 18,75— 19,25

Makuch słon. w tafl. 42/43% 19,00— 20,00

Sruty Soja . . . . . 1,50— 1,70

Śloma pszena luzem . . . . . 2,10— 2,30

„ pszena prasowana . . . 1,75— 2,00

„ żytnia luzem . . . . . 2,25— 2,50

„ żytnia prasowana . . . . 2,50— 2,75

„ owsiana luzem . . . . . 3,00— 3,25

„ owsiana prasowana . . . 1,00— 1,50

„ jęczmienna luzem . . . . . 1,90— 2,10

„ jęczmienna prasow. . . . 5,50— 6,00

Siano zwykłe luzem . . . . . 6,00— 6,50

„ zwykłe prasowane . . . . 6,50— 7,00

„ nadnoteckie luzem . . . . . 6,50— 7,00

„ nadnoteckie pras. . . . . 7,00— 7,50

Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warun-kach: żyta 882 tonn, pszenicy 576 tonn, jęczmienia 595 tonn, owsa 75 tonn, maki żytniej 99 tonn, maki pszennej 61,5 tonn, otrąb żytnich 65 tonn, otrąb pszennych 117,5 tonn, gorzycy 3,5 tonn, grochu Wik-torja 86,5 tonn, grochu Folgera 15 tonn, rzepaku 102 tonn, rzepiku 12 tonn, makuch-liniane 7,5 tonn, makuchu rzepakow-ego 7,5 tonn, makuchu słonecznikow-ego 30 tonn, wytloków 30 tonnr

# Na rozdrożu europejskiej polityki w Afryce

## II. Obawy Angji o pokój w kolonjach

Jeśli oceniać europejskie sympatie „pro” lub „contra” odnośnie konfliktu abisyńskiego, mając na myśli sympatie przeciętne człowieka, a nie rządów — to przy tem cenzurowaniu Mussolini otrzymałby notę bardzo złą. Sympatie są po stronie tego, kto staje w obronie „biednej” Abisynji, w danym wypadku Anglii.

Tego rodzaju cenzurowanie nie wytrzymuje poważniejszej krytyki. Mimo to nie można rozumowaniu takiemu odmówić zdżbła słuszności. „Szary człowiek” posiada instynkt; a instynkt w danym wypadku wskazuje widzowi europejskiemu, że jeden z egoizmów — mianowicie włoski — jest bardziej wyłączny, gdyż wychodzi na korzyść samych tylko Włoch. Co się zaś tyczy W. Brytanji, to wprawdzie jej stanowisko wypływa w pierwszej linii również z własnych interesów politycznych, niemniej jednak egoizm brytyjski znajduje się równocześnie na linii interesów szeregu innych jeszcze narodów. Już nieraz w historii wzgląd ten rozgrzeszał politykę angielską w opinji świata.

Stanowisko opinji na Zachodzie, nie wyłączając przeważającej części społeczeństwa francuskiego, odzwierciedla sentymenty narodów o tradycjach kolonialnych, niezmiernie czułych na wszelkie konflikty o ryzykownych dla Europy skutkach. Ściera się więc Europa „stara” z polityką narodu w dziedzinie kolonialnej „młodego”. To przeciwstawienie się dwóch „generacyj” rozwoju kolonialnego Europy jest dziś faktem najbardziej istotnym w dyskusji nad przyszłemi losami posiadłości afrykańskich.

Anglja dlatego patrzy pesymistycznie na rozwój polityki włoskiej wobec Abisynji, ponieważ nie żywi zaufania do zdolności kolonialnych Włoch. Londyn obawia się, że Włochy przeceniają swe siły w konflikcie abisyńskim i że wskutek tego za omyłki Mussoliniego zapłaci — Wielka Brytania.

Abisynja — tak rozumują w Londynie — jest jedyną niezawisłą monarchją rasy czarnej, zarazem ostatniem niezależnym państwem afrykańskim o wielkich tradycjach. Faktu tego nie umniejsza, że w kraju panują jeszcze barbarzyńskie obyczaje, że kwitnie bandytyzm i niewolnictwo, a organizacji państwowej nie można stawiać narówni z innym państwem cywilizowanym. Kraj, rządzone przestawozwiniem systemem feudalnym, zaliczany być musi do krajów o specyficznym kulturowym społecznym i ustrojowym, przez rasę czarną.

Anglja wie z dawien dawna, że tego rodzaju organizmy są trudne do poddania. Jeszcze trudniej jest wypełnić na rozległych obszarach takiego kraju tysiącletnie tradycje tak, czy inaczej pojętej „suwerenności”, i rzadziej tubylcami systemem kolonialnym. Tradycyjna polityka W. Brytanji nakazuje w podobnych wypadkach zdobywać sobie względy narodu i jego przywódców oraz panować niewidocznie, przez pokojową eksploatację gospodarczą. Mądrość rządzenia światem przez Angję polega na rezygowaniu z pozorów władzy, tam, gdzie treść władzy i tak mocno spoczywa w jej dłoń. Dowodem tego — opanowanie Indji.

W Abisynji, gdzie już oddawna mogła zrodzić się dla Anglii pokusa zlikwidowania swoistego tworu państwowego, roztropność nakazywała utrzymanie niepodległości cesarstwa negusa, przez co rząd angielski zdobywał sobie w oczach światlejszych kół czarnej rasy miano tolerancyjnego protektora cesarstwa etjopskiego i w szerszym znaczeniu opiekuna rasy czarnej. Ten ostatni wzgląd nabiera wagi, zwłaszcza teraz, odkąd po wojnie światowej prądy emancypacyjne przeciw rasie białej wzrastają wszędzie. „Status quo” w owem jedynym państwie czarnych jest dla Anglii symbolem spokoju w reszcie Afryki.

Teraz stoi Londyn wobec faktu, że spokój i równowaga są zagrożone przez zamiary polityki włoskiej. Anglja nie wierzy w powodzenie polityki Rzymu. W razie zwycięstwa nie potrafiłaby Włochy — tak mniema Londyn — dać sobie rady z wewnętrznym ustrojem Abisynji. Jeśli zaś Włochy poniosą militarną klęskę, zdyskredytowana byłaby włoska pozycja kolonialna w Afryce, tak, jak to było po klęsce pod Aduą.

W obu wypadkach wzmógłby się namiętności rasowe, które nie ograniczyłyby się zapewne do terenu stosunków włosko-abisyńskich, lecz ogarnęłyby ludność w kolonjach angielskich w Sudanie, Kenji, Ugandzie i dalej ku południowi. Z chwilą tą zagrożone byłoby imperjum kolonialne Anglii w Afryce u swoich podstaw.

Wobec niepokojącej ekspansji rasy żółtej na Dalekim Wschodzie istnieje wszelka podstawa do obaw o losy Indji w ramach imperjum brytyjskiego. Posiadłości afrykańskie nabierają dla macierzy angielskiej coraz większej wagi. Jasnem teraz jest, ile niepokoju wniesie fakt, że właśnie na terenie Afryki miałyby się zacząć fermenty i to jeszcze na wybrzeżu wschodnim, przytkającym do Morza Czerwonego, którą prowadzi droga strategiczna do Indji i na Daleki Wschód. Wreszcie wzglądna bliskość Abisynji z Arabją wskazuje na to, że obawy Anglii nie zatrzymują się tylko koło granic etjopskich, lecz sięgają ku kanałowi Sueskiemu i dalej ku obszarowi Bliżniego Wschodu. I te obszary mogłyby pewnego dnia znaleźć się w grze.

dlaczego zmierza angielska polityka kolonialna za wszelką cenę do utrzymania „status quo”, który, jej zdaniem, oznacza dla Europy spokój i równowagę sił na trudnych terenach zamorskich.

W tem dążeniu do zachowania stanu obecnego przewiduje Anglja mimo wszystko miejsce dla fragmentarycznych korektur granicznych, jak tego dowodzi kompromisowy plan min. Edena, mający, wzajemnym kosztem Abisynji i W. Brytanji, zadowolić niektóre pretensje Mussoliniego. Ale te lokalne regulacje odbyć się mają możliwie bezboleśnie, nie rozpalając nad „czarnym lądem” namiętności rasowych. Pożoga ta wywołałaby bowiem zamieszanie nie tylko w europejskich kolonjach w Afryce, ale mogłaby się przeobrazić w rozgrywkę między państwami europejskimi. Sprawa „afrykańska” stałaby się sprawą „europejską”.

Oto, czego Anglja chce uniknąć w interesie Europy.

Tylko, że tak pojętej „solidarności europejskiej” nie podziela Italja Mussoliniego.

## To także głosowanie

W związku ze zbliżającymi się wyborami zamieszcza „Warszawski Dziennik Nar.” następujące uwagi:

„W miarę zbliżania się terminu głosowania do Sejmu, wzrasta w obozie „sanacyjnym” zdenerwowanie i obawa o frekwencję głosujących. Wprawdzie brukowce „sanacyjne” robią dobrą minę i komponują biuletyny o „załamaniu” się frontu bojkotowego”, ale odpowiedzialniejsze czynniki obozu rządowego nie podzielają śnać tego optymizmu, ponieważ zarówno w artykułach prasowych, jak i w uchwałach rozmaitych organizacji starają się przekonać społeczeństwo o konieczności udziału w wyborach.

„Nie będziemy tu rozprawiali się ze wszystkimi argumentami prawnymi i politycznymi, konstruowanymi z mozołem przez tych, co jeszcze nie tak dawno triumfowali z powodu wyeliminowania stronnictw opozycyjnych z aktu wyborczego. Umowa z „Undo” i serdeczne przyjęcie „partyjników” z „Wyzwolenia” świadczą aż nadto dowodnie o tem, że były przewidziane i przygotowane dla wszystkich miejsca na listach kandydatów — oczywiście pod oznaczonymi zgóry warunkami. Na jeden wszakże z tych argumentów pozwolimy sobie zwrócić nieco uwagi, ponieważ daje on sposobność do właściwego określenia stanowiska wobec wyborów tych, którzy nie przez obojętność lub lenistwo, ale z powodów politycznych nie będą głosować na wyznaczonych przez zgromadzenia okręgowe kandydatów.

„Popularnie nazywa się to stanowisko „bojkotem wyborów”, lub „niebraniem w nich udziału”, lub „niebraniem w nich udziału”, do czego prasa sanacyjna dodaje rozmaite dopowiedzenia w rodzaju: „szerzenie anarchji”, „walka z państwem”, „sabotowanie konstytucji” i t. p.

„Jest w tych określeniach nieścisłość, niezrozumienie rzeczy i wyraźna zła wola, — zależnie od tego, kto temi nazwami operuje. Naprawdę zaś nierwuczenie do urny wyborczej kartki z nazwiskami wyznaczonych przez zgromadzenia okręgowe kandydatów, nie zawsze będzie obojętnością na sprawy państwowe, czy jakimś „letargiem” politycznym, lub usuwaniem się od odpowiedzialności za przyszłość państwa, nawet pojmanego pod kątem doraźnych niedomagań społecznych i gospodarczych. Wprost przeciwnie: kartki, niewrzucone do urn, będą „miały więcej wymowy politycznej od kartek oddanych, przy pomocy których np. dyrektor „Lewjatora” zostanie reprezentantem Poleszuków”. W obecnych warunkach oddanie kartki nieważnej lub nieoddanie jej wcale — faktycznie na jedno to wychodzi — będzie także głosowaniem.

„Na kartce, która z powodu niezjawienia się jej właściciela, pozostanie w papierach — nie w aktach komisji wyborczej, będzie niejako napisane, co następuje:

— „Powołany raz na pięć lat do pośredniego decydowania o losach państwa, o jego polityce i gospodarstwie,

znalazłem się w tem położeniu, że nie mam zaufania do tych, na których jedynie mogę ważne głosować. Jedną z nich są mi zupełnie nieznanymi, inni odwrotnie, znani nadto dobrze, jako zwolennicy poglądów wprost przeciwnych tym, które ja wyznaję. Jako uczestnik wspólnego dobra, którem według nowej konstytucji ma być państwo dla wszystkich obywateli, nie mogę i nie chcę zadowolnić się tem, że umieszczeni na listach kandydatów są mi pokrewni społecznie lub gospodarczo. Chciałbym i uważam, że mam do tego prawo, aby poseł, przeźernie wybrany, zajmował wobec wszystkich spraw państwowych, nie wyłączając polityki zagranicznej, takie stanowisko, które odpowiada moim przekonaniom i moim poglądom.

„Takiego posła wybrać nie mogę, bo go niema na liście, na którą jedynie mogę głosować. W tej sytuacji, nie mogąc znaleźć zaufanego pośrednika, czynię nim niewrzuconą do urny kartkę wyborczą, która ma powieścić czynnikiem, przez konstytucję powołanym — między niemi także i nowemu Sejmowi, — że ja — a ze mną i inni obywatele — nie jesteśmy zadowoleni z tej próby, jaką jest nowa ordynacja wyborcza i domagamy się jej zmiany. Inaczej nie mogę tego swego stanowiska wyrazić, bo, głosując wbrew swemu przekonaniu, byłbym jednym z powodów dobroci tej ordynacji.

„Chcę także powiedzieć, że nie jestem zadowolony z polityki obecnego rządu i pragnąłbym jego zmiany — nie tylko w osobach, ale w programie i metodach działania. Wiem, że tylko Sejm ma prawo żądać ustąpienia rządu i że decyzja zależy tu od Prezydenta Rzeczypospolitej, ale właśnie pod tym względem nie pozwolono mi, jako wyborcy, porozumieć się z przyszłymi posłami, dowiedzieć się od nich, jak na tę najważniejszą z aktualnych spraw państwowych się zapatrują. Wyrażam zatem swoje zdanie w tem przekonaniu, że ten mój głos będzie może przez powołane czynniki wzięty pod uwagę.

## Z życia

(—) Jak błagować, to — dobrze.

Parę dni temu ogłosiła PAT, iż w dniu 1. sierpnia b. r. pracowało na drogach państwowych blisko pół miliona ludzi.

Na swoje nieszczęście PAT chciała być ścisłą i szczegółową. I wpadła. Podała ona, że na 485.091 robotników, pracujących 1-go sierpnia br. na drogach, aż 241.806 pracowało z tytułu świadczeń. Dalszych 243.285 robotników oplacanych było gotówką i zbożem (mąka).

Czcigodna urzędowka nie zna ustawy szarwarkowej. Nie wie, że w czasie pilnych robót polnych nie wolno powoływać na szarwarki. A 1 sierpnia — toć to pełny, najpełniejszy sezon żniw. Rolnika wtedy żadna siła nie oderwie od roli! Nawet egzekutor podatkowy idzie wtedy na urlop.

Pocóż taka blaga? I komuż ona jest potrzebna?

\*

W komunikatach bardzo oficjalnych, bo ministerstwa komunikacji do dyrekcji robót publicznych, zapowiadano nadesłanie znacznych sum na roboty publiczne i polecano poczynić przygotowania do tych robót. Wedle słów memoriału b. posłów BB. jedna z wojewódzkich dyrekcji robót publicznych otrzymała miała w r. 1935 na roboty wodne 18 milj. zł. Potem suma ta spadła do 4 milj. zł. A gdy nadszedł sezon robót — nie nadeszły nawet owe 4 milj. Skończyło się na niepełnym milionie.

\*

Dobry gospodarz nie zapowiada, nie obiecuje, a robi co może. Obiecani, cacanki nie licują z wysokim urzędem.

\*

Związek Fabryk Wódek Gatunkowych donosi nam w związku z uwagami o memoriale Związku Wielkich Fabryk Wódek w sprawie podwyższenia opłaty patentowej, o czem pisaliśmy na tem miejscu w nr. 377 „Kurjera Poznańskiego”, że stanowisko takie zajmował Związek 3 lata temu, a od tego czasu uległo ono zasadniczej zmianie. Ostatni memoriał Związku z lipca r. b. proponował ustalenie minimum przerobu w ilości 10 tys. litrów (a nie 50 tys., jak podano w powyższej wzmiance) przy równoczesnym pozostawieniu wysokości obecnie pobieranego patentu akcyzowego bez zmian.

Ponadto „Związek Wielkich Fabryk Wódek Gatunkowych” przekształcił się pół roku temu na „Związek Fabryk Wódek Gatunkowych”.

„Nie mogąc inaczej, głosuję w ten sposób, zgodnie ze swem sumieniem, a także — w mojem przekonaniu — z interesem państwowym. Podkreślam przytem, że stoję na stanowisku istniejącego prawa politycznego i odpiaram z oburzeniem posądzanie mnie o sabotowanie prawa i państwa”.

„Taka będzie treść polityczna jednej zapewne kartki wyborczej, niewrzuconej do urny w przyszłą niedzielę. Twórcy nowej ordynacji, którzy wyraźnie określili ją, jako próbę, nie będą chyba zwalczać tej formy głosowania, ale wysnują z niej właściwe wnioski. Próba powinna być sumienna, bezstronna i — wszechstronna”.

## Gorliwy „sanator”

Biskup chełmiński ks. dr. Okoniewski przyjął na specjalnej audjencji naczelnego redaktora „sanacyjnego” „Dnia Pomorskiego” i wręczył mu „pismo odręczne”, wzywające do udziału w wyborach.

Krok ten polityczny ks. bisk. chełmińskiego nikogo nie zadziwi, ale wpływ jego polityczny na społeczeństwo będzie też minimalny, a nijaki wręcz, jeżeli chodzi o duchowieństwo pomorskie, które stoi twardo na gruncie narodowym i nigdy nie solidaryzowało się z politycznym działaniem ks. bisk. Okoniewskiego, gorliwego „sanatora”.

Przypominamy, że znajdująca się pod sterem ks. bisk. Okoniewskiego kurja biskupia chełmińska — ku powszechnemu na Pomorzu zgorszeniu — zawarła umowę z żydowskim koncernem Warszawskiego Towarzystwa Ubezpieczeń na ubezpieczenie od ognia budynków kościelnych w całej diecezji chełmińskiej.

**Zapisy do Kół Kobięcych LOPP. Przyjmuje Ośrodek Propagandy LOPP. przy ul. 27 Grudnia 19 i Biuro Okręgu Wojewódzkiego LOPP. przy ul. Fredry nr. 3, m. 4. Kobiety, zapisujcie się!**



Najmłodsza córka cesarza Abisynji, 16-letnia księżniczka Zahai. Jest ona bardzo wykształcona, włada kilkoma językami i cieszy się w stolicy wielką sympatją.

**Każda matka chce się szczęśliwą,**  
gdy dziecko jej wzbudza podziw  
swoim zdrowym i czerstwym wy-  
glądem. A zatem używajmy tylko

**MYDŁO NIVEA**  
dla dzieci

które wyrabiane jest we-  
dług przepisów lekarskich  
specjalnie dla wrażliwej  
cery dziecięcej.

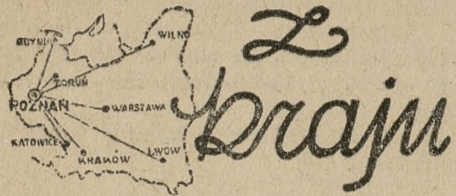
Cena zł 1.20.



**Dla Was nadobne Panie!**  
Uodpornioną,  
a przytem delikatną cerę  
oraz sportowo czerstwy  
wygląd utrwala znakomicie

**KREM NIVEA**

Krem NIVEA w pudełkach blaszanych  
i w tubach cynowych od zł 0,40—2,60.

**RUCH NA POLSKICH LINJACH  
Lotnicznych**

Główny Urząd Statystyczny ogłosił dane, dotyczące polskiej żeglugi powietrznej w roku ubiegłym. Samoloty Polskich Linji Lotniczych „Lot” wykonały w ciągu roku 4.728 lotów przewidzianych rozkładem, przebywając w nich dystans 1.458.300 km. Na linii Warszawa—Kraków odbyło się 687 lotów, Warszawa—Lwów 658, Warszawa—Katowice 546, Warszawa—Gdańsk 466, Warszawa—Poznań 327, Kraków—Brno 254, Brno—Wiedeń 253, Poznań—Berlin 221, Lwów—Czerniowce 201, Czerniowce—Bukareszt 200, Bukareszt—Sofja 175, Sofja—Saloniki 175, Warszawa—Wilno 153, Wilno—Ryga 155, Ryga—Tallin 153, Kraków—Lwów 55, oraz Kraków—Katowice 49 lotów. W lotach przewidzianych rozkładem polskie samoloty komunikacyjne przewiozły ogółem w ciągu roku 15.325 pasażerów. Największą frekwencję wykazuje linja Warszawa—Kraków — 2.340 pasażerów, dalej Warszawa—Lwów — 2.786, Warszawa—Gdańsk 1.784, Warszawa—Katowice 1.370 itd. Najmniejszą liczbę pasażerów przewieziono na linii Kraków—Katowice, mianowicie 26 osób.

**CZY NAPRAWIANIE ZAPALNICZEK  
JEST PRZESTĘPSTWEM?**

W sądzie najwyższym znalazła się sprawa wniesiona przez władze skarbowe o naruszenie ustawy o państwowym monopolu zapalczanym. Wykroczenia tego miał się dopuścić naprawiacz zapalniczek, gdyż, zdaniem władz skarbowych, uzupełnianie zapalniczek brakującymi częściami jest równoznaczne z ich wytwarzaniem i wobec tego reparacja winna również ulec karze.

Sądy niższych instancji nie zgodziły się z taką interpretacją ustawy o monopolu zapalczanym i wydały wyrok uniewinniający, jednak izba skarbową wniosła skargę kasacyjną do sądu najwyższego. Sąd najwyższy orzekł, że naprawianie zapalniczek nie może być uważane za przestępstwo w rozumieniu ustawy o monopolu zapalczanym, gdyż nie jest równoznaczne z ich wytwarzaniem i wobec tego kasację izby skarbowej oddalił.

**Z WOJEDÓZTWA LUBELSKIEGO**

W Natolinie na dom wieśniaka Adama Szostaka został dokonany krwawy napad rabunkowy. Bandyci, których było kilku, sterczyzowali mieszkańców, a jeden z nich wystrzałem z rewolweru położył na miejscu trupem syna Szostaka. Łupem rabusiów, którzy uszli niepoznani stało się 700 złotych.

Sąd okręgowy w Lublinie skazał na dłuższe kary więzienne trzech sołtysów z powiatu chełmskiego, którzy dpuścili się sprzeniewierzenia pieniędzy, pobranych z podatków.

**ZNOWU POŻAR WSI**

W powiecie grojeckim pastwą płomieni stała się w znacznej części wieś Wólka Golowska. Spalio się ogółem 15 zagród włościńskich ze zbiorami tegorocznymi i inwentarzem. Pogorzelnicy byli przeważnie nieubezpieczeni.

**SAMOBÓJSTWO SĘDZIEGO  
W SOSNOWCU**

Sędzia sądu okręgowego w Sosnowcu Bolesław Jasiński popełnił samobójstwo. Powodem był prawdopodobnie rozstrój nerwowy.

Policja wykryła w Wolbromiu fabrykę fałszywych monet 10, 5, 2 i 1-złotowych. W związku z tem aresztowano 3 osoby oraz skonfiskowano pewną ilość fałszyfkatów, które rozpowszechniane były głównie na terenie powiatów olkuskiego i miechowskiego.

**POŚWIĘCENIE NAGROBKA  
BOHATERSKIEGO KAPLANA**

Dnia 27 sierpnia udał się J. E. ks. arcybiskup metropolita wileński Jolbrzykowski do Słonima, gdzie odprawił nabożeństwo i odwiedził grób ś. p. księdza dziekana Jana Webera, zamordowanego przez bolszewików w r. 1919 za współdziałanie z wojskiem polskiem i werbowanie ochotników. Ks. arcybiskup dokonał poświęcenia pomnika kapłana - patrioty, a po powrocie do kościoła, udzielił wiernym bierzmowa-

**Szeregi narodowe rosną**

Powiat szamotulski. Dnia 1 września odbyło się zebranie organizacyjne Stron. Narod. w Czyściu. Referat o ruchu narodowym wygłosił kierownik obwodowy p. Ludwik Węglewski. Kierownikiem koła wybrano p. Alfonsa Stawickiego.

Dnia 2 września odbyło się zebranie organizacyjne Stron. Narod. w Rudkach przy udziale 30 osób. Referaty wygłosili kierownik obwodowy p. Ludwik Węglewski i p. Jan Szmyt. Kierownikiem koła wybrano p. Jana Cyryniaka.

Odbyło się też zebranie organizacyjne Str. Nar. w Buszewku. Referat o współczesnej Polsce wygłosił kie-

rownik obwodowy p. Węglewski. Kierownikiem koła został p. Rusinek (sw)

Mchy (pow. śremski). Przy zapewnionej do ostatniego miejsca sali Banku Ludowego odbył się w ubiegłą niedzielę, 1. bm. wiec Stronnictwa Narodowego. Referencji — m. in. jeden z G. Śląska — zobrazowali sytuację polityczną; nagrodzono ich hucznościami. Panowała zupełna jednomyślność; jeden tylko „sanator” zaczął atakować obóz narodowy, lecz spotkał się z ostremi protestami wsród okrzy-

ków na cześć Romana Dmowskiego, gen. Hallera i Stronnictwa Narodowego,

**Aresztowania i rewizje wśród narodowców**

Z Obornik donosi nasz korespondent:

Dnia 4 bm. w godzinach wieczornych aresztowała policja obornicka w Dąbrowce Leśnej kierownika obornickiej placówki Str. Nar. p. Ignacego Kowalewicza z Obornik oraz znanego ruchliwego działacza narodowego p. Leona Sadowskiego z Piotrowa.

P. Kowalewicza po przetrzymaniu przez 16 godzin w areszcie zwolniono. P. Sadowski nadal przebywa w areszcie. (Ko)

Z Czarnkowa donosi nasz korespondent:

W sobotę zostały przeprowadzone rewizje u b. kierownika powiatowego Str. Nar. p. Sobolewskiego i prezesa Str. Nar. p. Kwaśnego. Rewizje przeprowadzało trzech posterunkowych. Niczego nie znaleziono.

Z Buku donosi nasz korespondent:

W ubiegły wtorek policja przeprowadziła rewizję u członka Stronnictwa Narodowego w Buku Czesława Litwina, poszukując ulotek. Wynik był negatywny.

Rano tego samego dnia komendant posterunku PP. p. Wejmann, objechawszy już o godzinie 6 rejon, podzielał ulotki, porozwieszane po mieście, zabierając je na posterunek. (bm)

Z Miejskiej Górki donosi nasz korespondent:

Dnia 4. bm. o godz. 10 rano wywieziono z Miejskiej Górki p. Marjana Skrzypczaka, członka miejscowego koła Str. Nar. oraz 2 członków z Chojna i Rzyckzowa, aresztowanych w poniedziałek. W dwie godziny później aresztowało 2 posterunkowych przy pracy w

cukrowni p. Augustyna Cornika, członka zarządu Str. Nar. oraz sekretarza zarządu p. Neumana. Pierwszego wywieziono po spisaniu na komendzie protokołu, drugi przebywa jeszcze w Miejskiej Górce. U prezesa Stron. Narodowego p. Blochowiaka odbyła się podczas jego nieobecności rewizja.

Z Mikstatu donosi nasz korespondent:

Przybyłego do Mikstatu działacza narodowego p. Józefa Calińskiego aresztowała policja w restauracji z nieznanych powodów. Zaznaczyć należy, że tegoż dnia po południu miało się odbyć zebranie wyborcze, na którym przemawiał miał „sanacyjny” kandydat na posta p. Krzywoszyński. Zebranie to odbyło się istotnie, lecz przebieg jego był dla „sanacji” mało korzystny. Mikstat bowiem jest nawskroś narodowy.

P. Calińskiego zwolniono z aresztu z powodu braku podstaw do przetrzymywania go.

Z Piasków (pow. gostyński) donoszą:

W poszukiwaniu za ulotkami i bronią przeprowadziła policja śledcza i mundurowa rewizję szczegółową w mieszkaniu kierownika koła Str. Nar. p. Feliksa Wechmana. Rewidowano nawet chlew. Wynik był negatywny.

Z Ponieca donosi nasz korespondent:

W dniu 4 b. m. przeprowadziła miejscowa policja rewizję u kierownika koła Stron. Narodowego p. Balcerzaka, szukając nielegalnych ulotek.

Z Tomaszowa Lubelskiego donoszą:

Dnia 25 sierpnia w Przewalu, po-

wiatu Tomaszów Lubelski, aresztowany został działacz narodowy Stanisław Pasek i dotychczas przebywa w areszcie za rzekome rozpowszechnianie fałszywych pogłosek. W kilka dni później zatrzymany został narodowiec Feliks Leszczyński w Tomaszowie Lub.

Z Wysokiego Mazowieckiego donoszą:

W powiecie wysoko-mazowieckim aresztowano kilkudziesięciu działaczy narodowych w rozmaitych wsiach. Radomsko, 5. 9. W środę, dnia 3 b. m., o godz. 16, z polecenia sędziego śledczego w Radomsku przewieziono aresztowanych trzech członków Stron. Narodowego do więzienia przy sądzie okręgowym w Piotrkowie. Odjeżdżających aresztantów żegnali na dworcu członkowie Stron. Narodowego. Konwojowani okuci byli w kajdany.

Tarnów, 5. 9. — W niedzielę, 1 h. m. policja w Wojniczu rozwiązała odprawę kierowników kół obwodowych Stron. Narodowego, mimo że wszyscy obecni posiadali legitymacje i byli znani przewodniczącemu. Prócz tego policja przeprowadziła rewizję u uczestników odprawy.

Na zebraniu przedwborczem w Gumniskach policja aresztowała 1 h. m. p. Emilja Osucha, prezesa Koła Stron. Narodowego w Tarnowie. Po kilku godzinach p. Osucha zwolniono.

W dniu 3 b. m. w pow. brzeskim policja przeprowadziła szereg rewizji u członków Stron. Narodowego. Aresztowano członków Stron. Narodowego pp. Stanisława Mirochnę z Wojnicza, Kapeckiego Stanisława i Jana Piechnę z Zakrzowa. Po kilkunastu godzinach p. Mirochnę zwolniono. Pp. Kapecki i Piechna pozostają nadal w areszcie.

**Oświadczenie p. Weissa**

W związku z wiadomością o zdjęcie „Jungdeutsche Partei” w Lesznie, nadysła p. Weiss z Jarocina sprostowanie następujące:

„Nieprawdą jest, że użyłem słów podanych: „tłące iskry winny być gotowe na wypadek pożaru, który idąc od morza złączy Rzeszę”, natomiast prawdą jest, że powiedziałem: „Odrożdenie niemieckie wzniciło iskry w każdym sercu niemieckiem. Iskry złączyliśmy w jeden płomień, który objął Niemców w Poznańskim i na Pomorzcu, od morza aż pod Śląsk.”

**Kto zdobędzie naftę  
abisyńską?**

Dokoła sprawy koncesji naftarskiej w Abisynji krąży najsprzeczniesz wiadomości. Według źródeł amerykańskich umowa została anulowana przez stronę amerykańską. Wyjaśniło się tyle, że za African Corporation, tworzoną przez Ricketta i towarzyszy w lipcu br. stało konsorcjum amerykańskie Vacuum, Oil Company. To товариство zrzekło się uprawnień do koncesji, nie bez nacisku ze strony amerykańskiego departamentu stanu.

Sama koncesja opiewa jednak na rzecz African Corporation i Ricketta. W Addis-Abeba stoją na stanowisku, iż ze strony etjopskiej koncesja nie została anulowana. Liczy się tam na znalezienie przez Ricketta innych kapitalistów na miejsce grupy Vacuum Oil Co.

Brak jakichkolwiek nowych informacji co do zaangażowania kapitalistów angielskich w afrykańskiej koncesji naftowej.

**STRONNICTWO NARCOWE**

**ŚRÓDMIEŚCIE**

Zebranie sekcji żeńskiej z referatem n. t. „KOBIECI W WALCE O PRZYSZŁOŚĆ NARCOWA” odbędzie się w piątek dnia 6 bm. o godz. 20-tej na sali Stronn. Narod., św. Marcina 25.

**„Wyborowe“ lepy**



Gospośia: Tyle pieniędzy wydałem na lepy, a te szelmy muchy ani rusz się nie łapia!

FELJETON KULTURALNY

# Sukursiści o kulturze ludowej Z listów

napisał prof. U. J. dr. Stanisław Pigoń

Nowy wytwór o brzydkiej nazwie. — Trabanci przed pańską karetą. — „Niepotrzebny” Chrzanowski i „szkodliwy” Sienkiewicz. Czy jest niebezpieczny napływ masowy wsi do miast? — Ojcowie, którzy wyprzedali się na kształcenie synów. — A młodzi uczeni siedzą bez pracy. — Życie zlikwidowało problem. — Studjującej młodzieży wiejskiej ubywa. — Wartość kulturalna młodej warstwy inteligencji. — Ataki nie na czasie zakrawają na nieprzyzwoite drwiny.



**S**ukursiści Brzydka ta nazwa, brzydka oznacza treść. Nazwa nowa, ale i zjawisko samo jest wytworem ostatnich dopiero lat. Takby się mia-

łowicie nazwać chciało tych publicystów, pisarzy skądinąd czasami nawet zasłużonych, którzy ochotnie i skwapliwie gotowi są nieść pióro swe i cały rynsztunek umysłowy w sukurs zarządzeniom władzy. Niechże się zjawi jakie znaczące postanowienie z góry, choćby najbardziej wątpliwej wartości, choćby wyraźnie szkodliwe, wnet spieszy jeden za drugim sukursista i potulnemu ludkowi czytelników szeroko i długo tłumaczy, zapobiegliwie uzasadnia, jak to w niem jest głęboki sens, jaka oparzościowa trafność itd.

Zaledwie wyszedł dekret, odsuwający od katedry prof. Chrzanowskiego, — alisci zaraz zjawili się „krytycy”, który jęł wykrzykiwać, że nareszcie, chwala Bogu, wykończono tego „kaznodzieję”; przejadły się nam — powiada — jego kazania o Fredrze i in., chcemy z literatury wydobywać doznania czysto estetyczne (o tem, że książka prof. Chrzanowskiego o Fredrze jest pierwszą u nas nowoczesną monografią właśnie czysto estetyczną, — wielkoduszny sukursista oczywiście nie powie).

Zaledwie rozeszła się wieść, że w programach szkolnych zamierza się zredukować trylogję Sienkiewicza, — alisci znowu usłużni publicysta spieszą z długimi tasiemcami wywodów, zmierzających do wykazania, jak autor „Ogniem i mieczem” słabo orjentował się w materiale źródłowym do wydarzeń epoki, jak wypaczał rzeczywistość historyczną itp. W rezultacie cierpliwy czytelnik tych tasiemców dziwił się, że władze szkolne tak długo tolerowały w nauczaniu dzieło tak szkodliwe. Nic a nic już nie dziwił się zapowiedzianej redukcji. Sukurs był skuteczny.

Innym razem sukursiści wyprzedają nawet dekryty, drzemiące jak piorun w chmurze wysokiej, i anticipando uzasadniają wyrok władzy. Przykłady zbyt świeże, by je tu przypominać. Słowem, jak usłużni trabanci przy dawnych wielkopańskich orszakach oświecają drogę z przodu lub z tyłu, asystują biegowi historii, stale z prądem. Zajęli ci sukursiści miejsce z owych „filozofów” czasów dawnych, o których mówi Mickiewicz w „Księgach narodu”, że dowodzą zawsze słuszności poczynań imperatorów. Rodzaj mało pociągający.

Ostatnimi czasy nawinął się pod uwagę publiczną wypadek podobnej nieco kategorii. Ponieważ zahacza o interesujące nas tu sprawy kultury ludowej, zatrzymamy się przy nim na chwile.

Temi dniami można było czytać wiadomość o świeżym artykule p. Wł. Studnickiego i o dyskusji publicznej, jaką on wywołał. Ekstrawagancyjny nieco, ale śmiały aż do zawadactwa, wszechstronnie uczony ten publicysta wystąpił mianowicie ostatnio z wywoływaniem o szkodliwości masowego napływu żywołu ludowego między naszą inteligencją. Szkodliwość ma wynikać stąd, że liczniejsze nagromadzenie w warstwie inteligencji jednostek w pierwszym dopiero pokoleniu awansowanych społecznie — obniża poziom tej warstwy i rzetelność wytwarzanych przez nią dóbr kulturalnych.

Czytam te słowa i ostra zalewa mnie gorczy. Czytam je na wsi, typowej drobniejszej wsi małopolskiej, nieopodal więc znajduje smutne bogactwo materiału ilustracyjnego, który może rzucić niespodziane światło na zasadność wywodów wileńskiego publicysty. Wiadę ta od paru dziesiątków lat drobny odłamem młodzieży, kształconej z wielkim trudem w mieście, pomnażała przecięt szereg inteligencji; rok w rok dwóch — trzech kończyła naukę w szkołach wyższych i wchodziła stąd w stan duchowny, w

szkolnictwo, w sadownictwo itp. Obecnie — cóż widzimy?

Oto np. młody przyrodnik, stąd rodzim, choć ogłosił parę prac w czasopiśmie naukowych zagranicznych, siedzi przy swym uniwersytecie na „ryczałtowej” młodszej asystenturze, klepie biedę przy stukilkudziesięciu złotych miesięcznego uposażenia, co gorsza bez żadnych widoków na przyszłość. Ojcowie, wyprzedawszy się z części gruntu na koszty nauki, obciążeni długami, żyją w trwodze, że lada miesiąc syn (z synową) zjedzie im na kark i na dalsze utrzymanie.

A w innym znowu domu: magister filozofji już dwa lata czeka na miejsce do pracy w którymś z kuratorjów, choćby w szkole powszechnej, a poczekania zapewne jeszcze rok trzeci i dalsze, patrząc na utrapienie rodziców i rodu. A oto kilku innych, co po maturze, nie mając możliwości uiszczenia wysokich opłat uniwersyteckich, pozostali w domu i wprasza się na rozmaite kursa dla pocztowców, kolejarzy itp. Widząc, na co się zanosi, kilku ojców przestało posyłać dzieci do szkół i po kilku klasach gimnazjalnych wzięło je z powrotem do domu, na chudą gospodarke. Poco mają przymnażać sobie kosztów po próżnicy. Takiego zaś śmiałka, co obecnie zaczynał kształcenie syna w mieście, niema ani jednego.

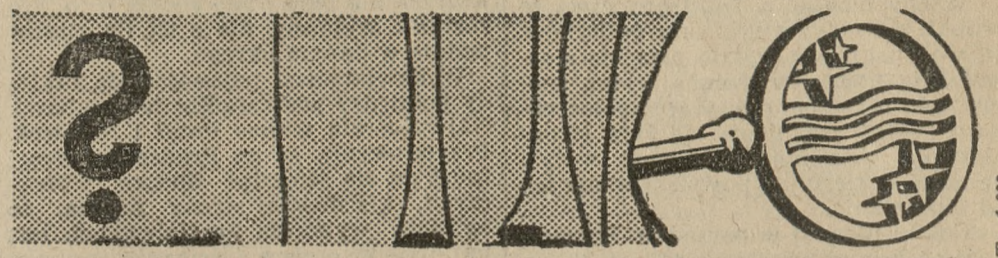
Wystarczy pobyt na wsi przez parę tygodni, by widzieć, że problem, który niepokoi p. Studnickiego, został przez samo życie gruntownie zlikwidowany, niema go dzisiaj. Przy dzisiejszym nasyeniu zawodów „uczonych”, przy przeraźliwej nędzy gniojącej wieś, niema najmniejszej obawy, by warstwie inteligencji groził najazd żywołu wiejskiego. Żeby to dostrzec, nie trzeba zresztą nawet wyjeżdżać na wieś. Zawodowy statystyk, jak p. Studnicki, gdyby zechciał przeanalizować cyfry corocznych, coraz wydatniejszych ubytków w kontyngencie słuchaczy naszych szkół wyższych, zobaczyłby snadnie, że składa się na te ubytki w lwiej części młodzież, pochodząca ze wsi; jej to procent topnieje tam z roku na rok. Doprawdy, trudno było publicyście bardziej niewiecznie wybrać się z alarmem o inwazji wsi na elitę kulturalną. Trudno o jaskrawszą, choć mimowolną, ironję życia. Tem bardziej więc gotowe czekać nas pytanie, skąd ta troška niewczesna i skąd się wziął ten alarm?

Oczywiście, znamy p. Wł. Studnickiego i nikomu nie przyjdzie na myśl przypuścić, by i on był z legjonu sukursistów, by pisał dlatego, że to komus tam na rękę, że trzeba dorobić uzasadnienie do jakichś pociągnięć z wyżej idących. Zbyt wielki jest w nim zmysł przekory, indywidualizm zbyt rozpasany, by on mógł chodzić w czyimkolwiek zaprzęgu. Zresztą wiadomo, że do wyrażonego świeżo poglądu doszedł on nie dopiero teraz. Piszący te słowa miał możność jeszcze przed laty słyszeć p. Studnickiego, gdy porycwco, jak zawsze, i jak zawsze paradoksalnie dowodził, że chłop polski nawet fizycznie (coż mówić: psychicznie, umysłowo) jest mniej wytrzymały od szlachcica i że np. próby Sybiru, jak tamten, napewno by nie wytrzymał; poglądu na wartości ludu wiejskiego wprost jakby rodem z XVII w. Nie można więc mieć najmniejszej wątpliwości, że p. Studnicki, występując z alarmem o niepożądanym inwazji chłopskiej, pisze to, co myśli i co myśli oddawna. Jeżeli zatem jest on przetem czymś sukursistą, to jest nim wbrew zamysłowi, malgré lui. Trudno jednak, nie wziąć wystąpienia jego właśnie za sukurs, poręczny, przydatny dla pewnych zamysłów wyższych.

Nie możemy bowiem zapomnieć, że z swą myślą przewodnią nie jest on osamotniony, że właśnie nie wysuwa jej przeciw prądowi. Nie tak to przecięt dawn jeden z wybitniejszych krytyków literackich wystąpił — w piśmie, które nietylko krojem tytułu przypomina urzędowego „Monitora” — z podobnie gwałtowną diatrybą przeciwko najazdowi synów chłopskich na naukę polonistykę. W najazdzie tym widział on przyczynę wężizny horyzontów, przerostu drobiazgowości anali-

tycznej, przyczynkarstwa, braku szerokich ujęć syntetycznych i innych grzechów głównych nauki o literaturze. Żywioły ludowe — zdaniem autora — surowe, nie przepojone w domu rodzinnym problematyką zagadnień kulturalnych, ciągną za sobą owe defekty niejako organiczne. Pośledni, niewyrobiniony materiał umysłowy poślednie wydawać musi owoce.

I z tamtego wystąpienia wniossek



wywiwał się jasny, nieodparty: dla dobra rozwoju kultury polskiej lepiej będzie, gdy się powściągnie ową inwazję kształconych synów wiejskich do szeregów inteligencji kulturotwórczej.

Człowiek postronny, kiedy tak z prawa i z lewa słyszy podobne, do jednego celu zmierzające wnioski i nawoływania, a równocześnie gdy widzi, że sternicy życia publicznego w tę samą stronę kierują nawet zarządzeń i ustaw, cóż dziwnego, że skłonny byłby te fakty ze sobą zwiazać, a w takim (przypadkowym?) współdziałaniu dostrzekać się konsekwencji i metody. Conajmniej zaś prawdę wydaje się to jedno: Jeżeli nawet wspomniani wyżej publicyści są sukursistami mimowoli, to niewątpliwie jest ktoś, komu zależy na tem, by podobne wystąpienia miały należyty rozgłos. One właśnie dają nadbudowę ideologiczną zębowi wznoszonemu przez inne ręce.

Bo jakżeż? Widzimy przecież najwyraźniej, że dokonywana obecnie w Polsce reorganizacja szkolnictwa średniego i wyższego ma obok innych i tę konsekwencję, że stwarza warunki, w których napływ młodzieży wiejskiej do tych szkół zostaje znakomicie zredukowany. Układ czterostopniowej sieci szkolnej, wymiary opłat działają w tym kierunku niezawodnie. Niebawdy upadek dobrobytu wsi dopomaga tutaj jak najwydatniej. Jeżeli sprawy tak dalej pójdą, odcięcie młodzieży wie-

**Ludzie chorzy na kamienie żółciowe i nerkowe jak również i na kamice pęcherzową, na nadmierne wytwarzanie się kwasu moczowego i artretyzm powinni regulować funkcję kiszek, stosując naturalną wodę gorzką Franciszka Józefa. Zalecana przez lekarzy. Tg 1684**

skiej od wyższego wykształcenia, a zatem od uczestnictwa w wytwarzaniu kultury narodu, stanie się faktem najoczywistszym. W tym stanie rzeczy wystąpienia publicystów w rodzaju wyżej wspomnianych, mówiące o zagrożającym jakoby niebezpieczeństwie najazdu, zakrawają na nieprzyzwoite drwiny.

Nieprzyzwoitość tem jaskrawsza, im większa nikłość ich siły dowodowej i słabość uzasadnienia rzeczowego. O bezzasadności (także merytorycznej) trosk p. Studnickiego już to i owo po-

wiedziano, powie się może jeszcze co nieco przy innej okazji. A jakżeż się ma sprawa z zasadnością owych oskarżeń, miotanych na zachłopną polonistykę?

Bardzo mizernie. Tego rodzaju uogólnienia stawiać można tylko przy zupełnej nielasobliwości wobec materiału dowodowego. Mój Boże! Bez dużego zachołu mogliśmy tu zestawić sporą litanję polonistów o dobrych szlacheckich nazwiskach, którzy w pracach swych celują w owej drobiazgowości, przyczynkarstwie i in., chłopskich rzekomo, grzechach. I na odwrót, wśród uczonych, zalecających się szerokością ujęć, umiejętnością, ba, i pasją ogarniania wszelkich prądów umysłowych, idei, przechodzących przez pokolenia, nie brak takich, co w pierwszym dopiero pokoleniu weszli w wysokie progi warsztatu, tworzącego umysłową kulturę narodu. Czy nie dość tu jednego nazwiska: prof. Stanisława Kota? Poczóż więc ta sofistyczna generalizacja?

Moznaby i należy spojrzeć na te sprawy z innej jeszcze strony, ale narazie dosyć i tego. Pod adresem „sukursistów mimo woli” powiemy już tylko to jedno: Wieko trumny, które przynięta ostatnie, tragicznie przyłamane pokolenie młodej inteligencji ze wsi, zbyt jest ciężkie samo w sobie. Nie trzeba go jeszcze przynięcać.

Dr. STANISŁAW PIGOŃ  
K r a k ó w.

## Z „dokumentów” wyborczych



**Kalisz zasypany jest masowo rozrzuconą ulotką, której reprodukcję zamieszczamy obok. W ulotce tej drukowanej całkowicie w języku żydowskim, Żydowski Komitet Wyborczy, nawołuje swoich współwyznawców do głosowania na kandydata do sejm... p. Feliksa Karśnickiego, właściciela majątku Majków, pod Kaliszem, prezesa Związku Ziemian.**

Pan Karśnicki Polak, katolik szlachcic, właściciel majątku ziemskiego tym sposobem ma zdobyć głosy żydowskie, bo chce zostać posłem.

Notujemy to ku pamięci przyszłych pokoleń.

## Pp. dr. Mamak i Misiak wywiezieni do Berezy Kartuskiej

Ostrów (Tel. wł.) Aresztowany w czwartek prezes Stronnictwa Narodowego dr. Jan Mamak został dziś rano o godz. 3,30 przewieziony do Berezy Kartuskiej.

Dr. Mamak jest jednym z najlepszych lekarzy w południowej Wielkopolsce.

W poczekałni dworca w Ostrowie widziano również p. Misiaka z Leszna, oraz dwóch innych członków Str. Nar. pod konwojem policji, których również tym pociągiem wywieziono. (p)

Leszno (Tel. wł.) Potwierdza się wiadomość, że prezes powiatowy Str. Narodowego na pow. leszczyński p. Adam Misiak został wywieziono do Berezy Kartuskiej.

## Oszustwo przedwyborcze małego kalibru

Napiętnowaliśmy już duże „sanacyjne” oszustwa przedwyborcze. Do kategorii oszustw małego, ale zato bardzo niemądrego kalibru zaliczyć należy anonimowe wysyłanie z Poznania broszurki przeciw „endecji” w kopertach, w których w nagłówku wypisano piśmie maszynowym: Redakcja „Kurjera Poznańskiego” w Poznaniu.

Rodzaj „ekspedycji” tej broszury stoi na poziomie jej treści. Jednego i drugiego można powinszować obozowi „sanacyjnemu”...

# Podwójna omyłka

Nawet prosty, szary człowiek, nie-specjalista od spraw politycznych, zdaje sobie dobrze sprawę z różnicy, zachodzącej między tem, co o stronnictwach politycznych i ich znaczeniu w społeczeństwie mówiono i pisano w okresie uchwalania nowej ordynacji wyborczej, a co się nie tylko mówi i pisze, ale także robi obecnie.

Wtedy, przed trzema miesiącami niespełna, wymiecenie partii z życia politycznego, a przede wszystkim ze Sejmu, uznawano za podstawowy warunek zdrowia państwa, za naczelną zadanie i główną zaletę nowej ordynacji. A dzisiaj? Jakże chętnie przyjęto na liście kandydatów rozmaitych „partyjników” i o ileż chętniej przyjęłoby jeszcze innych — oczywiście nie za wiele i nie każdego — byleby się tylko zgłosili!

Wtedy mówiono, że stronnictwa to grupki, złożone z kilkunastu polityków, których usunięcie będzie przyjęte z satysfakcją przez wyzwolone w ten sposób spod partyjnej dyktatury społeczeństwo. Teraz przypisuje się tym stronnictwom demoniczny niemal wpływ na masę w kierunku powstrzymania ich od głosowania.

Coś tu nie jest w porządku. Sprzeczność aż bije w oczy, tem więcej, że zachodzi ona w tak krótkim odstępie czasu. Popelniono dwie omyłki, z punktu widzenia strategii politycznej bardzo ważne, bo oparte na nieznajomości moralnych sił przeciwników.

Pierwsza omyłka polegała na tem, że twórcy ordynacji nie przypuszczali, aby stronnictwa zrezygnowały z ubiegania się o mandaty poselskie. Plan zatem był taki, że dopuści się przedstawiciele stronnictw opozycyjnych na liście kandydatów i niektórym z nich pozwoli się nawet uzyskać mandaty. Oczywiście nie wszystkim. Przywódcy mieli być przy pierwszych lub drugich wyborach utraceni tak, aby opozycja weszła do nowego Sejmu osłabiona jakościowo i ilościowo. Byłoby to zwycięstwo nad „partyjnictwem”, a zarazem wzmocnienie wewnętrzne obozu rządowego, który także przy sposobności pozbyłby się pewnych grup i osób.

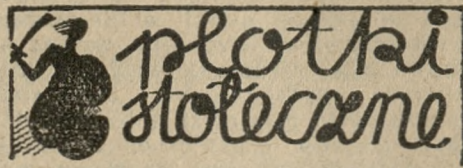
Liczono na przywiązanie posłów opozycyjnych do mandatów i — poza drobnymi, nie nie znaczącymi wyjątkami — przeliczono się.

Druża omyłka była bodaj jeszcze przykrzejsza. Wynikła ona z nieznajomości nastrojów „u dołu”, z błędnego przekonania, jakoby masę społeczną były potulnymi stadami, prowadzonymi i podburzanymi przez prowodyrów partyjnych. Wystarczy usunąć tych prowodyrów i stado pójdzie w kierunku, wskazanym mu przez nowych pasterszy.

A tymczasem rzeczywistość wykazała stosunek akurat odwrotny. Na przykładzie ludowców przekonano się, że to właśnie „dół” narzucił „górom” zdecydowaną, jasną, bezkompromisową taktykę w sprawie wyborów. Obydwie te omyłki mają wspólne źródło. Przywódcy „sanacji” oceniali siły moralne stronnictw opozycyjnych według tych ich odstępów, którzy w różnych czasach przechodzili i jeszcze przechodzą

do obozu rządowego. Po tych „fazikach”, „łowcach mandatów” sądzono całe wielkie grupy polityczne.

Bez fałszywej dumy, a tylko zgodnie z prawdą musimy stwierdzić, że materiał porównawczy, na podstawie którego doszła „sanacja” do mylnych



5 września

Mamy jeszcze jednego totalizatora. To totalizator — wyborczy. Takiego jeszcze nie było. Nie chodzi o to, kto zostanie wybrany, ale o to, ile głosów padnie w danym okręgu.

W kawiarniach pojawiają się zakłady pomiędzy poszczególnymi osobami. Najwyżej idą szanse Pragi i Nalewki. Przypuszczają, że na Pradze najwięcej ludzi da się ściągnąć do urn wyborczych, a z drugiej strony mówią, że agitacja wyborcza na Nalewkach jest najintensywniejsza i ściągnie najwięcej wyborców.

Dzisiaj pojawiły się pierwsze afisze o wiecach przedwyborczych. Dotąd mieliśmy „akademie”, „koncerty popularne”, „odczyty”, — teraz dopiero p. Stpiczyński wraz z płk. Kamińskim ogłosili wiec przedwyborczy. Sprzeniewierzili się wezwaniu premiera.

Kobiety „sanacyjne” zaczynają się burzyć. Chcą koniecznie przeprowadzić b. posłankę Jaroszewiczową, która ma do zwalczania wiceministra Siedleckiego. Urzędnicy występują przeciwko niemu z zarzutami, że należy on do tych jednostek, które przeprowa-

## Z podwórka „sanacyjnego”

Gnieźno. Z soboty na niedzielę, na fasadach kamienic w różnych punktach miasta rozlepiono plakaty w sprawie wyborów do Sejmu. Jeden z tych plakatów pod tytułem „Kim są kandydaci na posłów” opisuje życiorysy kandydatów, drugi zaś zawiera oświadczenie, iż kandydaci wprawdzie nie mają programu, ale za to będą wiernie służyć Polsce.

Jak wiadomo, w okręgu gnieźnieńskim wysunęło 6 kandydatów. Oświadczenie podpisało tylko pięciu; brak podpisu kandydata Szymańskiego z Z. Z. P. z Jarocina, który na własną rękę jeździł po okręgu i zaklina robotników, aby głosowali na niego, gdyż w przeciwnym razie przejdą ziemianie i do reszty zgnębłą robotników.

Co do plakatowania, to w Gnieźnie obowiązują rozporządzenie policyjne, iż nalepienie prywatnych obwieszczeń na fasadach kamienic lub parkanach bez zgody właściciela, jest karane grzywną do 30 zł, a w razie nieujawnienia sprawców, taką samą karę ponosi kierownik organizacji, która poleciła plakaty nalepić. Organizacje „sanacyjne” nic sobie z tych przepisów nie robią i niema też nikogo, kto by poszanowania obowiązujących przepisów dopilnował. Poza tem należy też podnieść, że magistrat w Gnieźnie nakazał w tym roku dużo kamienic odnawiać. Niejeden właściciel przeprowadził remont ostatnimi groszami, a dziś niszczy mu się pracą i wydatek nalepieniem różnych szmat.

Starostwo Grodzkie w Gnieźnie ma tu wdzięczne pole do działania.

Trzemeszno. „Sanacyjne” zebranie przedwyborcze odbyło się z udziałem kandydata na posła dr. Zborowskiego, lekarza z Inowrocławia. Osób było niewiele. Wywody kandydata spotkały się z krytycznymi uwagami zebranych, którzy w końcu — nie chcąc słuchać oklepanych frazesów przedwyborczych — zaintonowali „Z dymem pożarów”. Widząc fiasko swego wystąpienia, skonsternowany kandydat czempremprzej opuścił zebranie.

Drugie zebranie odbyło się dla kobiet,

wniosek, pochodził niemal wyłącznie ze stronnictw lewicowych lub t. z. środka. Skutkiem tego nie doceniano zawsze siły moralnej i ideowej obozu narodowego, do którego, chcąc się utrzymać na powierzchni życia politycznego, muszą dociągać się także inne grupy.

Omyłki są już dziś stwierdzone. Niedługo dowiemy się, jakie będą ich konsekwencje. M. K.

dział rewizję uposażeń urzędniczych i zapowiadają, że nie rzucą na niego swych głosów.

Natomiast jest wątpliwe, co się stanie z kandydatką p. Janiny Prystorowej, stojącej w Wileńszczyźnie, jakkolwiek posiada tam ona duże wzięcie.

Zmarł w tych dniach gen. St. Skrzyński. Mało o nim pisano. Pomimo zgonu nie obdarzono go wspomnieniami pośmiertnymi tak, jakby to odpowiadało jego bujnej przeszłości.

Skrzyński należał do organizatorów oddziału polskiego w Odessie i przeprowadził go przez Małopolskę do kraju. W okresie walk o Lwów, u samego ich początku, należał do organizatorów oddziału warszawskiego, idącego z pomocą krwawiącemu się miastu — jeszcze w listopadzie i grudniu 1918 r. Był potem w armii wielkopolskiej i tutaj przygotowywał oddziały na zajęcie Pomorza. Z jego nazwiskiem jest związane wejście do Torunia pierwszych oddziałów naszego wojska. Uczestnicy niezapomnianej uroczystości objęcia polskiego morza dnia 10 lutego 1920 r. pamiętają ten moment, kiedy wjechał na koniu do morza pułkownik, pozbawiony prawej ręki, i stamtąd raportował gen. Hallerowi dojscie wojska polskiego do polskiego morza.

Cicho szeszedł ze świata. Ale w dziejach naszych zostanie.

WARSZAWIANIN

ale rezultat jego był jeszcze żałośniejszy. Przewodniczyła p. starościna Boguszevska.

Buk. Na „wielkie zebranie przedwyborcze” stawili się oprócz przewodniczącego komitetu burmistrza p. Hollanda i wójta mjr. Pietruszyńskiego, wszyscy zaletni od „sanacji”. Po długim oczekiwaniu zjawił się kandydat na posła krzykliwość p. Wydra, nauczyciel z Nowego Tomysła, który w swym przemówieniu wystąpił jako wielki obrońca wszystkich warstw i potępił „sanacyjne” rządy oraz nową ordynację wyborczą. Pan kandydat rozdzielał szaty nad bojkotowaniem wyborów przez opozycję i obiecywał, że teraz dopiero, kiedy on wejdzie do Sejmu, wszelkie zło będzie naprawione. Burzę oklasków wywołało zgłoszenie się do głosu członkini Str. Narodowego p. Katarzyny Górczakówny, która w krótkich lecz dobitnych słowach przedstawiła zebranym dotychczasową działalność „sanacyjnej” twórczości”. Przemawiał również b. członek zawieszony w swych nadziejach „Strzelca” p. Stańkowiak, który w ostrych słowach skrytykował niewywiązanie się „sanacji” z jej każdorazowych obietnic przedwyborczych i przedstawił oplakane stosunki, w jakich znajduje się dzisiejszy robotnik. Pan Wydra wszystkim przyznawał słusność, przyrzekając solennie, że wszystko to da się teraz naprawić. Większość obecnych na sali nie dała się jednak wyprowadzić w pole, to też przewodniczący zebrania, nie chcąc dopuścić do dalszej polemiki, która zapałała wygwizdanie świętych „obrońców ludu”, czempremprzej obrady zamknął. Wywody p. Wydry oklaskiwało z obowiązku zaledwie kilka osób, podczas gdy każde wystąpienie ze strony opozycyjnej wywoływało entuzjastyczne owacje.

\*

W Wielkich Strzelcach pow. gostyńskiego odbyło się 3 bm. „sanacyjne” zebranie przedwyborcze. Stawilo się na nie aż... 15 słuchaczy, którzy referentowi oświadczyli, że dosyć mają „sanacji”.

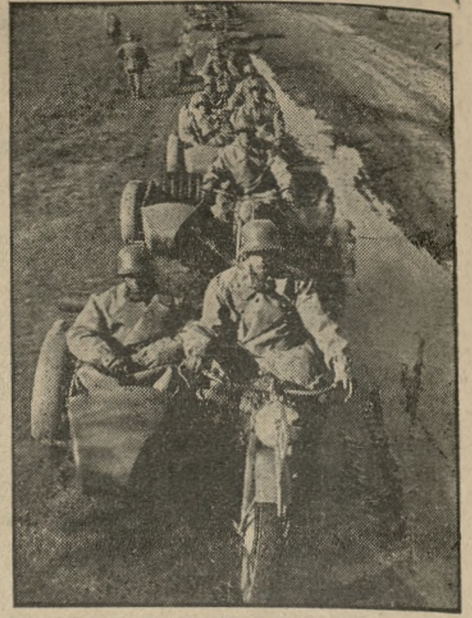
## W Hiszpanji znów wre

Madryt. (PAT). Liczne wypadki w ostatnich dniach zdają się wskazywać, iż wyrotowe elementy w Hiszpanji rozpoczęły wzmogoną działalność. Według doniesień z Saragossy, policja wyk. „ła nielegalne zebranie komunistyczne, przyczem 34 uczestników aresztowano. Na zebraniu tem uchwalono rezolucje w sprawie podjęcia w Hiszpanji nowej kampanii rewolucyjnej.

W Barcelonie skonfiskowano bogaty skład amunicji i broni, który hiszpańscy anarchiści zakupili od separatystów katalońskich po rozbiu tych

ostatnich w październiku ub. roku. Madryt. (PAT). Policja wydała bardzo poważne zarządzenia zapobiegawcze, które wywołują różne komentarze.

W kołach pravicowych mówią o przygotowywanej przez lewicę rewolucji. Lewica obawia się przewrotu wojskowego. W kołach rządowych przypuszczają, iż minister spraw wewnętrznych pragnie zapobiec możliwym rozruchom w rocznicę powstania październikowego 1934 r.



Zmotoryzowany oddział kawalerji niemieckiej VI korpusu, podczas manewrów w puszczy łüneburkiej.

## Pożyteczna książka warmijska

(Od własnego koresp. „Kurjera Pozn.”)

Olsztyn, we wrześniu

„Nasi poeci” — oto tytuł tej, coud-piero ogłoszonej drukiem książki, zawierającej wybór poezji ludowych z Warmji. Książka ta przynosi utwory siedmiu poetów ludowych, piszących językiem literackim i gwara. Na wstępie widzimy piękny utwór Marji Zientarówny, opiewający piękno Lyny, głównej rzeki warmijskiej. Poetka ta pisze:

„Jak Nil prześliczny w egipskiej krainie Lotosu kwieciami ubarwiony plynie — Tak Lyna tu nasza Warmję przepływa I wstęga swoją na pół ją przerywa...”

Dalej jest kolenda tej samej autorki, do której kompozytor-Warmjak, prof. Feliks Nowowiejski, ułożył muzykę. Piękne są utwory „najstarszego ze znanych poetów warmijskich”, Andrzeja Samulowskiego, który zasłużył się też bardzo około sprawy polskiej na Warmji. Jego „Testament duszy”, znalezionej dopiero po śmierci autora, odzwierciedla dokładnie duszę Warmjaka.

Dalej idą wiersze nieżyjących już Antoniego Sylwestra Schnarbacha i Władysława Samulowskiego, syna Andrzeja, który poległ na wojnie. Potem długi utwór komiczny Wiktora S. p. t.: „Tragedja raka”, osnutu na tle opowiadania ludowego. Zamykają książkę utwory Alojzego Sliwy, pochodzącego z Leszna (pow. reńskiego), a mieszkającego obecnie w Poznaniu.

Część poetów, których utwory tu uwzględniono, nie żyje. Żeby więc utrwalic ich pamięć, skreślił wydawca krótkie życiorysy. Takie same krótkie życiorysy widzimy przed utworami dwóch żyjących poetów.

Książka została wydrukowana najtańszymi środkami. Pomimo tego zewnętrzny jej wygląd jest doskonały. Nakład wynosi 500 egzemplarzy, które zostały przeznaczone dla terenu warmijskiego. Wydawca wypowiedział swoje życzenie w przedmowie następującymi słowami:

„Rzecz jest przeznaczona przede-wszystkim dla Warmjaków. Niech więc ten lud warmijski, któremu rzadko daje się do rąk książkę polską, czyta twory swoich rodaków, którzy tak bardzo kochali język ojczysty, i niech się uczy język ojczysty szanować.”

Wydawca poświęcił tę książkę rodzinie Fr. Meik, mieszkającej w Kocanowie w pow. poznańskim. Jest to rodzina warmijska, która dopiero w roku 1925 sprowadziła się do Polski. Pan Meik brał udział w walce plebiscytowej w 1920 r., a ponadto przez pewien czas był członkiem zarządu Banku Ludowego w Olsztynie. W Polsce państwo Meikowie lście opiekowali się młodzieżą warmijską, przebywającą na studiach w Polsce. To też w dowód uznania i wdzięczności wydawca poświęcił znacznej rodzinie warmijskiej najnowszą swoją książkę. SECUNDUS

## Zabójstwo

Lwów. (Tel. wł.) We wsi Polanka w pow. lwowskim podpalono kopiec siana przy budynku szkolnym i zaczęto bić w dzwony cerkiewne. Do kierownika szkoły Kułemecia dano kilka strzałów. Ranny zmarł w szpitalu przed dokonaniem operacji.

## Nowy pomnik w Warszawie



W czwartek przed południem odbyło się w Warszawie, na placu przed Instytutem Radowym przy pl. Wawelskiej, uroczyste odsłonięcie pomnika znakomitej naszej rodaczki, Marji Skłodowskiej - Curie. Równocześnie nazwano plac imieniem odkrywczyni radu. Na zdjęciu pomnik Marji Skłodowskiej - Curie. Pomnik wykonała artystka - rzeźbiarka p. Nitschowa. Fot. — PAT.

# WIADOMOŚCI POTO CZNE

**Kalendarz rzym.-kat.**  
Sobota: Reginy p.  
Niedziela: Narodzenie N. M. P.

**Kalendarz słowiański**  
Sobota: Domoślawy.  
Niedziela: Radosławy.

**Słońca:** wschód 5,12, zachód 18,29.

Do długość dnia 13 g. 17 min

**Księżyca:** wschód 15,31; zachód 22,51.  
Faza: 5 dzień przed pełnią.

**Przepowiednia pogody na sobotę:** Zachmurzenie zmienne i dość chłodno.



## KRONIKA POZNAŃSKA

### KOMUNIKATY ROZNE

— \* **Uwaga, restauratorzy!** Zwracamy uwagę pp. restauratorów na rozplakowane rozporządzenie, zakazujące sprzedaży i wyszynku napojów alkoholowych od południa dn. 7 bm. do południa dn. 9 bm.

— \* **Kiedy policjant ma prawo strzelać?** Komendant główny P. P. wydał nowe zarządzenie o stosowaniu strzału ostrzegawczego. Komendant główny wyjaśnił, że użycie broni poprzedzać ma jednorazowe doniesienie wezwania: „Stój! Policja!”. Przy zetknięciu z niebezpiecznym przestępcą i czasopiśmie, w sercach działwy polskiej we Francji rozbudza zamięłowanie do języka polskiego i spotęgują miłość do Ojczyzny. Wasza to zasługa dzieci Poznania i okolicy. Za ten czyn wasz, za wasze zrozumienie dla naszych Rodaków zagranicą składa wam serdeczne „Bóg zapłać” „Opieka Polska nad Rodakami na Obczyźnie”, Aleje Marcinkowskiego 7, m. 15. (Dom Orfodowy).

— \* **Wyłosowane bony funduszu inwestycyjnego.** W dniu 5 września 1935 r. wyłosowane zostały do umorzenia bony funduszu inwestycyjnego oznaczone nr. nr.: 6481, 8704, 14253, 26552, 29044, 31990 i 37164 we wszystkich dziesięciu seriach, wypuszczonych na podstawie rozporządzenia min. skarbu z dnia 10 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. nr. 89 poz. 694).

Wyłosowane bony wykupywane są przez kasy urzędów skarbowych po 100 zł. na bon 25-złoty.

— \* **Słow. Dzieci Marji przy Zakładzie św. Józefa.** Tradycyjna pielgrzymka Dzieci Marji do kaplicy Matki Boskiej w kościele Bożego Ciała, wyruszy, jak rok rocznie, z kaptacji Zakładu św. Józefa w niedzielę, dnia 8 bm. o godz. 4,30 rano. Uprasza się o liczne wzięcie udziału członkiń jak i wierznych.

— \* **Sodalicyja Pań p. w. Matki Boskiej Częstochowskiej.** Nabożeństwo miesięczne w niedzielę dnia 8 bm. o godz. 7,45 rano w kaplicy Sodalicyjnej.

— \* **Sodalicyja Panien Urzędniczek.** Uroczyste nabożeństwo jubileuszowe w niedzielę, 8 bm. o godz. 8 rano w kaplicy różańcowej OO. Jezuitów. Po nabożeństwie ważne komunikaty w sali sodalicyjnej.

Rekolekcje zamknięte serja II odbędą się u SS. Serafitek w Poznaniu na Miasteczku. Termin od 18 do 22 września rb. Zgłoszenia przyjmuje prezydentka Sodalicyji p. Joanna Kahlówna, Poznań, ulica Kwiatowa nr. 7, parter, lewo.

— \* **Pielgrzymka do Dąbrowski Kościelnej** wyrusza w sobotę, 7 bm. o godz. 6 rano. Wobec rozszerzenia po miesiąc pogłosek, że jakoby pielgrzymka urządzana corocznie do Dąbrowski Kościelnej nie miała wyruszyć, możemy uspokoić pragnących udać się do pielgrzymki, że odbędzie się ona w oznaczonym terminie. Pielgrzymka wyruszy w sobotę, 7 bm. o godz. 6 rano, powraca zaś w niedzielę, 8 bm. o godz. 7 wieczorem. Kto rozpowszechnia tego rodzaju pogłoski, niewiadomo.

— \* **Z Winiar do Tulca** wyruszy pielgrzymka parafjalna w niedzielę, 8 bm. Rozpocznie się mszą św. już o godz. 4, następnie pójdzie ul. Obronicką, Garbarami i Grobla. Przygotowane zostały specjalne śpiewniczki i odznaki pielgrzymkowe po 10 groszy. Powrót z Tulca nastąpi zaraz po sumie. Na zakończenie odbędzie się krótkie nabożeństwo w kościele na Winiarach. Do pielgrzymki mogą się przyłączyć także obcy parafjanie.

— \* **Kolejowa pielgrzymka do Dąbrowski Kościelnej,** którą organizuje Kat. Tow. Rob. Pol. przy Farze pod przewodnictwem ks. Matuszczyka odbędzie się w tym roku w Oktawę N. M. P. t. j. w niedzielę 15 bm. Msza św. o godz. 3 rano u Fary, o godzinie 4 wymarsz z orkiestrą na dworzec Tama Garbarska; o godz. 4,45 wyjazd do Łopuchowa. Msza św. pod Dębem o godz. 9,30 i suma o 11,30. Przyjazd pociągu do Poznania około godz. 7,30 wieczorem. Bilety w obydwie strony i koszt organiz. pielgrzymkowe wynoszą 1,90 zł. Bilety można już nabywać w biurze parafjalnym przy ul. Klasztornej 11 (od godz. 11-1); u p. Kozyrowskiej, Jezuitska 9 (w składzie); w zakrytych Farnej wzgl. u p. Pietrzaka, N. Rynek 16; w ognisku Pap. Dzieła św. Dziec. Jez. (Gołębia 1) od 14-21 i u p. Herdzia, P. Wawrzyniaka 39.

## „MAŁA MATECZKA“

najpiękniejszy film Franciszki Gaal, który cieszył się olbrzymim i zasłużonym powodzeniem i wywołał ogólny zachwyt — na ogólne życzenie Szan. Publiczności — wyświetlany będzie jeszcze dodatkowo tylko **2 razy a to:**

o **godz. 3 popoł. w kinoteatrze „Słońce”**.  
Franciszka Gaal w filmie tym jest niezrównana. Jej kreacja przejdzie niewątpliwie do historii kinematografii, a krytyka po filmie tym nadała jej zaszczytne miano: „Chaplin w spódnicy”.  
„Mała Mateczka” — to bezsprzecznie jeden z najpiękniejszych filmów wiedeńskich, jakie oglądaliśmy na naszych ekranach. Sceny pełne humoru i sentymentu łączą się w całość pełną uroku i piękna. Partnerami znakomitej artystki są: Fryderyk Benfer i znakomity komik wiedeński Otto Wallburg, oraz maleńkie 6 miesięczne **Baby Bondi**.

Ze względu na wysoką wartość artystyczną obraz dla dzieci i młodzieży dozwolony!!!

Zainteresowanie przedstawieniami popularnymi filmu „Mała Mateczka” bardzo wielkie!

**Bilety po cenach znacznie niższych:**  
Cały parter **75 groszy**, cały balkon **1 zł** są do nabycia wcześniej od piątku w f-mie **S. Kałamajski** — Plac Wolności 6 (godz. 12-18,30).

## W palmiarni zakwitł lotos

W palmiarni poznańskiej, w działle roślin podzwrotnikowych, zakwitł dziś rano kwiat lotosu.

Na długich szypułkach, wystają



Kwiat lotosu, który dziś rano zakwitł w palmiarni poznańskiej.

cych wysoko z wody, wśród liści w kształcie skorupy żółwia, rozwinał się wspaniały kielić lotosu o różowych

platkach. Zaznaczyć należy, że lotos zakwitł w palmiarni poznańskiej po raz pierwszy. (d)

## KRONIKA MIEJSCOWA

— \* **W sprawie włamania przy ulicy Gwałnej nr. 8.** Poznańskie Tow. Strzeżenia z o. p. przedłożyło nam zlecenie abonentowe z daty 28 kwietnia 1924 r., podpisanie przez p. St. Kaczmarską, właścicielkę firmy „Bracia Miethe” i zawierające umowę tylko co do strzeżenia składu przy ul. Gwarnej nr. 8. Zlecenie dla firmy „Potow” nie obejmowało strzeżenia piwnicy, przez którą dokonano włamania.

— \* **Podziękowanie.** Apel nasz skierowany do dzieci Poznania i Wielkopolski znalazł niezwykle oddźwięk wśród młodego pokolenia. Około 3.000 książek i czasopiśmie, nie licząc kilku tysięcy dzienników — oto wspaniały rezultat naszej odezwy.

Te hojne dary pozwoliły stworzyć 6 biblioteczek, które zabrały ze sobą polskie dzieci do Francji. Może te właśnie książki i czasopiśmie, w sercach działwy polskiej we Francji rozbudza zamięłowanie do języka polskiego i spotęgują miłość do Ojczyzny. Wasza to zasługa dzieci Poznania i okolicy. Za ten czyn wasz, za wasze zrozumienie dla naszych Rodaków zagranicą składa wam serdeczne „Bóg zapłać” „Opieka Polska nad Rodakami na Obczyźnie”, Aleje Marcinkowskiego 7, m. 15. (Dom Orfodowy).

— \* **Ulica św. Marcina zażydza się.** Do pewnego czasu część miasta naszego, jak Plac Wolności, ul. św. Marcina, Al. Marcinkowskiego, była przez żydostwo nie do zdobycia. Polacy mieli wysokie poczucie obywatelskie i za żadne sumy nie odstępowali Żydom ani składów, ani mieszkań. Ostatnio jednak Żydzi którzy w swojej dzielnicy walczyli muszą, z konkurencją swoich współwyznawców, uderzyli na inne części miasta, pozabawione żydostwa. Zrobiono więc przewidywaniem „szturm” na ul. św. Marcina. Żydów coraz więcej. Pod nr. 14 np. niejaki Żyd Janas posiada skład wazetek i wyrobów skorzanych. Ostatnio przyjął do siebie Żyda, podającego się za Skonarskiego. Żyd ten wyrabia czapki i cieszy się poparciem polskiej ludności, zapewne niewiedzącej, że obaj mieszkańcy ul. św. Marcina posługujący się nazwiskami polskimi, są Żydami (wel)

— \* **Konkurs modeli latających.** Ostatnio odbyły się w Ławicy na lotnisku cywilnym VI wojewódzkie zawody eliminacyjne modeli latających i szybowców. Do zawodów stanęło przeszło 40 zawodników z całego województwa poznańskiego.

Celem wymienionych zawodów było wyeliminowanie ośmiu najlepszych zawodników na ogólnokrajowe zawody modeli latających, które odbędą się 18-22 bm. we Lwowie.

Bohatereństwem zawodów był uczeń gimn. im. Marcinkowskiego, Marcin Paszkiet, który osiągnął na swoim modelu typu kaczego 1420 metrów i czas 7 minut i 20 sekund. Jest to wynik dotychczas w Polsce nienotowany.

Na podstawie najlepszych wyników delegowani zostali na ogólnokrajowe zawody we Lwowie: z grupy juniorów: Szostak, Włodarczak i Gieć z Ostrowa; z grupy amatorów: Paszkiet oraz Hańciewski z Poznania; z grupy seniorów: pp. Laferski i Mirona z Poznania; z grupy instruktorów: pp. Przybylski i Ceglarek z Ostrowa.

Modele nagradzano za najlepsze wykonanie oraz najlepsze czasy i najdłuższe odległości przy starcie z ręki i z ziemi.

Kierown. zawodów spoczywało w rękach p. Bolesława Grajety — instruktora modelarstwa Poznańskiego Okręgu Wojewódzkiego.

— \* **Z targu.** Dnia 6. b. m. na placu Sapeżyńskim płacono:

Za nabiał: 1 kg masła wiejskiego 3,00-3,20 zł; 1 kg. masła mleczarskiego 3,20-3,60 zł; 1 kg twarogu 60-70 groszy; za liter śmietany 1,40-1,60 zł; 1 ltr mleka pełnego 22-25 gr; 1 mdl. jaj 1,00-1,10 zł.

Za mięso: 1 kg słoniny świeżej 2,20-2,40 zł; słoniny wędzonej 2,40-2,80 zł; wieprzowiny 1,40-2,00 zł; wołowiny 1,40 do 2,00 zł; cielęciny 1,20-1,80 zł; koziny 1,00-1,20 zł; skopowiny 1,60-2,00 zł; smalcu 2,80-3,20 zł.

Za drób: kura 1,60-3,00 zł; kaczka 2,00-3,50 zł; gęś 3,50-6,00 zł; para gołębi 0,90-1,00 zł; indyk 4,00-7,50 zł; para kurcząt 1,40-3,20 zł; para kuropatów 1,20 do 1,40 zł.

Za ryby: 1 kg szczupaka 2,20-2,40 zł; 1 kg okonia 1,60-2,40 zł; 1 kg lina 2,40-2,60 zł; karpia 2,20-2,40 zł; suma 2,60-3,00 zł; leszcza 1,40-2,00 zł; 1 kg. białych ryb 1,00-1,80 zł; 1 kg sandacza 3,00-3,60 zł; 1 kg karasia 1,20-2,00 zł; 1 kg węgora 2,80-3,20 zł. Za ryby śnieg płacono 40-60 gr. mniej. 1 mdl. raków 0,60-3,50 zł.

Za jarzyny: 1 kg ziemniaków 8-10 gr; pietruszki 10 groszy; peczek cebuli 5-10 gr; peczek rzodkiewek 10-15 gr; 1 kg szpinaku 40-50 gr; seleru 10-20 groszy; 1 peczek buraków 15 groszy; 1 kilogram rabarberu 10-15 groszy; główka sałaty 5-10 gr; mdl. ogorków 30 do 50 gr; peczek kalarepy 10 gr; marchwi 8-10 gr; kalfajor 10-60 gr; 1 kg

## KRONIKA TOWARZYSKI

**Restauracja w Hotelu Polonia, Grunwaldzka 18,** poleca bezpłatnie salę nowo odrestaurowaną i pokoje klubowe na wszelkie uroczystości. Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. Wieczorem dancing. dg 3 124

— \* **Wynodek na chodniku.** Na ulicy Wrocławskiej upadł, wskutek poślizgnięcia się, 61-letni Marjan Czekala (Zagórze 13). Pokaleczył tak dotkliwie głowę, że udać się musiał do lekarza.

— \* **Cyklista i samochód.** Na Pl. Wolności wpadł pod dorożkę samochodową robotnik Franciszek Nikiel (ul. Długa 3) Jechał na rowerze, który został uszkodzony. Cyklista wyszedł z wypadku cało. (kl)

## KRONIKA WYPADKÓW

— \* **Gromofon z płytami.** W komisariacie VI znajduje się gromofon z płytami, pochodzący prawdopodobnie z kradzieży. (kl)

— \* **Kontrola ruchu kołowego.** Podczas kontroli ruchu kołowego w rejonie komisariatów I i VI ukarano dorożn. nakazami karn. 13 cyklistów, sporządzono 5 doniesień i zatrzymano rower, którego właściciel nie posiadał karty rowerowej i tabliczki rejestracyjnej. (kl)

## KRONIKA POLICYJNA

— \* **Ujęcia.** Za szalbierstwo ujęto i osadzono w areszcie policyjnym osobnika, którego nazwiska jeszcze nie ustalono. Miał on przy sobie różne dokumenty, m. i. na nazwisko Tadeusza Gabryelewicza, (ul. Poplińskich 6) i Ed. Adamczewskiego (ul. Słowackiego 21). Ujęcie nastąpiło w chwili, gdy wymieniony osobnik nie chciał uregulować rachunku, wynoszącego około 50 zł w lokalu restauracyjnym przy ulicy Wypiańskiego 9.

— \* **Ujęcie dalek. młod. kł. Wypiańskiego 9.** Ujęto dalek. młod. kł. Wypiańskiego 9 i Zygmunta R. (Wypiańskiego 35). Obaj chłopcy ukradli w Kiekrzu u p. Jana Karola 25 kg maku i chusty. — Na gorącym uczynku ujęto kł. Wypiańskiego 9 i Zygmunta R. (Wypiańskiego 35). Obaj chłopcy ukradli w Kiekrzu u p. Jana Karola 25 kg maku i chusty. — Na gorącym uczynku ujęto kł. Wypiańskiego 9 i Zygmunta R. (Wypiańskiego 35). Obaj chłopcy ukradli w Kiekrzu u p. Jana Karola 25 kg maku i chusty. — Na gorącym uczynku ujęto kł. Wypiańskiego 9 i Zygmunta R. (Wypiańskiego 35). Obaj chłopcy ukradli w Kiekrzu u p. Jana Karola 25 kg maku i chusty.

— \* **Kontrola ruchu kołowego.** Podczas kontroli ruchu kołowego w rejonie komisariatów I i VI ukarano dorożn. nakazami karn. 13 cyklistów, sporządzono 5 doniesień i zatrzymano rower, którego właściciel nie posiadał karty rowerowej i tabliczki rejestracyjnej. (kl)

— \* **Ujęcia.** Za szalbierstwo ujęto i osadzono w areszcie policyjnym osobnika, którego nazwiska jeszcze nie ustalono. Miał on przy sobie różne dokumenty, m. i. na nazwisko Tadeusza Gabryelewicza, (ul. Poplińskich 6) i Ed. Adamczewskiego (ul. Słowackiego 21). Ujęcie nastąpiło w chwili, gdy wymieniony osobnik nie chciał uregulować rachunku, wynoszącego około 50 zł w lokalu restauracyjnym przy ulicy Wypiańskiego 9.

— \* **Ujęcie dalek. młod. kł. Wypiańskiego 9.** Ujęto dalek. młod. kł. Wypiańskiego 9 i Zygmunta R. (Wypiańskiego 35). Obaj chłopcy ukradli w Kiekrzu u p. Jana Karola 25 kg maku i chusty. — Na gorącym uczynku ujęto kł. Wypiańskiego 9 i Zygmunta R. (Wypiańskiego 35). Obaj chłopcy ukradli w Kiekrzu u p. Jana Karola 25 kg maku i chusty. — Na gorącym uczynku ujęto kł. Wypiańskiego 9 i Zygmunta R. (Wypiańskiego 35). Obaj chłopcy ukradli w Kiekrzu u p. Jana Karola 25 kg maku i chusty.

## Życie na gorącym uczynku

### 30 groszy, to nie pieniądz...

Na ul. św. Marcina, narożnik Al. Marcinkowskiego, stoi grupka młodzieńców. Jeden z nich rozłożył na chodniku walizkę, pełną ulotek i jakieś szmaty, i pokrzykuje głosem zawodowego aktora:

— Taki jeden płat gruntownie czyści każdą plamę na ubraniu. 30 groszy, to nie pieniądz! Niech się państwo przekonają!...

Na rękawie ubrania jakiegoś młodzieńca sprzedawca dostrzegł ciemną plamkę. Wywabia ją natychmiast przy pomocy potarcia ową szmatką. Młodzieńiec, zachęcony do kupna skutecznym wywabieniem plamy, wyciąga 30 groszy, płaci i odchodzi z miną zadowolona. Widzimy go, jak przystaje na naprzeciwnym narożniku.

Sprzedawca dostrzegł na rękawie innego młodzieńca podobną jak u poprzednika plamkę, i też „cudownie” wywabia. Ciekawych coraz więcej, a tych, którzy mają plamy na ubraniach jest również dużo. Legion zaplamionych młodzieńców. Każdy kupuje, potem odchodzi i łączy się z osobami, które już zostały „oczyszczone”. Kojarzy ich cudowna szmatka.

— Taki jeden płat, proszę państwa, proszę spróbować! — pokrzykuje dalej sprzedawca.

Ludziska kupują. Syją się 30 groszówki do kieszeni spryciarza.

Gdy rynek zostaje „wyczerpany”, za chwilę odbywa się wędrówka na inne miejsce.

— 30 groszy, to nie pieniądz. Niszczy wszystkie nieczystości!...

I już w jednej chwili przed sprzedawcą gromadzą się sami młodzieńcy, z takimi samymi plamami i na tem samem miejscu rękawa umyślnie zrobionemi.

Interes idzie. Nawnnych przecież nie sieją (wel)

## Z WIELKOPOLSKI

—\* **Bydgoszcz.** W niedzielę, 22. bm. bydgoski klub „Wodnik” organizuje długodystansowe propagandowe zawody kajakowe na rzece Brdzie od Koronowa do Bydgoszczy. Zawody mają dwójaki cel: wykazanie sprawności technicznej naszych kajakowców, a także zapoznanie większej ilości sportowców wodnych z urokami tej pięknej trasy. Organizatorzy spodziewają się, że podobne zawody będą powtarzane już co rok i dlatego nadają im nazwę „zawodów o mistrzostwo rzeki Brdy”.

— W niedzielę, o godz. 10.30 odbędzie się w kaplicy szpitala św. Florjana specjalne nabożeństwo z kazaniem dla głuchoniemych.

— W sobotę od godz. 6 po południu jachciki Kółko Rolnicze organizuje w ogrodzie p. Orzechowskiego tradycyjne dożynki. W razie niepogody dożynki odbędą się na sali.

— W sobotę o godz. 20 w lokalu p. Szarańskiej przy ul. Hetmańskiej miesięczne zebranie Tow. Hodowców Golebi Pocztowych.

— Zarząd Koła Absolwentów szkoły dokształcającej zawodowej zawiadamia, że plenarne zebranie w tym miesiącu przesunięte zostało o tydzień i odbędzie się w czwartek, 12. b. m. o godz. 20 w auli szkoły przy ul. Konarskiego 2.

— Dyrekcja państwowego gimnazjum klasycznego w Bydgoszczy zawiadamia, że do klasy I tego gimnazjum przyjąć może jeszcze 6 uczniów: trzech do klasy A z językiem francuskim i trzech do klasy B z językiem niemieckim. Zgłoszenia przyjmuje kancelaria szkoły najpóźniej do 14. bm.

—\* **Barcin.** Tow. Katolickie Słow. Kobiet urządziło w tych dniach wycieczkę autobusem do Biskupina celem zwiedzenia wykopalisk z przed 2500 lat. W wycieczce brało udział 29 osób z ks. asystentem na czele.

— Tydzień obrony przeciwgazowej rozpoczął się w Barcinie w ub. sobotę o godz. 8-mej alarmem trabek. Nazajutrz przeprowadzono zbiórki uliczne.

— Pożar powstał w zabudowaniach p. Tucholskiego w Wujcinie, gdzie spaliła się stodoła zapelniona tegorocznymi zbiorami.

— Skład obuwia połączony z pracownią otworzył przy ulicy 4 Stycznia 25 p. Stefan Rydlewski. Nowej polskiej i chrześcijańskiej płacówce życzymy „Szczęść Boże”.

—\* **Czarnków.** Wynik zbiórki ulicznej na fundusz Obrony Morskiej i Kolonijalnej z okazji poświęcenia sztandaru L. M. i K. przyniósł ogółem 55.60 zł.

— Zebranie Tow. św. Wincentego a Paulo odbyło się w ub. środę na salce parafialnej. Na zebraniu odczytano referat z II międzynarodowego kongresu Stowarzyszenia w Budapeszcie.

—\* **Chodzież.** W okolicznych Podstolicach wystrzałem z teszynga uczeń gimnazjalny Grymaszewski postrząsnął chłopca Ograbka, manipulującego przy płocie brodu owocowego. Kula utkwiła chłopcu w kości powyżej kolana. Sprawą zajęła się policja.

— W ubiegłym tygodniu zwolniony został z pracy w fabryce fajansu St. Mańczak z miejsca były sekretarz B. B., magazynier Garszczyński. Ujawniona została jego propaganda wśród robotników, która zmierzała w kierunku podważania zaufania do spółki dzierżawnej.

—\* **Gniezno.** Ćwiczenia ochotniczej straży pożarnej z udziałem straży kolejowej i straży miejscowych zakładów przemysłowych odbędzie się 7. bm. w godzinach wieczornych na Targowisku. Będzie to zakończenie „Tygodnia Strażackiego”.

— Biura wójtostwa gminy w Łubowie, które miesiąc temu dotąd w Gnieźnie przy ul. Moniuszki 1, przeniesiono do Łubowa.

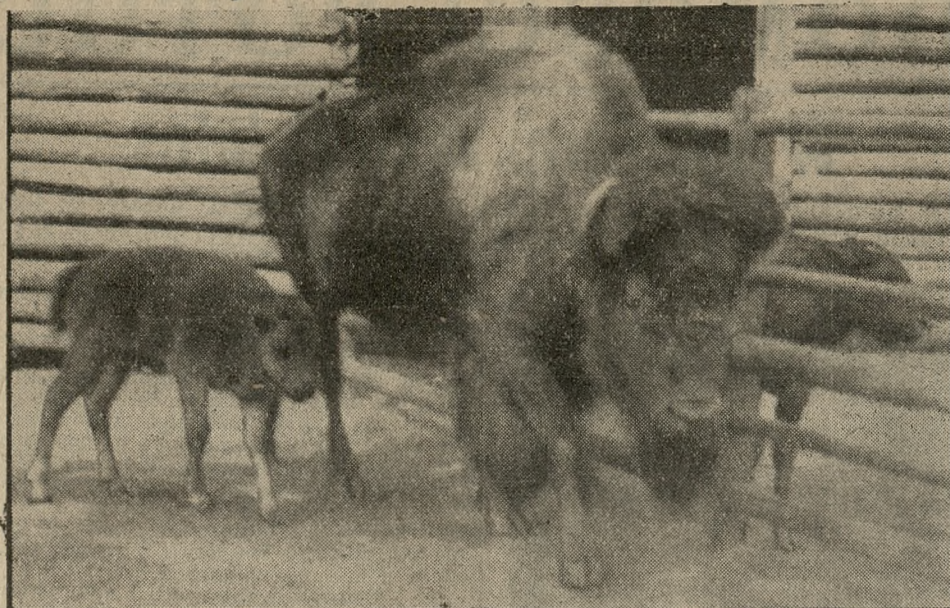
— Rower, pozostawiony przed gmachem sądu grodzkiego w Gnieźnie, skradziono Janowi Stratyńskiemu. Z mieszkania Bronisławy Przyłuskiej, ul. Rzeźnicza 4, skradziono 45 złotych w gotówce.

—\* **Gasawa.** Jego Ekscelencja ksiądz biskup-sufragan przemyski dr. Tomaka zwiedził w dniu 5. bm. osadę bagiennej z przed 2500 lat w Biskupinie w towarzystwie ks. prałata Meckiego i ks. prałata Zychlińskiego.

—\* **Grodzisk.** Sad Grodzki w Grodzisku na rozprawie dnia 4. bm. zasądził Stanisława Józwiaka bez stałego miejsca zamieszkania za kradzież pierza na szkodę majątku Młyniewo na 4 tygodnie aresztu oraz za zbieractwo i włóczęgostwo na umieszczenie w domu pracy przymusowej w Bojanowie na przeciąg 3 miesięcy. Stanisław Gawron z Rataj zasądzony został za kupno kradzionego pierza na tydzień aresztu. Czesław Jaśkowski, bez stałego miejsca zamieszkania, zasądzony został na 6 miesięcy oraz Balcerek Kazimierz na 3 miesiące domu pracy przymusowej w Bojanowie, Józef Piwosz, Jan Brzóska, Walenty Golczak i Walenty Zandek, wszyscy z Gnina, zasądzeni zostali za pobicie kijami Stefana Borowiaka z Rakoniewic na karę więzienia każdy po 6 miesięcy. Z uwagi na wysoki wymiar kary, sad zarządził tymczasowe aresztowanie i wszyscy zostali odprowadzeni do więzienia. Helena Gryziówna z Grodziska zasądzona została za kradzież leśną na 6 miesięcy więzienia. Gryziównę odprowadzono z sali rozpraw do więzienia.

—\* **Inowrocław.** Straszny wypadek wydarzył się w rodzinie Kotlarków, zam. przy ul. Wąlowej nr. 42 na drugim piętrze. Przy oknie spała w łóżku z 8 miesięczną Bożenką p. Kotlarkowa. Rano, gdy p. Kotlarkowa zasnęła, żywe i ruchliwe dziecko weszło na okno, straciło równowagę

## Przychówek w rodzinie bizonów



W zoologu w Poznaniu bizonica „Kizia” doczekała się dorodnego potomka, z którym ją powyżej przedstawiamy.

i całym ciężarem runęło z II piętra na bruk. Można mówić o cudownym wprost ocaleniu dziecka, które na chwile tylko straciło przytomność i odniosło kilka potłuczeń zewnętrznych.

—\* **Jarocin.** Pożar wybuchł od iskry z przejeżdżającego parowozu w lesie ks. Radolina nad torami kolejowym Jarocin — Mieszków. Dzięki natchmiasutowej akcji pożar ugaszono. Spalilo się 2 i pół morgi młodego zagajnika.

— Ostatni ulewny deszcz spowodował zalanie mieszkania w suterrenach domu p. Józefa Ratajskiego przy ul. Wodnej. Straż pożarna nagromadzoną wodę wypompowała.

— Zawody w piłkę nożną rozegrał witaszycki klub sportowy na własnym boisku z Kol. Przy-sposobieniem Wojskowym z Jarocina z wynikiem 3:2 dla K. P. W. — Zawody żeńskie w siatkówkę rozegrał pomiędzy W. K. S. Witaszyca a H. K. S. Jarocin wygrały Witaszyce 30:12.

—\* **Koźmin.** Z okazji Wystawy Rolniczo-Ogródniczej w Koźminie (29. 9. — 6. 10. 35.) odbędzie się Zjazd Absolwentów Szkoły Ogrodniczej Wielkopolskiej Izby Rolniczej w Koźminie w dniu 2 października rb. Wszyscy absolwenci są proszeni o natchmiasutowe zgłoszenie w Dyrekcji Szkoły swego udziału w zjeździe.

—\* **Lwówek.** Stowarzyszenie Pań św. Wincentego a Paulo urządziło w ub. niedzielę wielką zabawę na rzecz biednych miasta. Impreza nadspodziewanie udała się, gdyż zebrano dość pokalną sumę pieniędzy, którejmi zaspoкої się głód i konieczne potrzeby biednych w nadchodzącej zimie. Nadmienić należy, że Stowarzyszenie Pań św. Wincentego w Lwówku pod protektoratem ks. dziekana Laskowskiego, prezydentki pani aptekarzowej Spędowskiej i sekretarki pani Melowej, rozwija się doskonale.

— W wtorek w miejscowym kościele odbyło się o godz. 9 nabożeństwo dla dzieci szkolnych z okazji rozpoczynającego się roku szkolnego. Dzieci przyprowadzone przez nauczycielstwo, wysłuchały mszy św., która odprawił ks. dziekan Laskowski, kazanie wygłosił ks. Stachowiak.

— W Wytopu odbywa się wielka misja parafialna, która prowadzi OO. Redemptoryści z Torunia. Nauki głószą: O. Biłko i O. Raczek. Księża sąsiednich parafii pomagają spowiadać. Napiływ wiernych jest bardzo wielki.

—\* **Oborniki.** Przed sądem grodzkim w Obornikach odpowiadali za oskarżenia prywatnego inspektor szkolny p. Halardziński z Obornik za to, iż w marcu br. wydał bezprawnie polecenie otwarcia przemocą mieszkania służbowego nauczyciela p. Olszewskiego i usunięcia mebli, zaś soltys Dreger i nauczyciel Chudziński, obaj z Boruszewa, za to, iż w tym samym czasie przemocą wtargnęli do mieszkania nauczyciela Olszewskiego i usuneli w czasie nieobecności p. Olszewskiego znajdujące się w mieszkaniu „meble”. Sad po przeprowadzeniu dowodu prawdy skazał oskarżonych każdego na 50 zł grzywny i ponoszenie kosztów.

—\* **Ostrów.** Skradziono pewnemu kolejarzowi ze Skalmierzyc w restauracji p. Witkowskiego w Ostrowie przy ul. Kaliskiej 100 zł. Policja wdrożyła dochodzenie.

— Jako wiceprezes sądu okręgowego przybył do Ostrowa p. Jarzebiński z Wągrowca i objęcie wydziału karnego przejął do cywilnego.

— Teatru stałego nie będzie w Ostrowie ponieważ zarząd miejski odmówił starającemu się dyrektorowi subwencji z względów budżetowych.

— Dancing-wieczorynki w „Riwierze” urządziła na zakończenie sezonu wakacyjnego w sobotę, 7. bm. Akademickie Koło Ostrowian. Zysk na samopomoc studencka.

—\* **Poniec.** Do krwawej bójki doszło pomiędzy dwoma jarmarczными handlarzami, którzy zjechali do Ponieca na jarmark. W toku kłótni jeden z nich wyjął browning, strzelając do swego przeciwnika, trafiając go w policzek. W obronie postrelonego staneli koleodzy, którzy strzelającego pobili do nieprzytomności. Obie ofiary odstawiono do miejscowego szpitala.

—\* **Smigiel.** Towarzystwo Powstańców i Wojaków w Smiglu urządziło strzelanie o mistrzostwo towarzystwa i o cenne nagrody. Mistrzem został p. Stanisław Ludwiczak z Glińska. I. wicemistrzem p. Edward Styza, a II. Leon Bartkowiak, obaj ze Smigla.

— Na zebraniu koła Starszych Harcerzy przedstawiono sprawozdanie z działalności za rok 1934/35 oraz wybrano nowy zarząd, do którego weszli pp. Karpiński — prezes, Kubiak — wiceprezes, Sobiański — sekretarz i Kamiński — skarbnik.

— Zuchwałosc Niemców w tutejszym mieście dochodzi do tego stopnia, że członkowie „Jung Deutsche Partei” gromadzą się niby prywatnie po mieszkaniach miejscowych obywateli niemieckich i tam pozwalają sobie na wyspiewywanie różnych prowokacyjnych piosenek. Na ulicy publicznie młodzi Niemcy podnoszą ręce i wzajemnie pozdrawiają się hitlerowskim „Heil”.

—\* **Witkowo.** W ubiegłą niedzielę odbyło się zebranie witkowskiego Kółka Rolniczego. Po-między innymi sprawami p. Ign. Knast omawiał udział członków w nadchodzących wyborach do sejmiku. Tak p. Knast i ak. em. ppor.

Lisiecki z Cwierdzina nawoływali, aby brać gremialny udział w wyborach. Zebranych jednak nie zdążyli przekonać. Rolnicy dali wyraz, że już dość mają tej niszczycielskiej polityki rado-snej twórczości sanacyjnej.

— Na jednym z ostatnich posiedzeń rady gminnej w Witkowie na wniosek radnego emeryt. ppor. Lisieckiego z Cwierdzina rada gminna stawiła wniosek o natchmiasutowe usunięcie z lokalu Wójtostwa w Witkowie rzekomego inkasenta Wydziału Powiatowego w Gnieźnie, obywatela strzelca Leona Cie-sielczyka z Witkowa. Wniosek ten rada gminna umotywowała, że wspomniany Ciesielczyk tamuje i utrudnia pracę personelowi Wójtostwa przez swoich interesantów. Dalej, że czynności związane z ściąganiem podatków może należycie spełniać Wójt. względnie Soltys, od którego obowiazku się nie uchyla. Ponadto, że płatnicy podatków, o ile mogą, sami płacą dobrowolnie należące podatki, zaś wspomniany Ciesielczyk jest tylko inkasentem i nie ma prawa przymusowego ściągania podatków i z względów oszczędnościowych siła zupełnie niepotrzebna. Wniosek poparli bezwzględnie wszyscy radni narodowi i sanacyjni, radni sanacyjni posiedzi-ciel ziemski p. Krzyżanowski w 100% poparł wniosek o natchmiasutowe usunięcie z lokalu Wójtostwa Ciesielczyka. Wobec takiego stanu rzeczy wójt p. Lebiada żądanie rady gminnej przedstawił panu staroście gnieźnieńskiemu, który pismem z dnia 20 sierpnia br. nie podzielił wniosku rady gminnej, wywodząc, że Ciesielczyk został zaangażowany przez dawniejszy Wydział Powiatowy i b. wójta jako inkasent i egzekutor Wójtostwa. Jest on również potrzebny do ściągania należności na rzecz gminy, więc ten sam jest dla dobra służby na tem stanowisku potrzebny. Rada gminna zamierza interwenjować u wyższych czynników, aby niepożądanego inkasenta Ciesielczyka z lokalu Wójtostwa natchmiasat usunąć. Wypada tu nadmienić, że nazwisko Ciesielczyka jest dość głośne z wyborów do rad gromadzich, a w szczególności w gromadzie Gorzykowie, gdzie jako obywatel strzelcki nie przebiegał w środkach bezprawia, o czem swego czasu pisano na łamach „Lecha”. Jaka funkcje wspomniany Ciesielczyk spełnia nie jest w Witkowie i okolicy tajemnicą. Przy-puszczać należy, że interwencja rady gminnej u miarodajnych czynników odniesie pożądany skutek.

— Do zarejestrowania elity uprawniającej do głosowania do senatu zgłosił się pomiędzy innymi także emerytowany ppor. p. Lisiecki z Cwierdzina, powiatu gnieźnieńskiego. Jakże było zdziwienie p. Lisieckiego, gdy w przeddzień głoso-

—\* **Trzemeszno.** Zebranie „Sokoła” odbyło się na salce p. Talagowej w ub. poniedziałek, które zagalł drh. prezes Bisikiewicz. Sprawozdanie z ostatniego zebrania odczytał sekretarz. Odczyt wygłosił drh. sekretarz Grzeskowiak na t. „Sokół”, a dzisiejsze prądy wchowawcze”. Poza tem uchwalono urządzić wieczorek w zamkniętym kółku, który odbędzie się 15 września.

— Odpust św. Augustyna odbył się w ub. niedzielę. Uroczysta sume celebrował w asyście kleryków ks. prob. Wierzbiński z Gębca, a okolicznościowe kazanie wygłosił ks. prob. Kaszyński z Kamieńca. Odpust zakończono uroczystymi nieszporami.

— Kradzieży dokonano na szkodę tut. kie-rownika mleczarni p. Rafińskiego. Niewykruci sprawcy zabrali ze stychu wszelką bieliznę. Straty wynoszą 500 zł. śledztwo w toku.

—\* **Znin.** W tych dniach przybył na wykopaliska biskupińskie autor wielu powieści oraz „Lenina” Antoni Ferdynand Ossendowski. Sławny podróżnik bardzo żywo interesował się wykopaliskami.

— W dniu 24 września odbędzie się w sądzie grodzkim w Zninie przetarg nieruchomości p. Kazimierza Tokarskiego, położonej przy rynku. Cena szacunkowa 50 750 zł, wywoławcza 33 832 zł.

— W dniu 29 października odbędzie się w sądzie grodzkim, pokój nr. 8, w Zninie przetarg nieruchomości p. Kłiszewskiego z Juńcewa. Cena szacunkowa 11 839 zł, wywoławcza 8 874 zł.

— Nowa elektrownia w Zninie została kompletnie zmontowana i już dostarcza prąd dla miasta.

— Złodzieje włamali się do oberży w Kaliskach na szkodę p. Jółkowskiego i okradli go całkowicie. Lecz już nazajutrz złodziej przy-trzymano. Są to: Leon Wize, Agnieszka Malinowska i Wł. Ziđkowska, bez stałego mieszkania. Na szkodę lekarza dr. Majchrzaka w Łabiszynie, nieznanego sprawca skradł większą ilość bielizny.

## Z POMORZA

—\* **Grudziadz.** Na posiedzeniu Rady m. uchwalono głosami B. B. zakupić od wydziału powiatowego w Grudziadzu za cenę 650 000 zł sieć powiatowej centrali elektrycznej. W toku obrad, które chwilami były burzliwe, Klub Narodowy oraz P. P. S. oświadczyli się ze wzgledów zasadniczych przeciw tej transakcji, obciążającej dług miasta tak poważną na obecne czasy suma.

— W Parteczynach splonął doszczętnie chlew rolnika Nadwornego; w płomieniach zginęło kilka świni. Ogień powstał wskutek wadliwego

## Budowa hali targowej w Swarzędzu

Swarzędz (sd) Dzień 7 b. m. będzie dla swarzędzkich stolarzy dniem uroczystym, albowiem odbędzie się poświęcenie kamienia węgielnego pod nowo budującą się halę wystawową na targi meblowe. Rano o godz. 9 odbędzie się w tut. kościele parafjalnym podniosłe nabożeństwo, poczem stolarze i pokrewne zawody udadzą się w pochodzie na miejsce budowy. Aktu poświęcenia dokona ks. prob. St. Koźlik. Spodziewany jest udział wyższych sfer gospodarczych, prasy oraz przedstawicieli rzemiosła.

Drugie regionalne targi meblarskie odbędą się już w nowej hali w dniach od 6 października do 4 listopada 35 roku, z udziałem wszystkich swarzędzkich stolarzy i fabrykantów mebli.

komina. W Góralach zniszczył pożar napelnioną zbożem stodołę właścicielki Leblewskiej. Wy-rządzona szkoda wynosi ogółem 15 000 zł. Przyczyny pożaru dotąd nie ustalono.

— Wystrzałem z rewolweru w skroń usiłował pozbawić się życia 71-letni Kazimierz Ro-plan, zamieszkały przy ul. św. Wojciecha; w stanie beznadziejnym przewieziono denata do szpitala miejskiego. Przyczyna rozpaczliwego kroku nie została dotąd ustalona.

— Zamieszkały w Górnej Grupie, powiatu świeckiego, Jan Dobrzyński, wiceprezes partji N. P. R., został po powrocie z Fordonu, gdzie przemawiał na wiecu swej partji, aresztowany i osadzony we więzieniu śledczym.

—\* **Nowe Miasto n.Drweca.** Kierownictwo tut. gimnazjum państw. objął p. Marcin Gola-bek, dotychczasowy dyr. gimnazjum w Rawiczu. Prof. tut. gimnazjum p. Polmakowski przeniesiony został na takie same stanowisko do Wrześni.

— Tut. Darlehn- i Sparbank nabył na licytacji przymusowej za 24 500 zł domostwo, położone przy głównym rynku. Zachodzi obawa, że obiekt ten pozostanie już w ręku niemieckim.

—\* **Tuchola.** Podczas burzy, jaka przeciągała nad powiatem tucholskim, uderzył grom w dom mieszkalny robotnika Andrzeja Lutowskiego w Welpinie. Spaliły się dom i chlewek, a szkody wynoszą około 1 000 zł. W drugim wypadku uderzył grom w stajnię leśnictwa Wilce-doly. Wraz ze stajnią spalił się żywy inwentarz leśniczego Rejaka, a śpiący w stajni służący dopiero w ostatniej chwili, kiedy plomienie objęły cały budynek zdołał się przebudzić i wyskoczyć oknem, inaczej bowiem groziła jemu śmierć w płomieniach.

## OKRUCHY I KRUSZYNY

Podtrzymujemy naszą dobrą reputację

Czytelnik nasz, p. M. Cz. pisze:

„Miasto Poznań, jako miasto stoletnie naszych ziem zachodnich, miało i ma miasto najczystszejszego i najskuteczniejszego calej Polski. Jednak i tu wkłada się czasem jakieś „ale” i coś się psuje.

Przy zbiegu ul. Fr. Ratajczaka i ul. Wierzbiciej, vis à vis dworca autobusowego, jest plac okolony parkaniem z desek, który już pochyla się na wszystkie strony, i z którego sterczy mnóstwo różnorodnych gwoździ. Właścicielem tegoż placu — to magistrat poznański. Jest tam zbiorowisko różnych „różności”. Znajduje się tam „hurtownia” starych flaszek — jakieś warsztaty mechaniczne, a wszystko w jakichś skleponych szopach. Wszystko to razem czyni wrażenie śmietnika.

Czyżby nie należało tego usunąć i stworzyć w tem miejscu jakiś piękny kwiatnik, na którymby oko ludzkie z zadowoleniem spojrzeć mogło? Zdaje się — zadnegoby budżet miejski w związku z tem uszczętko nie miał, a miasto zostałoby upiększ-czone, co powinno być dewizą wszystkich, a szczególnie osób w tym wypadku kompetentnych.

A jak wygląda plac, mający nazwę pierwszego prezydenta — „Plac Prezydenta Drwskiego”? Przechodząc tam na się wrażenie, iż jest tam hodowla pokrzyw i innych chwastów.”

Uprzykrzenie jazdy rowerem?

Jeden z naszych Czytelników pisze:

Kiedy już znacznie zmniejszyła się ilość samochodów w w Polsce, i zachodzi obawa, że znikną zupełnie, zdaje się, że nadchodzi kolej na wytopienie rowerów.

Takie przynajmniej odnoszę wrażenie, kiedy wracam z miasta do domu. Sam nie posiadam roweru. Idąc pieszo przez Kaponiere, jestem świadkiem częstej „ob-lawy” na rowerzystów. Skrzyżowania ulic na Kaponierze i skrzyżowanie ul. Kraszewskiego z ul. Sienkiewicza i Szarmarzewskiego obsadzone są policjantami. Jedno podniesienie ręki wstrzymuje fa-langi rowerzystów. — „Karta rowero-wa?” — pada ostre zapytanie policjanta. Jedni potulnie, drudzy z widoczną nie-cierpliwoscia, inni znów z pobłażliwym uśmiechem sięgają do portfelów i legity-mują się cennym dokumentem. Czasem jeden i drugi, jadąc akurat na „pożyczonym” rowerze, wpadnie i zapłaci karę doraźną, albo też będzie oczekiwał mandatu karnego. Niewątpliwie w dzisiejszych czasach taka „obława” od czasu do czasu może się okazać pożyteczną. Cze-ność tych obław — mojem zdaniem — może sprzykrzyć żywot rowerzystom. Co do mnie, jestem pewny, że gdybym posiadał rower i był narażony na podobne w-ąpiłwe przyjemności, wolałbym roweru pozbyc się raz na zawsze.

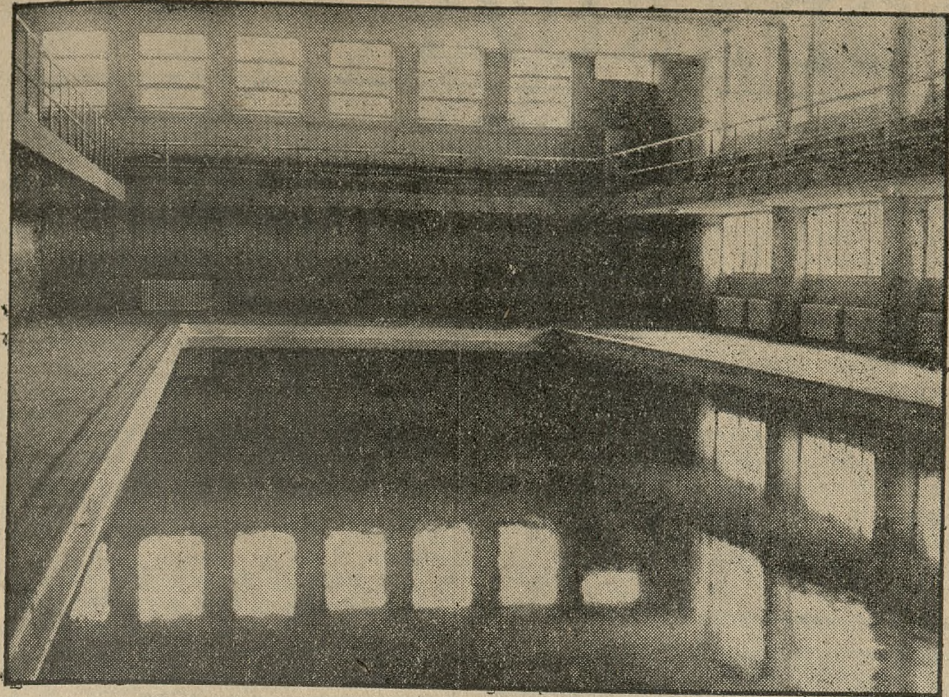
Rower pozostał dziś w Polsce prawie że jedynym jeszcze pojazdem „mechanicznym”. Czyż i od tego wehikułu chcemy masy odstraszyć?

## „Swojska” ceramika



Niemiecka ceglarnia w Rostarzewie pod Wolsztynem wypala z gliny i pokrywa glazurą figury zwierząt. Powyżej reprodukcją rzeźbę lwa (długość około 60 cm), którego sklasyfikować można jako króla zwierząt tylko dzięki podobieństwu gryzwy i ogona.





Znowu jedna pływalnia zimowa została odana do użytku publiczności, jednak nie w Poznaniu, który na nią daremnie czeka, lecz w Łodzi. Dotychczas pływacy łódzcy korzystali z pływalni zimowej w pobliskim Zgierzu. Nowa pływalnia ma wymiary międzynarodowe 25x7,5 m i głębokość do 2,5 m. Woda pobierana jest z własnej studni, filtrowana i podgrzewana we własnym zakresie. Maszynaria jest wyrobu krajowego. Hala 9 m wysoka, posiada 18 okien, bez żadnego umeblowania, gdyż szatnie znajdują się poza halą kąpielową, jedynie na pierwszym piętrze znajdują się miejsca dla publiczności, a na parterze skocznia. Kiedy Poznań doczeka się takiej pływalni?

## Kilkanaście milionów w padlinie wieloryba

*W pustyni północnej Kanady — Po nitce do kłębka — Cenna substancja*

Jeden z uczestników wyprawy, finansowanej przez grupę kapitalistów newyorskich, i wyściganiec do północnej Kanady w celu poszukiwania „skarbów przyrody” w jakiejś bądź postaci, opisuje ciekawe przeżycia członków tej ekspedycji: Już czas dłuższy przeszukiwaliśmy pustynne, śnieżno-łodowe przestrzenie, dokonując kilkodziennych lotów z naszej bazy operacyjnej w Fort Churchill. Trudy nasze były daremne, gdyż nic ciekawszego — w sensie kapitalistycznym — nie odkryliśmy. Owszem, były tam jakieś złoża miedzi, lecz te, z uwagi na brak dróg komunikacyjnych, nie wchodziły dla eksploatacji w rachubę.

Nasze wycieczki napowietrzne byłybyśmy kontynuowali w nieskończoność, gdyby nie wypadek, któremu uległ nasz samolot, przyczem aparat spłonął doszczętnie. Po kilku dniach niewymownie uciążliwej wędrówki, mieliśmy szczęście natknąć się na lotny patrol strażniczy, który dostawił nas do Fort Churchill, gdzie w szpitalu przeleżeliśmy kilkanaście dni.

W tym czasie przybyli do portu tego trzej amerykańscy zoologowie, wybierający się do ładu Beringa nad zatoką Hudson i ci namówili mnie do przyłączenia się do nich. Po upływie kilku tygodni znaleźliśmy się w osadzie Eskimosów w pobliżu przystani łowców wielorybów — Whale Point. Bawiąc kiedyś w gościnie u „głowy” osady, oglądaliśmy pokazywane nam bogactwa naszego gospodarza, jak: artystycznie wykonaną broń, kły mamuta, skóry zwierzęce itp. Przy tej sposobności zauważyłem w starej puszcze od konserw, wśród różnych kolorowych szkiełek i kamyków, szare, zielonkawe i prawie czarne kawałki opalizującej masy o niemiłej woni. Nie ulegało wątpliwości, że to była — szara ambra. Ambra, to ów cenny produkt, używany przez wszystkie fabryki perfum. Substancja ta, tworząca się w ciele chorych wielorybów, jest cenniejsza niż złoto i drogie kamienie i w obrocie handlowym osiąga cenę od 50 do 80 tysięcy złotych za kilo.

Eskimosi nie mają pojęcia o wartości ambry i nasz amfitrjon nie mógł nam też

powiedzieć, skąd produkt ten w jego posiadaniu się znalazł. Prawdopodobnie przyniosły go dzieci wraz z nazbieranymi kamykami. Ale towarzyszy nasz, przyrod-



## Człowiek baterią elektryczną

*Zapalenie gazu ludzką iskrą elektryczną — Zagadkowe eksplozje w salach operacyjnych — Elektryczność w wątrobie, mózgu i mięśniach*

Swego czasu rozpisywano się szeroko o pewnym mężczyźnie, jak o niezwykle kurjozum medycznym, który potrafił zapalać gaz bez krzesiwa i zapalnika w ten sposób, że zbliżał do ulatniającego się z kurtka gazu swoją rękę, z której sypały się iskry elektryczne. Zjawisko to, jak wykazały nowsze badania naukowe, nie jest bynajmniej czemś anormalnym. Każdy człowiek w mniejszej lub większej mierze naładowany jest elektrycznością.

Gdy w pokoju powietrze jest bardzo suche, np. zimą w pokoju z centralnym ogrzewaniem, może człowiek, który dużo miał ruchu i naładował się elektrycznie, a w dodatku ma obuwie o podeszwach gumowych, tyle w sobie nagromadzić elektryczności, że następuje wyładowanie w postaci isker elektrycznych. W takim wypadku wystarczy zbliżyć się np. do radiatorów centralnego ogrzewania, by z ciała jego zaczęły się sypać iskry. Dotyczy to przede wszystkim ludzi o suchej skórze, która nie sprzyja ulatnianiu się elektryczności. Szczegół ten zasługuje na baczną uwagę. Zdarzały się nieraz zagadkowe eksplozje np. w salach operacyjnych o przesyconym eterem powietrzu, których można było uniknąć, gdyby chirurg, mający na rękach rękawice gumowe i obuwie o podeszwach gumowych, postarał się być przed operacją o wyładowanie nagromadzonej w jego ciele, a nie mogącej się ulatniać elektryczności.

Skąd bierze się elektryczność w człowieku? Badania wykazały, że ciało ludzkie jest poprostu centralną elektryczną, zapchaną bateriami elektrycznymi, jakimi są komórki z otaczającymi je sokami. Doniedawna jeszcze ludzie nauki głowili się nad tem, jak się to dzieje, że komórki zagarniają z krwi przydatne sobie substancje, inne odpychają, wydzielając równocześnie tru-

nik Thurston, wnet sformułował swoją rzeczową teorię: gdzieś, w niedalekiej odległości musi znajdować się padlina wieloryba z gatunku Pottów (macrocephalus phycetor), zapędzonego najwidoczniej przez prądy morskie z wód południowych do antarktyki północnej. Hipoteza ta trafiła nam odrazu do przekonania, to też postanowiliśmy rozpocząć niezwłocznie poszukiwania. Trzeba było się spieszyć, gdyż był już początek września, a w połowie tego miesiąca poczyna chwytać zima arktyczna z jej wszystkimi okropnościami.

Na wynajętym, wraz z tuzinem tubylczych wioślarzy „omaku” (dużej łodzi Eskimosów), płynęliśmy wzdłuż wybrzeża od Whale Point w kierunku Roes Welcome. W pewnej chwili staliśmy się świadkami cudów arktycznych: Whale Point, położony na wysokości stu metrów nad poziomem morza, nagle wznosił się na wyżynie czterech czy pięciu tysięcy metrów... Wokół wszystko w mgnieniu oka skapane zostało w różnych odcieniach barwy czerwonej, przechodzącej z wolna w kolor pomarańczowy... Na tle chmur ukazał się duży rozmiarów parowiec... Fata morgana stref podbiegunowych... O wiele piękniejsza od mirażów, widywanych na pustyniach Afryki! — Często lądowaliśmy na wybrzeżu tundry wolnej od śniegu i przetrzasaliśmy przybrzeżne zarośla.

Upłynęło wiele dni mozolnych wysiłków i walki z plagą bezlitosnych much i komarów, przenikających nam do ust, nosa i uszu. Na koniec, u ujścia rzeki Wager, zauważyliśmy jakiś szary przedmiot, pokryty krami lodu, kamieniami i zielonym wodnem. To „coś” wyglądało zdaleka jak wrak okrętu, lecz gdy w miarę zbliżania się, dolatywała nas coraz straszniejsza woń gnijącego ciała, wiedzieliśmy, że cel wyprawy naszej został osiągnięty. Padlina wieloryba musiała przeleżeć tam już około dwóch lat. Rozdarte, olbrzymie rybie cielsko, nosiło ślady już niejednej „operacji”, dokonanej na niem przez ludność tubylczą. Jednak ambre znaleźliśmy nienaruszoną. Było 125 kg tej cennej substancji, wartości kilku milionów złotych. Gra była zatem warta świeczki! K. r.

pracy umysłowej. We śnie falowanie zmniejsza się, a śmierć kładzie mu kres na zawsze. WIP

## Psy policyjne w walce z narkotykami

Od pewnego czasu policja chińska posługuje się psami w tropieniu handlu narkotykami. Czujny węch wielkich brytanów pozwala bowiem na wytropienie subtelnej trucizny, wyjawiając przemyt. Ostatnio policja chińska przy pomocy psów przystąpiła do badania statku pasażerskiego, zakotwiczonego w porcie rzeczonym Nankinu. Poszukiwania przemytu nie dawały pomyslnych wyników, gdy któryś z psów policyjnych zatrzymał się przed jedną z kajut pasażerskich. Policja przeszukała kajutę do dna, nie znalazła jednak niczego. Pies wszelako nie ustępował i przy pomocy swych potężnych łap przednich oderwał deskę, na którą nikt przedtem nie zwrócił był uwagi. W kryjówce znaleziono sporą ilość opium, które zamierzał przemyścić do Europy podróżujący, zajmujący kajutę. S. F.

## Złoto na wyczerpaniu

Geolog londyński, McKintosh, wyraził w odczycie publicznym wielkie zastrzeżenie przeciw obecnemu sposobowi eksploataowania kopalni złota na świecie. Dotychczas uprawia się, jak on twierdzi, gospodarstwo rabunkowe. Od czasu odkrycia Ameryki, t. j. od roku 1492 do 1934 wydobycie światowe złota wyniosło 33 miliardy 350 milionów gramów. Więcej niż połowa tego złota przypada na lata 1900 — 1934. Fakt ten daje pojęcie o niesłychanym udoskonaleniu techniki w tej dziedzinie. McKintosh rzuca pytanie, jak długo możliwa będzie jeszcze tego rodzaju gospodarstwo, przy której wydobywa się rocznie 600 milj. gramów złota. Zdaniem jego zawartość kopalni złota starczy jeszcze tylko na 20 l. A że większa część dobowanego złota idzie na potrzeby mennic państwowych, powstaje pytanie, co będzie, gdy nie starczy już drogiego metalu, jako podstawy obrotu pieniężnego.

### Analogja.

— Widziałeś, papciu, jak ten czarownik zamienił w okamgnieniu 30 centymów w chustkę?

— Moje dziecko, jego sztuki to głupstwo w porównaniu ze sztuką twojej matki, ona potrafi przemienić w ciągu sekundy 100 franków w kapelus. (Candide)

## Z „Judasza z Kariothu” w Teatrze Polskim



P. Elżbieta Jabuńska w roli Marji z Magdali



P. Roman Zawistowski w roli Jana

## Nowy rok szkolny w ZSRR.

Nowy rok szkolny wprowadza w mury szkół w Z. S. R. R. zgóry 25 milionów dzieci i młodzieży, zaś w szkołach wyższych, uniwersytetach, politechnikach 483 000 studentów i studentek. Budżet oświaty wynosi na rok bieżący sumę 3 miliardy rubli. W programie budowy nowych gmachów szkolnych znajdują się 374 szkoły miejskie i 1184 szkoły wiejskie.

## Klub wygwizdanych

W Londynie powstał klub założony przez młodych literatów i dramaturgów, których dzieła nie zyskały uznania i powodzenia. Klub nosi nazwę „Klubu wygwizdanych autorów”. Do klubu nie mogą być przyjęci autorzy, którzy chociażby raz jeden osiągnęli powodzenie. Natomiast członkami klubu stają się automatycznie młodzi autorzy, których sztuki zostały po drugim przedstawieniu zdjęte z afisza. Jeśli już na pierwszym przedstawieniu sztuka przypadnie i spotka się z protestem publiczności, autor zostaje wybrany na honorowego członka klubu. Klub londyński, aczkolwiek ekscentryczny jest jednak naśladowanym, albowiem w Paryżu już w latach 90-tych istniał podobny klub, którego założycielami byli m. in. Zola, Daudet, Turgieniew.

# DZIAŁ GOSPODARCZY

## Na falach etatyzmu

Minister rolnictwa i reform rolnych wydał instrukcję w sprawie udzielania ulg dłużnikom Lasów Państwowych z tytułu nabytego drewna. Ulgi te odnoszą się do należności, powstałych przed 1 lipca 1932 r., a ponadto obejmują jedynie rolników, nie odnosząc się bynajmniej do wszystkich dłużników, zwłaszcza przemysłowców tartacznych.

Dlaczego to wyróżnienie, możnaby zapytać. Czy wierzytelności, ciężące na danej jednostce gospodarczej od tyłu lat, nie dowodzą niezbicie, że to jest jednostka słaba i że potrzebuje pomocy? Czy ten stan chorobliwy należy w dalszym ciągu pogarszać przez dopisywanie procentów, kar i kosztów egzekucyjnych? Czy — nie kwestionując chęci pomożenia rolnikom — można nie pamiętać, że cały kraj przechodzi kryzys gospodarczy, a więc i przemysł i handel? Czy wreszcie celowe jest stwarzanie fikcyjnych aktywów skarbu państwa przez utrzymywanie i rozdmuchiwanie pozycji wierzytelnych, które nigdy może nie będą zrealizowane?

Ażebym dać choć w przybliżeniu odpowiedź na powyższe pytania, przypomnijmy, że po zamknięciu granicy z Niemcami dla naszego drewna w końcu 1930 r., ceny jego na rynku krajowym spadły niemal do jednej trzeciej wartości z 1929 r. Trudności spieniężenia artykułów drzewnych po cenach możliwej kalkulacji handlowej powiększyły się ponadto przez utrudnienia walutowe tak w stosunkach z Niemcami, jak również z Gdańskiem. W rezultacie zakupione po bardzo wysokich cenach drewno z Dyrekcji Lasów Państwowych trzeba było sprzedawać po przerobieniu na materiał tarty stosunkowo za bezcen. Nic przeto dziwnego, że w samej dyrekcji bydgoskiej zadłużenie wynosiło doniedawna około 4 milionów złotych.

Ten beznadziejny wprost stan przemysłu drzewnego w b. dzielnicy zachodniej spotkał się ze strony administracji lasów państwowych z całkowitą obojętnością. W ślad za stworzeniem eksportowego przedsiębiorstwa „Paged“ odjęto prywatnym tartakom możliwość nabywania drewna z jedyne- go źródła: lasów państwowych i uruchomiono w Bydgoszczy tartak państwowy, prowadzony we własnym zakresie. Miał on przerabiać wyłącznie drewno eksportowe.

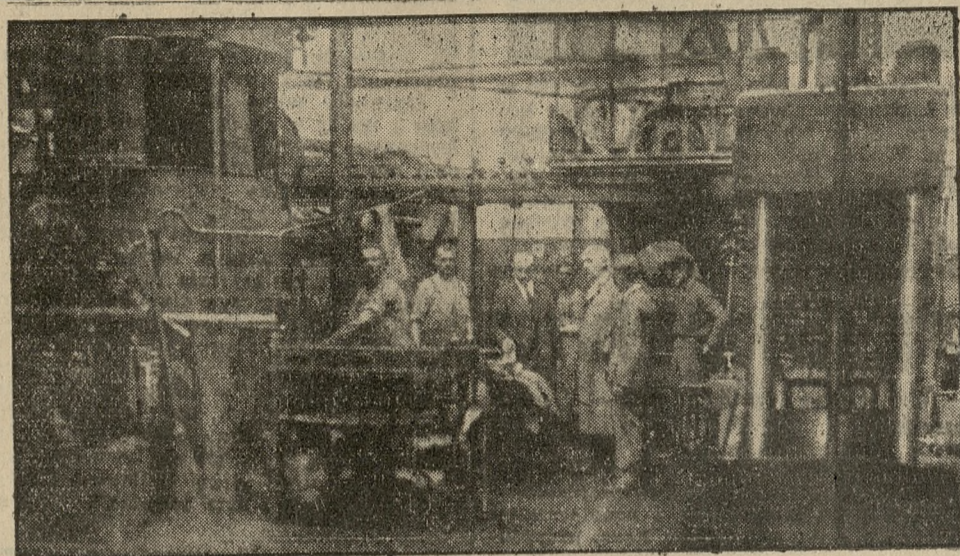
Mrzonka ta prędko się rozwiała i dzisiaj tartak państwowy, korzystając szeroko z wszelkich przywilejów skarbowo-podatkowych, jest najpoważniejszym konkurentem dla przemysłu prywatnego, prowadząc detaliczną sprzedaż na rynku lokalnym. Ile na tej kombinacji zyskuje Dyrekcja Lasów, a ile tracą urzędy podatkowe, pozostanie na zawsze tajemnicą. Faktem jedynie pozostaną cmentarzyska przemysłu drzewnego prywatnego i zwiększone wydatki na bezrobotnych.

Etatyzm leśny w Bydgoszczy nie zadowolili się pochłonięciem tartaków prywatnych. Sięgnął on również i do dalszych gałęzi przemysłu drzewnego. Wzorowo zmontowana fabryka płyt klejonych „Multipla“ w Bydgoszczy, wartości zgorą 2 milj. zł, przeszła ostatecznie na własność Lasów Państwowych za cenę około 500 tys. zł i przyjęte dług za drewno 150 tys. zł, a więc za około jedną trzecią wartości. Nie będziemy się zastanawiali, czy w obecnych warunkach geograficzno-politycznych taka fabryka ma rację bytu w Bydgoszczy. Lwia część przerabianego surowca to ołcha, którą trzeba sprowadzać z Polesia. Na Pomorzu jej niema. Wydajność materiału dyktowego wynosi 28—32 proc. Reszta to odpadki. Jeśli więc stanimy na tem, że administracja lasów państwowych była zniewolona przejąc na własność tę fabrykę, to należałoby dalsze inwestycje w niej ograniczyć do minimum. Tymczasem krają wieści, że kosztem nowego półmilionu złotych będzie ona rozbudowana. Zmienione mają być łuszczarki na ulepszone szybkoobrotowe. Do nich naturalnie będą musiały być dostosowane prasy hydrauliczne i suszarnie. Ma stanąć okazały gmach administracyjny, a nawet podobno specjalny tartak do przecierania tych kłóców olszowych, które na łuszczenie okazały się niezdadne! Wygląda to na humoreskę wobec tego, że w bardzo bliskim sąsiedztwie znajduje się duży

tartak państwowy, mogący łatwo takie odpadki przetrawić.

Czegoż to wszystko jednak dowodzi? Oto tego, że, jak powiedzieliśmy wyżej, administracja lasów państwowych nie szczędzi poważnych kapitałów na cele, których docenić poza nią nie umie nikt, natomiast, gdy chodzi o przemysł prywatny, nie wykazuje żadnego zrozumienia dla potrzeby jego istnienia. A przecież doniedawna było to poważne źródło dochodów państwa, a zarazem podstawa egzystencji i dobrobytu dla wielu rodzin, dziś skazanych na zagładę.

Może jednak do tego nie dojdzie?



Jak już donosiliśmy, w ub. środę dn. 4 b. m. odbyło się uruchomienie — po dłuższej przerwie w pracy — Olejarni w Szamotułach. — Powyższe zdjęcie przedstawia fragment wnętrza Olejarni, rozpoczynającej nowy okres pracy pod zarządem Rolniczej Spółki Olejarskiej w Poznaniu. Olejarnia powstała w 1910 r. i — za wyjątkiem krótkiego okresu — znajdowała się stale w rękach żydowskich (dawniej braci Nathan, a doniedawna Barucha). Przejęcie jej przez polskie koła rolnicze jest faktem doniosłym i radosnym. Placówka ta, racjonalnie pod względem technicznym urządzona, korzysta obecnie z wyjątkowo pomyślnej koniunktury i niewątpliwie będzie się dobrze rozwijać na pożytek rolników-Polaków.

## KRONIKA GOSPODARCZA

### Prace samorządu gospodarczego

Z okazji dokonanego niedawno przeobrażenia Związku izb przemysłowo-handlowych na instytucję prawa publicznego odbyła się w Warszawie w dniu 4. b. m. konferencja prasowa, której tematem była działalność samorządu gospodarczego w okresie minionym, prace obecnie prowadzone oraz zadania na najbliższą przyszłość.

Prezes związku izb b. minister Czesław Klarner wygłosił dłuższe przemówienie, w którym na wstępie nawiązał do faktu, że samorząd przemysłowo-handlowy wszedł w roku bież. w drugą kadencję, która trwać będzie 5 lat. Następnie mówca wskazał na dotychczasowe prace samorządu gospodarczego (w pierwszej kadencji) nad nową taryfą celną oraz na studia przygotowawcze w zakresie traktatów handlowych Polski z zagranicą, wreszcie prace pionierskie, wyszukiwanie nowych rynków zbytu dla polskiej produkcji. Prez. Klarner podkreślił, że w nowej kadencji samorząd gospodarczy będzie kontynuował i pogłębiał dotychczasowe prace, które o rozwój gospodarczy całej Polski, a nie poszczególnych branż czy klas.

Z kolei dyr. warszawskiej Izby przemysłowo-handlowej zapoznał przedstawicieli pras. stołecznej z pracami samorządu przemysłowo-handlowego. Zwrócił

Jeśli toczące się w Berlinie pertraktacje przyniosą, jak słychać, poważne kontyngenty i możliwe warunki dewizowe dla naszych eksporterów drewna; jeśli dyrekcja kolei wprowadzi nietylko ulgowe taryfy dla tranzytu bolszewickiego drewna do Niemiec, lecz i wewnętrzne na dowóz surowca z kresów wschodnich; jeżeli doczekamy się skrócenia linii kolejowych przez Otwarcie nowej linii Ostrołęka—Miawa; a zwłaszcza, jeżeli fale etatyzmu zaczynają się kurczyć, a nie rozszerzać, to mogą jeszcze zadytmiać ponownie kominy polskich tartaków na ziemiach zachodnich, tak, jak dymią dzisiaj za niemieckim kordonem. Ale na to wypadnie chyba poczekać.

LES.

poleskiem, pomorskiem, poznańskim, śląskim, stanisławowskiem, tarnopolskiem, wileńskim i wołyńskim; 3) powiatowe komisje klasyfikacyjne we wszystkich powiatach w województwach nowogrodzkim, poleskiem, śląskim, stanisławowskim, wileńskim i wołyńskim, oraz szeregu powiatów woj. białostockiego, krakowskiego, lwowskiego, pomorskiego, poznańskiego oraz tarnopolskiego. Rozporządzenie weszło w życie z dniem ogłoszenia. Zaznaczyć należy, że klasyfikacja gruntów jest palącą koniecznością, zwłaszcza, że nie była już dokonywana przez szereg dziesięcioleci, w którym to czasie warunki gospodarcze zmieniły się często i nie do poznania. Urochomienie komisji klasyfikacyjnych stanowi więc ważny krok naprzód w dziedzinie polityki rolnej.

(k) **Pobył b. doradcy finansowego Polki p. Charles S. Dewey w Warszawie.** W dniach 2. i 3. b. m. bawił w Warszawie p. Charles S. Dewey, który — jak wiadomo — w latach 1927—1930 był doradcą finansowym rządu polskiego. W czasie pobytu p. Charles Dewey miał sposobność zetknięcia się z prezesem Banku Polskiego dr. Władysławem Wróblewskim oraz szeregiem osobistości ze świata politycznego i finansowego.

(k) **Znamienne uchwały w obronie rolnictwa.** W Toruniu obradował ostatnio Kongres Obrony Rolnictwa przy udziale delegatów Pomorza, Wielkopolski, Królestwa i Małopolski. Kongres ten powziął szereg znamiennych uchwał w obronie rolnictwa. Kongres stwierdził, że dotychczasowa organizacja naczelna rolnictwa nie spełnia swoich zadań, paraliżując w wielu wypadkach zdrową inicjatywę kółek rolniczych w całym kraju, i wypowiedział się za zjednoczeniem ruchu agrarnego całej Polski w jedną niezależną organizację. Z pośród innych uchwał na uwagę zasługują wypowiedzenie się przeciwko międzynarodowej lichwie kartelowej oraz przeciwko „sprzedaży ziemi, matki-żywi- cielki, w ręce żydowskie.“

(k) **Komisje międzyizbowe związku izb przemysłowo-handlowych.** W tych dniach odbyło się we Lwowie — jak już donosiliśmy — zebranie związku izb przemysłowo-handlowych. Zebranie uchwaliło statut związku, dostosowany do jego nowego charakteru instytucji prawno-publicznej, poczem postanowiło powołać do życia następujące stałe komisje międzyizbowe: obrotu towarowego, prawno-administracyjną, skarbową, polityki społecznej, kształcenia zawodowego oraz komunikacji i turystyki. Poza tem zebranie zajmowało się kwestją koordynacji prac instytucji działających w dziedzinie handlu zagranicznego.

### Z ZAGRANICZĄ

(z) **Zabiegi o odnowienie międzynarodowego kartelu cynkowego.** Istnieje możliwość podjęcia na jesieni rokowań w sprawie odnowienia międzynarodowego kartelu cynkowego. Koła zainteresowane spodziewają się znaleźć obecnie lepszą podstawę do porozumienia, dzięki zmianom angielskich stawek celnych na przewóz cynku. Jak wiadomo, przyczyną rozwiązania się międzynarodowego kartelu cynkowego było zmniejszone znaczenie rynku angielskiego dla cynku. Zmiana angielskiej polityki taryfowo-celnej może obecnie ułatwić rozpoczęcie i zakończenie rokowań kartelowych.

(z) **Nowy kartel ołowiu.** W ostatnim czasie starają się główni producenci ołowiu o ponowne utworzenie kartelu ołowiu, który w swoim czasie został rozwiązany. W sierpniu odbyło się kilka konferencji między producentami angielskimi a amerykańskimi, na których omawiano możliwość nowej współpracy na międzynarodowym rynku ołowiu. Rokowania te, prowadzone narazie jeszcze nieoficjalnie, uwieńczone były pomyślnym wynikiem. Obie grupy zgodziły się na stabilizację produkcji mniejszej na obecnym poziomie. Równocześnie Anglicy zobowiązali się przeprowadzić u swego rządu zmianę dotychczasowego cła w wysokości 10 proc. od wartości od importu ołowiu, na cło stałe, zafiksowane. Rząd angielski żądał to już zaakceptował. Ponieważ obie grupy reprezentują większą część producentów ołowiu, spodziewać się należy, że nowy kartel będzie już wkrótce utworzony.

### Z WYDAWNICTWA

(w) **„Ubezpieczenia społeczne w Polsce w latach 1925 — 1934.“** Nakładem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Warszawa, 1935, str. 174 i VI. W wydawnictwie tem znajdziemy szereg zestawień sprawozdawczych za okres lat dziewięciu, obejmujących różne fazy koniunktury gospodarczej, co ułatwia syntetyczne ujęcie działalności ubezpieczeń społecznych w Polsce i umożliwia zaobserwowanie wpływu koniunktury na finanse tych ubezpieczeń. Wyraźnie sporządzone tablice statystyczne ilustrują rozwój ubezpieczeń społecznych i określają stan rzeczy w porównaniu najważniejszych, t. j. stan składek, zaległości składkowych wydatków na świadczenia i lokat.

### Z KRAJU

(k) **Zwyżka dolara, osłabienie funta.** Na wczorajszych giełdach walutowych nastąpiła wyraźna zwyżka dolara oraz zdecydowane osłabienie funta. Dolar po paromiesięcznej przerwie zbliża się do górnego punktu złota. Zwyżka dolara i osłabienie funta są wzajemnie odpowiadającymi sobie zjawiskami, które z reguły występują na jesieni. W tej chwili jednak, zważywszy, że fluktuacje obu walut uzależnione są od b. wielu czynników, trudno jeszcze przewidzieć, czy obecne tendencje poważnie się zaakcentują, zwłaszcza w stosunku do funta, nieograniczonego w swych wahanach punktami złota. Z pozostałych walut wzmocnienie wykazał floren.

(k) **Ustawodawstwo gospodarcze.** Ukazał się nr. 67 „Dziennika Ustaw R. P.“ z dnia 5 września r. b., w którym opublikowano zostały m. in. następujące rozporządzenia o charakterze gospodarczym: rozp. min. skarbu z dnia 21 sierpnia z b.

o odprowadzeniu celnej taksy i olejów skazyńskich oraz tłuszczu kostnego (poz. 421); rozp. min. skarbu z dnia 29 sierpnia r. b. wydane w porozumieniu z ministrami: rolnictwa i r. r. oraz spraw wewn. o terminie rozpoczęcia prac komisji klasyfikacyjnych (poz. 422).

(k) **Komisje dla klasyfikacji gruntów rozpoczęły prace.** W Dzienniku Ustaw R. P. nr. 67, poz. 422, ogłoszone zostało rozporządzenie min. skarbu z dnia 29 sierpnia r. b., wydane w porozumieniu z ministrami: rolnictwa i r. r. oraz spraw wewn. — o terminie rozpoczęcia prac komisji klasyfikacyjnych. Na podstawie ustawy z dnia 23 marca r. b. o klasyfikacji gruntów dla podatku gruntowego — oznaczono jako termin rozpoczęcia prac szeregu komisji klasyfikacyjnych dzień 1 września r. b. Komisje, które w tym dniu rozpoczęły prace, są następujące: 1) główna komisja klasyfikacyjna przy min. skarbu w Warszawie; 2) wojewódzkie komisje klasyfikacyjne w woj. białostockim, krakowskim, lwowskim, nowogrodzkim,

# SPORT

## „Warta” — „Śląsk”

Swoją 14 z kolei, a 7 na własnym boisku mecz o mistrzostwo ligi, rozegra „Warta” w niedzielę z beniaminkiem, drużyną „Śląska”. Pierwsze spotkanie z „Wartą” u siebie wygrali Ślązacy w stosunku 3:1.

Karjerę „Śląska” w lidze porównać można chyba tylko z rolą, jaką odegrała w swoim czasie „Garbarnia”, awansując do klasy ligowej. Dość powiedzieć, że „Śląsk” zajmuje dziś w tabeli czwarte miejsce, pozostawiając za sobą renomowane drużyny. Jedyne w okresie stacjonowania pierwszych walk ligowych, widocznie jeszcze z nimi „nieotrząskany”, oddawał „Śląsk” punkty, zato w ostatnim czasie kroczy od zwycięstwa do zwycięstwa.

„Śląsk” w tegorocznych rozgrywkach poszczycić się może zwycięstwami nad „Cracovią” 2:1, „Wisłą” 2:0, „Polonią” 3:0, „LKS” 1:0, „Wartą” 3:1, no i „Pogoń” 1:0. Na ogółem 13 rozegranych meczów ma 6 wygranych, 6 przegranych i 1 remis.

Bojowość drużyn śląskich znana jest ogólnie, to też nie ulega wątpliwości, że

mecz niedzielny da dużo emocji i zadowolenia. Szybkość, rozwijana przez drużyny śląskie w grze, nie odpowiada „Warcie”. Niewątpliwie technicznie dużo lepiej wyszkolona, zmuszona była zwycięstwo i punkty pierwszego spotkania oddać Ślązakom. Własny grunt, własna publiczność i nadzieja utrzymania obecnej czołowej lokaty w tabeli będzie niewątpliwym bodźcem dla „Warciarzy”, by w rewanżowym spotkaniu odnieść zwycięstwo, tem bardziej, że w obliczu międzynarodowego meczu z Niemcami, zależnie od formy przez graczy w tym dniu wykazanej, kapitan związkowy desygnować będzie tych, którym przypadnie zaszczyt wzięcia na siebie koszulki reprezentacyjnej.

Skład „Warty” na niedzielny mecz ustalony został następująco: Majewicz, Kubalczak — Pawlak, Oferzyński, Banaszewicz, Sobkowiak, Słomiak, Kryszkiewicz, Scherfke, Lis, Schwarc.

Zawody rozpoczynają się o godz. 16.

## Przygotowania narciarzy do olimpiady

Wprawdzie letnie dyscypliny sportowe dzieł jeszcze niemal cały rok od startu olimpijskiego, lecz sporty zimowe stoją już bezpośrednio przed próbą olimpijską. Za 5 miesięcy bowiem następuje pierwszy start na zimowych igrzyskach olimpijskich, gdyż w dniu 6 lutego 1936 r. odbędzie się uroczyste otwarcie Igrzysk w Garmisch Partenkirchen u stóp Alp bawarskich.

To też 29 sierpnia br. rozpoczął się w Krakowie kondycyjny obóz przedolimpijski polskiej olimpijskiej drużyny narciarskiej. Biorą w nim udział: Czech Bronisław, Marusarz Stanisław, Marusarz Andrzej, Karpel Stanisław, Górski Michał, Orlewicz-Woyna Marjan, Bochenek Jan i Zajonc Karol. Brak wśród nich nazwisk wyznaczonych uprzednio do drużyny olimpijskiej Jabłońskiego Michała, Luszczka Izidora i Weinschenka Fedora, którzy z powodów niezależnych od siebie nie mogli się na obóz stawić.

Obóz jest zakwaterowany w gmachu polskiej Y. M. C. A. w Krakowie, gdzie uczestnicy korzystają z wszelkich urządzeń sportowych, a zwłaszcza z sali gimnastycznej i z pływalni. Zaprawa lekko-atletyczna odbywa się na stadionie w. f. przy Alei 3 Maja. Zaprawę kondycyjną prowadzi mg. prof. Wojciech Florjanczyk.

IV Zimowe igrzyska olimpijskie odbędą się w Garmisch Partenkirchen w Niemczech, w południowej Bawarii w dniach 6 — 16 lutego 1936 r. Terminarz zawodów narciarskich jest następujący: 6 lutego

— uroczyste otwarcie Igrzysk, 7 lutego — bieg zjazdowy pań i panów, 8 lutego — slalom pań, 9 lutego — slalom panów, 10 lutego — bieg rozstawni 4×10 km., 12 lutego — bieg 18 km. otwarty i złożony, 13 lutego — konkurs skoków do biegu złożonego, 14 lutego — bieg patrolowy wojskowy, 15 lutego — bieg 50 km., 16 lutego — otwarty konkurs skoków.

Mistrzostwa F. I. S. w biegach zjazdowych odbędą się zaraz po olimpiadzie zimowej w dniach 21 — 23 lutego w Innsbrucku w Austrii. Uchwała Zarządu F. I. S. postanawiająca odbycie tych zawodów jest wynikiem kompromisu dwóch prądów, które ostatnio silnie się zarysowały w łonie F. I. S. na tle pojęć amatorstwa i profesjonalizmu w ramach igrzysk olimpijskich i niedopuszczania do igrzysk nauczycieli narciarstwa. W wyniku tego kompromisu zostaną urządzone mistrzostwa F. I. S. jedynie w biegach zjazdowych, gdyż urządzenie zawodów z pełnym programem byłoby niemożliwe ze względów technicznych. Zawodnicy polscy wezmą udział po olimpiadzie także w zawodach F. I. S. w Innsbrucku, udając się tam wprost z Garmisch Partenkirchen.

XVII międzynarodowe narciarskie mistrzostwa Polski odbędą się w związku z terminarzem zimowych igrzysk olimpijskich, oraz mistrzostwami F. I. S. w biegach zjazdowych w Innsbrucku, w wyjątkowo wczesnym terminie a mianowicie w dniach 22 — 26 stycznia 1936 r.

dzie jedynie gimnastyka. Biorąc pod uwagę z jednej strony doskonałą kondycję naszej reprezentacji, z drugiej strony wynik, osiągnięty w Londynie w ub. roku, podczas światowych igrzysk kobiecych, gdzie nasze panie były bardzo bliskie wygranej z mistrzem świata Jugosławką (5:6), liczymy się przynajmniej z grą dwóch równorzędnych zespołów. (PAT)

### Automobilizm

**Nieprawdopodobny rekord światowy Campbella.** Słynny automobilista angielski Malcolm Campbell ustanowił nowy fantastyczny rekord światowy automobilowy, osiągając przeciętną szybkość 299,875 mil na godzinę (482,601 km. na godzinę). W jednym kierunku Campbell osiągnął nawet większą szybkość, bo 304,311 mil na godzinę. Warto podkreślić, że Campbell w swoim czasie postawił sobie za cel osiągnięcie przeciętnej szybkości 300 mil na godzinę, jako szybkości maksymalnej. Od tego celu dzieli Campbella już bardzo niewiele.

### Lekka atletyka

**Kółko Sportowe Sekcji Uczni Kwieckich** organizuje wewnętrzne mistrzostwa lekko-atletyczne, które odbędą się w niedzielę 8

bm. o godz. 10 przed południem na boisku „Osrodek” przy ulicy Bukowskiej. Zgłoszenia przyjmuje się w ognisku S. U. K. (kom).

### Pięściarstwo

**Trener Smith** prowadzi obecnie treningi w Poznaniu. Zapowiedziany kurs instruktorów pięściarskich pod kierownictwem p. Stamma nie doszedł do skutku, z powodu nikłej ilości zgłoszeń.

„Warta” walczy w dniu 14 bm. z „Warszawianką” w Warszawie i 15 bm. w Lublinie w składzie: Koziołek, „Wirski”, skromny, Kajnar, Jarecki, Florysiak, Szymura.

### Pływanie

**Zawody wewnętrzne „Sokoła”** przyniosły następujące wyniki: panie: 100 m dow.: Hellwiżanka U. 1:37.2. 100 m klas.: 1. Witkowska 1:55. 2. Kędzierzanka 2:00. Panowie: 50 m dow.: 1. Potocki 33. 2. Gałka 33.9. 200 m dow.: 1. Potocki 2:57.8. 2. Gałka 3:02. 1000 m dow.: 1. Gałka 17:03.5. 2. Małecki 18:11.3. 100 m klas.: 1. Sniedziwski 1:34. 2. Małecki 1:34.2. 200 m klas.: 1. Małecki 3:25.8. 2. Smarszcz 3:34. 200 m wzn.: 1. Potocki 3:29.5. 2. Grzeskowiak 3:33. III kl. 100 m dow.: 1. Łajp 1:33.1. 2. Chudziń-

ski 1:29.3. 400 m dow.: 1. Łajp 7:17.6. 2. Zbiński 7:33.8. 100 m klas.: 1. Bartkowski 1:40.7. 2. Łajp 1:43. (wz)

### Piłka nożna

„Korona” i „Pogoń” spotykają się w sobotę o godz. 17 na arenie lazarskiej.

W niedzielę odbędą się o puchar juniorów p. Rotnickiego następujące spotkania: o godz. 9 na boisku w Górczynie „Admira” — „Unja”; o 11 na boisku HCP „HCP” — „San”, w Głównej „Polonia” — „Korona”; o 14 na boisku Warty „Warta” — „Legia”; o 16 w Fabianowie „Orkan” — „KPW”.

**Składy Polski i Niemiec na mecz we Wrocławiu.** Niemiecki związek piłkarski ustalił następujący skład swojej reprezentacji na mecz z Polską, który odbędzie się dnia 15 bm. we Wrocławiu: Jakob, Haringer, Gramlich, Gramlich II, Goldbrunner, Kitzinger, Lehner, Lenz, Conen, Siffing, Fath. Rezerwa: Mauer, Koppa, Rose, Schön. Jest to najsilniejszy skład Rzeszy.

Polska prawdopodobnie wystąpi w składzie: Albański, Martyna, Bułanow, Kotlarczyk II, Dytko, Wasiewicz, Piec, Kryszkiewicz, Matjas, Artur, Kisieliński.

Mecz będzie transmitowany przez Polskie Radio na wszystkie rozgłośnie oelskie.

## Pociąg wystawa przybył dziś do Poznania

Dziś w południe nastąpiło na terenach Targów Poznańskich otwarcie pociągu-wystawy, który zatrzyma się w Poznaniu do poniedziałku 9 b. m. włącznie.

Uroczystość zgromadziła licznych przedstawicieli władz i urzędów państwowych i samorządowych oraz organizacji przemysłowych, handlowych i rolniczych.

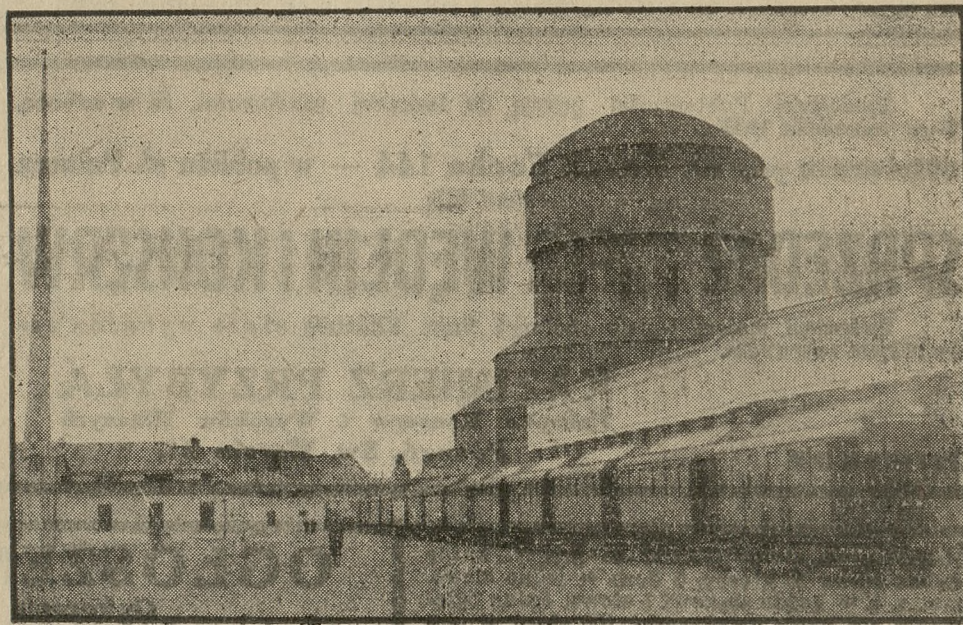
Otwarcia dokonał p. dyr. Rzepecki z ramienia Centr. Tow. Popierania Wytwórczości Krajowej.

Oryginalnie pomysiana nowoczesna wystawa, składająca się z 31 wagonów, specjalnie przystosowanych do celów wystawowych ze 180 stoiskami, robi bardzo dobre wrażenie, do czego w dużej mierze przyczyniła się też strona

fów, P. K. O., Poradnia Budowlana B. G. K. (tanie budownictwo mieszkaniowe) i społeczne dają nam przegląd swej działalności. Jeśli się uwzględni jeszcze dział walki z przemysłem (specjalny wagon, zorganizowany przez Straż Graniczną, Polski Monopol Zapalczany i przemysł cukrowniczy), wykresy i tablice, obrazujące nasze życie gospodarcze, statystykę produkcji krajowej i niepotrzebnego wwozu do kraju towarów zagranicznych, to można śmiało powiedzieć, że wystawa przedstawia się bardzo interesująco.

Niewątpliwie odniesie ona wielki sukces, daje bowiem niezwykle ciekawy obraz tego wszystkiego, co sami wytwarzamy.

O ile szerokie warstwy społeczeń-



Pociąg wystawa wjeżdża dziś o godz. 11,30 na teren Targów Poznańskich.

dekoracyjna, nad którą czuwali nieprzeciętnej miary graficy i malarze. Przedstawia ona szczerze całością naszej wytwórczości krajowej za ostatnie lata. Widzimy m. in. przemysł włókienniczy, lnianski (produkty surowca krajowego), futrzarski, szeroką produkcję pięknie rozwijającego się przemysłu metalowego, chemicznego (np. barwniki), elektrotechnicznego, precyzyjnego (najrozmaitsze wyroby optyczne, narzędzia chirurgiczne itd.), perfumeryjno-kosmetycznego, papierniczego itd. Również i rolnictwo jest poważnie reprezentowane. Ciekawie zwłaszcza przedstawia się stoisko Państwowego Instytutu Naukowego Gospodarstwa Wiejskiego.

Nie wyczerpuje to oczywiście wszystkiego, bo poszczególne instytucje państwowe, jak np. min. poczt i telegra-

stwa będą, podobnie, jak to było w innych miastach, odwiedzali tłumnie wystawę i nabiorą przekonania do polskich wyrobów — wystawa spełni swoje zadanie. A o to przecież chodzi, byśmy, zapoznawszy się z produkcją krajową, unikali zagranicznej, pamiętając, że nasz bilans handlowy jest stale ujemny, stąd zachodzi konieczność popierania w jak najszerszej mierze wytwórczości polskiej.

Pomysłowej i niezwykle interesującej wystawie życzymy, by zwiędziła ją całe społeczeństwo Poznania. Przy sposobności przypomnijmy, że zwiedzać ją można w dniu otwarcia od godziny 15-ej, w dniach zaś 7, 8 i 9 września od godz. 9 rano. Cena biletu normalnego wynosi 54 grosze, ulgowego 25 groszy. (sk)

## Składy Polski i Jugosławji

Pierwsze w Warszawie międzypaństwowe zawody w hazenie Polska — Jugosławja, które odbędą się w niedzielę na Stadionie Wojska Polskiego, zapowiadają się ciekawie.

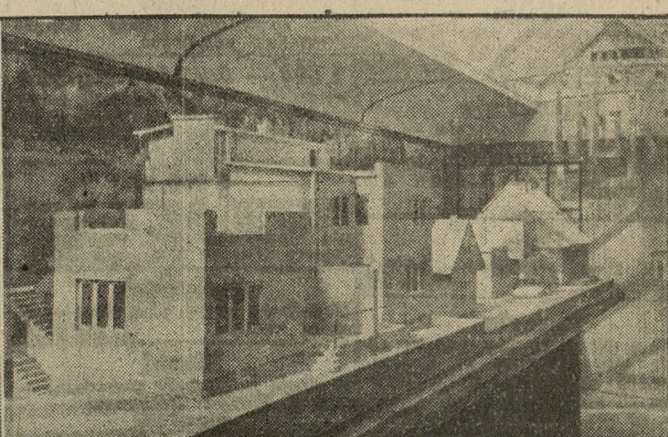
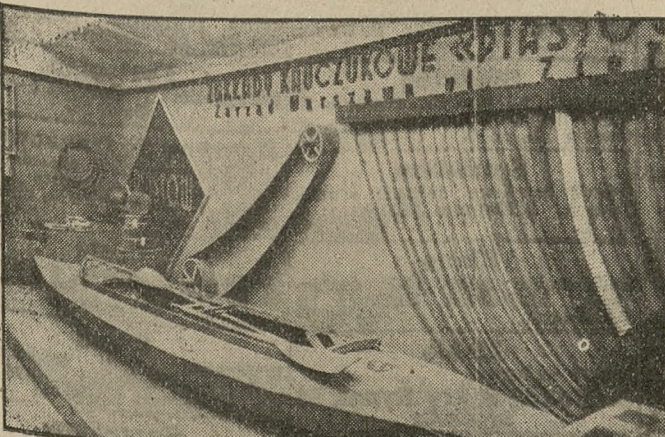
Drużyna jugosłowiańska wystąpi w swym najsilniejszym składzie ze swą fenomenalną bramką Cimperman na czele. Skład przedstawia się następująco: Cimperman, Dimitrjewicz Lubljica, Maras Ivanka, Oman Anticza, Justin Matilda, Zassero Marjetica, Bernik Sanika oraz rezerwy Tomlinowicz Mira, Anticz Ivanka, Janevic Mira.

Kapitan związkowy PZGS p. Lipiński po ostatnich kilku meczach, rozegranych przez zawodniczki, skoszarowane na obozie, ustalił następujący skład Polski:

Stefańska (bramka), Olszakówna, Wiszniewska, Filipiakówna, Gruszczynska, Polomska, Gładzewska, oraz rezerwa Koradowska, Kacperska.

Drużyna polska znajduje się w doskonałej formie, osiągniętej dzięki obozowi, prowadzonemu przez trenera PZGS p. Kłyjskiego.

Zajęcia na obozie skończyły się w czwartek, w piątek i sobotę prowadzona be-



WNĘTRZE POCIĄGU-WYSTAWY. Z LEWEJ KAJAK I WYROBY GUMOWE, W ŚRODKU POKAZ NARZĘDZI Z POLSKIEJ STALI I POLSKIEGO ŻELAZA, A NA PRAWO MODELE DOMÓW JEDNORODZINNYCH W PORADNI BUDOWLANEJ BANKU GOSPOD. KRAJOWEGO.

# Ciągnięcie 3 proc. premijowej pożyczki inwestycyjnej

W pierwszym dniu ciążnienia 3% premijowej pożyczki inwestycyjnej wylosowano premie następujące: (1-sza liczba oznacza Nr. serii, 2-ga Nr. obligacji):  
**500 000 zł** — 17769 9.  
**125 000 zł** — 21687 42.  
**Po 50 000 zł** — 11706 28, 17599 32.  
**Po 25 000 zł** — 717 32, 4088 17.  
**Po 10 000 zł** — 1357 36, 9963 25, 20449 17, 3682 11, 4134 13, 1647 16, 12702 11, 12477 30, 199 2, 11463 17, 14573 26, 4544 31, 659 18, 20369 35.  
**Po 5 000 zł** — 8537 16, 21392 39, 20661 29, 13091 20, 11488 13, 6665 44, 14341 31, 21118 9, 8164 17, 3928 21, 18594 29, 1764 26, 7597 14, 12373 32, 567 1, 20541 16, 19468 8, 7528 46, 8211 38, 19270 5, 12322 43, 6595 2, 6032 27, 4075 9, 9743 10, 7603 28, 13471 24, 96 50, 5239 27, 7116 34, 1029 20, 12369 28, 19142 41, 16236 21, 10076 6.

W trzecim dniu ciążnienia 3% premijowej pożyczki inwestycyjnej, wylosowano premie następujące: (1-sza liczba oznacza Nr. serii, 2-ga Nr. obligacji):  
**Po 1 000 zł** — 24 23, 56 25, 62 48, 70 7, 218 31, 254 23, 275 16, 391 21, 413 7, 432 15, 475 11, 695 14, 745 31, 756 19, 876 36, 907 30, 907 41, 941 31, 990 11, 1061 32, 1045 25, 1184 29, 1211 15, 1320 25, 1439 21, 1521 30, 1602 31, 1647 7, 1687 30, 1950 25, 1964 25, 2070 31, 2073 31, 2077 48, 2116 7, 2381 21, 2537 36, 2586 41, 2764 41, 2778 11, 2784 23, 2911 23, 2897 19, 2933 30, 3011 25, 3155 31, 3159 31, 3189 30, 3235 36, 3268 15, 3269 32, 3365 11, 3418 19, 3527 32, 3589 16, 3677 29, 3735 32, 3779 21, 3905 32, 4000 14, 4058 30, 4128 23, 4261 23, 4353 21, 4566 25, 4450 41, 4501 7, 4547 31, 4579 16, 4664 21, 4669 31, 4889 14, 4924 23, 5049 23, 5098 21, 5205 41, 5230 23, 5285 41, 5379 23, 5404 31, 5467 23, 5682 15, 5683 32, 6000 29, 6048 14, 6053 19, 6089 15, 6142 11, 6157 29, 6170 21, 6190 7, 6312 23, 6388 36, 6390 36, 6402 16, 6449 36, 6742 7, 6791 29, 6855 31, 7026 23, 7212 29, 7524 29, 7650 14, 7651 7, 7710 36, 7794 15, 8058 36, 8072 41, 8085 16, 8146 48, 8213 41, 8319 30, 8368 7, 8384 15, 8518 19, 8564 48, 8611 11, 8755 11, 8791 41, 8820 36, 8896 31, 8984 36, 9068 31, 9186 36, 9192 23, 9211 23, 9438 23, 9698 7, 9721 26, 9764 7, 9776 7, 9991 14, 10213 15, 10262 23, 10319 30, 10491 11, 10581 29,

10651 32, 10770 23, 10828 19, 11119 15, 11167 21, 11238 23, 11303 21, 11384 26, 11394 19, 11402 16, 11474 31, 11535 48, 11545 23, 11615 41, 11677 21, 11812 21, 11876 31, 12010 30, 12140 15, 12148 32, 12198 29, 12293 31, 12292 29, 12358 25, 12607 23, 12761 32, 12799 16, 12902 30, 12963 31, 13113 31, 13361 14, 13423 21, 13826 31, 13961 19, 14056 48, 14180 48, 14459 19, 14460 19, 14612 29, 14799 11, 14820 23, 14900 16, 14955 16, 15172 31, 15225 30, 15179 15, 15331 25, 15439 29, 15527 15, 15699 31, 15747 23, 15750 36, 15812 48, 15864 16, 16158 48, 16187 14, 16318 31, 16431 11, 16444 32, 16490 14, 16649 15, 16667 29, 16717 23, 16761 48, 16883 14, 16920 48, 16969 31, 17018 11, 17220 36, 17480 41, 17487 48, 17628 48, 17728 31, 17734 14, 17841 31, 17811 14, 18071 16, 18077 26, 18130 32, 18171 30, 18201 25, 18254 23, 18261 25, 18333 16, 18379 41, 18400 32, 18612 11, 18662 19, 18668 48, 18752 14, 18834 16, 18900 41, 18918 30, 19007 29, 19092 15, 19185 30, 19342 7, 19398 11, 19551 48, 19787 23, 20155 14, 20237 25, 20344 32, 20677 14, 20812 11, 20866 7, 20881 21, 20881 29, 21053 23, 21161 10, 21127 31, 21167 36, 21172 32, 21309 21, 21375 16, 21414 31, 21522 28, 21529 21, 21536 23, 21630 19, 21838 7, 22001 41, 22002 11, 22223 19, 22248 32, 22271 23, 22307 36, 22495 11, 22555 19, 22639 16, 22751 15, 22789 23, 22823 31.  
**Po 500 zł** — 448 18, 737 18, 765 26, 1142 18, 1187 18, 1648 18, 2293 18, 2329 18, 2488 18, 3260 18, 4014 26, 4179 18, 4252 26, 4477 26, 4739 26, 5024 26, 5093 26, 5329 18, 5787 26, 5859 26, 6191 26, 6685 26, 6819 18, 7023 26, 7456 26, 8005 18, 8315 18, 8655 26, 8705 26, 8723 18, 8871 26, 8914 26, 8962 26, 9159 26, 9169 18, 9185 18, 9997 26, 10603 26, 11244 26, 11313 18, 11669 18, 11732 26, 12014 26, 12020 18, 12292 26, 12431 18, 13185 26, 13433 26, 13447 18, 13450 18, 14180 26, 15305 18, 15405 26, 15413 18, 16100 18, 16323 18, 16525 18, 16973 18, 17493 26, 18043 18, 18425 18, 18680 18, 21270 16, 21308 18, 21355 26, 21401 18, 21447 26, 21499 26, 21880 18, 22907 26.  
W czwartym dniu ciążnienia 3% premijowej pożyczki inwestycyjnej padły następujące wygrane:  
**Po 500 zł 5 S:** 115, 116, 219, 1881, 1224, 1663, 3056, 4352, 4815, 6425, 7129, 7712, 7974, 10043, 10205, 11041, 11077, 11209, 11985, 9 S: 2974, 2219, 3569, 3874, 3092, 4745, 4220, 5440, 5453, 5716, 5891, 6118, 7179, 7322, 7597, 10779, 12 S: 62, 288, 1119, 1048, 1766, 1776, 1897, 2178, 3999, 4251, 5429, 4602, 5544, 5791, 7588, 9069, 9560, 9878, 10572, 10330, 11473, 11738, 14 S: 668, 262, 1238, 1847, 2367, 3241, 3683, 4040, 5126, 5387, 5429, 5934, 6220, 6295, 7039, 7151, 7497, 8001, 8142, 8214, 8393, 8592, 9782, 10643, 10734, 10828, 10838, 11645, 17 S: 88, 205, 221, 232, 1197, 1241, 2304, 3807, 3971, 4269, 4609, 4858, 4112, 6281, 8116, 10139, 10408, 10598,

11016, 11475, 11626, 22 S: 378, 683, 706, 1514, 1566, 1705, 1886, 1959, 2422, 2831, 2903, 3313, 3649, 3862, 4299, 4919, 5051, 6265, 6277, 6292, 6926, 7297, 7560, 7596, 7655, 7909, 7923, 8064, 8114, 8300, 8489, 9007, 9557, 11056, 11829, 26 S: 20, 870, 3103, 3596, 4176, 4303, 4463, 5077, 5600, 7941, 9449, 10072, 10567, 10654, 10859, 11077, 11606, 11683, 11721, 11826  
**Nr 5 S:** 12298, 12491, 12483, 12920, 12976, 13301, 14595, 15860, 16104, 18349, 18775, 19237, 19976, 21135, 21582, 22434, 9 S: 14015, 14204, 14454, 15038, 16545, 17199, 17873, 17919, 18334, 18401, 19751, 21318, 21360, 21610, 21997, 22052, 22615, 22724, 22875, 12 S: 12446, 13058, 13785, 14203, 16140, 16147, 16444, 17318, 18882, 19639, 21110, 21180, 21272, 14 S: 12010, 12184, 12862, 13591, 13880, 14134, 14573, 14803, 15102, 15683, 15478, 15821, 15406, 15485, 15909, 15781, 15800, 15346, 16573, 17259, 17301, 17542, 18515, 18558, 19318, 19316, 19830, 20487, 20647, 20995, 20743, 20941, 20640, 20884, 20433, 20286, 20305, 21854, 21865, 22611, 22841, 22883, 17 S: 12035, 12281, 13181, 14893, 15231, 15101, 15861, 15551, 15340, 18658, 20930, 20077, 21870, 22605, 22 S: 12300, 12878, 13010, 13298, 13337, 14298, 14364, 14996, 15368, 16219, 16408, 16508, 16897, 16973, 17025, 17154, 17744, 17805, 17834, 18266, 18113, 18883, 18141, 18967, 18471, 19788, 19163, 19375, 19836, 20550, 20681, 20405, 21084, 22615, 22815, 26 S: 13147, 13248, 13214, 13318, 13628, 15304, 15247, 16640, 17483, 18842, 18265, 19925, 20052, 20642, 21260, 21616, 21842, 27 S: 12657, 13303, 14221, 14969, 15006, 15168, 15314, 16300, 16366, 18119, 18497, 20645, 20681, 20859, 21148, 21290, 22205, 22900.  
**TEATRY**  
**Z Teatru Polskiego**  
Dzisiaj i jutro wielkie dzieło K. H. Rostworowskiego „Judasza z Kariothu“ z gościnnym występem mistrza Sołskiego. Teatr codziennie jest przepelniony, należy więc wcześniej zaopatrzyć się w bilety. — W próbach pod kierunkiem mistrza Sołskiego „Intryga i miłość“ Fr. Schillera.  
**Z Teatru Nowego**  
Otwarcie sezonu nastąpi w sobotę dnia 7 września. Na otwarcie nowego sezonu dana będzie premiera niegranej dotąd w Poznaniu współczesnej sztuki p. t. „Most“ Jerzego Szaniawskiego, autora niezwykle popularnego na scenach polskich, którego liczne utwory cieszą się stale niezmiernym a wielkim powodzeniem. Jednocześnie odbywają się próby z na-

Glównie ciągnięcie 33 Loterii rozpocznie się od 6 września, na które można nabyć jeszcze kilka ćwiartek, w szczęśliwej kolekturze  
**JULJANA LANGERA**  
Poznań, Sew. Mielżyńskiego 21 i Wielka  
gdzie padła wygrana w I-szej klasie 10 000, w II-giej 20 000.  
ng 14 706

stępnej premijery teatru, którą będzie wesoła krotchwila Anatola Krakowieckiego p. t. „Sezami otwórz się!“  
Przedprzedaż pozostałych biletów na sobotnie inauguracyjne przedstawienie odbywa się w firmie F. Zygarłowski, ulica 27 Grudnia nr. 12.

Jutro! W sobotę, 7 bm. o godz. 11 wieczorem w kinoteatrze „Słońce“

## Chór Dana

najznakomitszy i najpopularniejszy, nie tylko w Polsce ale i zagranicą zespół reellersów polskich, którego każdorazowy występ jest prawdziwą sensacją dla najszerszych sfer publiczności.

**Chór Dana** wykona tym razem wielki, popisowy program obejmujący 25 piosenek, między innymi szereg nowocześnie w Poznaniu nigdy jeszcze nie wykonywanych, między innymi najnowsze przeboje z filmów dźwiękowych, które dopiero w jesieni lub zimą ujrzymy na naszych ekranach a do których muzykę skomponował sam **Władysław Dan** oraz prześliczną nastrojową piosenkę z operetki „Rose Marie“, granej obecnie z niebywałym powodzeniem w Teatrze Wielkim w Warszawie. Piosenkę tę oraz szereg innych nowych przebojów wykona ulubieniec wszystkich kobiet, najpopularniejszy piosenkarz polski **Mieczysław Fogg**. Stronę humorystyczną reprezentować będzie świetny satyrzyk i piosenkarz **A. Wysocki**, który między innymi wykona nową piosenkę p. t.: „Wacusi“.

Każdy występ **Chóru Dana** w Poznaniu, to — zgóry można przewidzieć — wielki i zasłużony sukces, to komplet. I tym razem będzie to samo. **Wobec niebywałego zainteresowania** uprasza się o **wcześniej-sze zakupywanie biletów, które po cenach najniższych: od 1 — 3 zł są do nabycia wcześniej w składzie cygar p. Szejbrowskiego, ul. Bron. Pierackiego 20. Tel. 56-38, zg 11 742**

Szanownej Publiczności podaje do łaskawej wiadomości, że w **sobotę, 7-go września 1935 r.**  
**otwieram przy ul. Marsz. Focha 144 — w pobliżu ul. Palacza**  
dalszą filię  
**SPRZEDAŻ MIĘSA WĘDLIN I KONSERW**  
Zadaniem moim będzie obsłużyć Szan. Klientelę stale wyborowym świeżym towarem.  
**KAZIMIERZ PRZYBYŁA**  
Fabryka Konserw i Wyrobów Mięsnych  
Poznań, Św. Marcina 24.  
Pg 5 581/2-36.39/40

**Mundurki  
Płaszczki  
szkolne**  
najlepszy kraj  
największy wybór  
najniższe ceny  
— tylko —  
**W. KONKIEWICZ**  
POZNAN I RYNEK 3  
ng 13 854/13 587

**WRÓCIEM**  
**Dr. Med. ST. OKONIEWSKI**  
lekarz specjalista w chorobach skór i moczopłciowych  
Poznań, ul. Br. Pierackiego 19 m. 7.  
**Telefon 53-99** Przyjmuję 10—13 oraz 16—19  
**KOCIOŁ PAROWY**  
Zielone kosze  
każdej pojemności i ilości  
dostarcza  
**F-a Bracia Fitzermann**  
Chelmo  
ng 3366

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo. i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

## OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: **1-linowy milimetr 50 groszy**

Znak oferty na przykład: n 3695, z 21 025, d 1811 i t. d. = 1 słowo.  
Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 11,00.

**1. DOMY-PARCELE**  
**Dom**  
nowy przy tramwaju, dochód 3 000, wpłaty 22 000, reszta amortyzacja.  
**Wille**  
nowa czynszowa, dochód 5 500 za 55 000 sprzed. Radowicz, Półwiejska 38 a. zdg 39 927  
**Kupię**  
kamienicę wprost od właściciela. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 898  
**Dom**  
nowy murowany, morga ogrodu sprzedam, cena 10 000, Swardzew, Oferty Kurjer Poznański zdg 40 005  
**Kamienicę**  
wille, domki ogrodami poleca — Ratajczak, Poznań, Jezuitska 12. zdg 40 017  
**Wille**  
dwumieszkańkowa przy tramwaju, cena 17 000 sprzed. Dom Zielen, Wrocławska 22. zdg 40 086  
**Poszukuję**  
kupna willki w Poznaniu — obok 25 000 do 30 000 zł. Pośrednicy wyk. uczeni. Zgłoszenia pod zdg 40 083 do Kurjera Poznańskiego.  
**Dom**  
morga ziemi sprzedam. Luboń, Remleina 7. zdg 40 082  
**Parcela**  
ogród z oplotowaniem pompa al-tanka sprzed. p. ul. Czesłochowskiej. Zapytanie u St. Hytki, skład obrazów, Marsz. Focha 66.  
**Kupię**  
dom w zgl. parceli, pobliżu placu Drwęskiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 40 142

**2. PIENIĄDZ**  
**Wspólnika**  
inteligentnego (6—10 000) do niezwykłego korzystnego interesu (obecnie skład konsumcyjny poważnej fabryki) — poszukuje spieszenie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 39 808  
**Marki**  
złote sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 986  
**1 500,— do 2 000 złotych**  
poszukuję na procent pod dobry zastaw, urzędnik na stałej posadzie. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 889  
**5 000 zł**  
na przemysł metalowy galwanizacyjny poszukuje. Zabezpieczenie hipoteczne ewtl. współpraca. Oferty Kurjer Pozn. zdg 40 060  
**Pożyczkę**  
Narodową kupię. Chwaliszewo 49 skład nabiału zdg 40 147  
**Marki**  
w złocie korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 40 183  
**1 000,—**  
pożyczki na krótki czas 15% — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 40 188

**4. OSOBISTE**  
Skończyły się urlopy dni powrotu nastął czas, zdobyte zdrowie zapas sił zachować musi każdy z nas. Jaki uczynić o tem wież swą radę wnet podaje  
**Webera podwieczorek**  
zjedz. On tylko sił dodaje! Cukiernia. Nowa 4. ng 14 367  
**6. OZENKI**  
W średnim wieku emerytowany urzędnik państwowy, poszukuje towarzyski życia z małą gotówką celem założenia interesu lub dobra krawczyń. Oferty z fotografią Kurjer Poznański zdg 39 967  
**Wdowa**  
posiadająca rzeźniczo nieruchomości na prowincji poszukuje starszego, uczciwego rzeźnika, ożenek nie wykluczony. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 40 072  
**7. SPRZEDAŻE**  
**Samochód**  
limuzyna, ekonomiczny, spowodu śmierci tanio sprzedam. Zgłoszenia Nowaczyk, Górna Wilda 30. ng 14 841  
**Na cały świat**  
wysłałam swoje pianino fortepiano Największa, najlepsza fabryka w Polsce B. Sommerfeld. Poznań, ul. 27 Grudnia 15. ng 13 048  
**Torby szkolne**  
skórzane 5,45, teki 0,80 wyrób własny. St. Czarnota. Pierackiego 8. ng 14 764  
**Śliwkińskiego**  
meble. Żydowska. dg 3 886

**Porcelana — Szkło**  
**Fajans, wyprawy, podarki**  
Nakrycia alpakowe, stalowe, nierzewne, emalja, aluminium najtaniej — olbrzymi wybór.  
**„Ozdoba“ św. Marcin 4**  
Asygnaty „Kredyt“. dg 39 646  
**Restauratorzy kawiarnie, pensjonaty**  
szkło — porcelanę  
nakrycia najtaniej w specjalnym magazynie dg 39 47  
**„Ozdoba“ św. Marcin 4**  
**Szafy**  
kanapy i różne meble sprzedam. Działczyńskich 2 — 7. zdg 39 509  
**Meble kuchenne**  
wielkim wyborze poleca Skład fabryczny Poznań. Półwiejska 22 podwórze. dg 39 67  
**Karoserję**  
nowa, kryta sprzed. Pyrek, Dąbrowskiego 81. zdg 39 813  
**Kolonjalkę**  
przy ruchliwej ulicy sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 39 675  
**Torby**  
płócienne 1,30;  
Torby skórzane 6,75  
Teki płóc. od — 3,50  
Teki skórzane 3,90  
poleca  
**Wiktor Cysz**  
Szkoła 11, naprzeciw Szpitala  
Pg 4961-34.14  
**Rower**  
tanio sprzedam. Gąsiorowskich 8, skład kolonijalny. zdg 39 909  
**Rower**  
balonowo - wyszczególniony sprzedam. Małeckiego 33 — 5. zdg 39 916

**Cukiernia**  
zaprowadzona z własną pracownią, przyległym mieszkaniem spowodu wyjazdu na sprzedaż. — Czynsz niski. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 053  
**Motocykle**  
News-Imperial 350 — News-Imperial 500 mało używane za pół ceny sprzed. Nowaczyk, Górna Wilda 30 ng 14 842  
**Zakład**  
fryzjerski mieszkaniem sprzedam Adres Kurjer Poznański zdg 39 944  
**Dobermana**  
sprzedam. Marsz. Focha 49. — m. 4. zdg 39 961  
**Motor**  
elektr. 30 KM 3 fazyowy 3\*6 A. E. G. sprzedam. Młyn St. Malczewski, Nakło n. N. zdg 39 574  
**Cukiernię**  
w dobrym położeniu sprzedam lub zamienię na dom w cenie 15—20 tysięcy. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 39 903. Pośrednicy wykluczeni.  
**Smoking**  
(jedwab), na średnia, szczupłą figurę, bardzo tanio sprzedam. — Grobla 1 b, m. 6. zdg 39 901  
**Sprzedam**  
wózek dziecięcy dobrym stanie. Dolata, Klemensa Janickiego 6, m. 3. zdg 39 891  
**Siano**  
nadnotekie każda ilość dostarczam. Majchrzak, Garbary 16, Bydgoszcz. ng 14 751  
**Meble**  
poleca najtaniej  
**K. Bakos Stary Rynek 51**  
zd 39 301/2  
**Transmisje**  
wieszaki, łożyska, polterka, imal-la, szafa blaszana Polna 8, zdg 40 059

**Karty**  
do gry, fajki, etui, papierosnice oraz przybory do nalenia w wielkim wyborze i po najniższych cenach poleca Stefan Centowski, Poznań, plac Wolności 10. ng 14 768/9  
**Meble**  
najtaniej poleca  
**Baranowski**  
Poznań Podgórna 13 Pr 3221/6  
**Radjogramofon**  
z płytami dla kawiarni lub restauracji, korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 40 019  
**Gabinet**  
męski orzechowy korzystnie do nabycia, przyjmuje zamawiania jadalnie, sypialnie. Kwiatowa 10, stolarnia. zdg 40 060  
**Pianino**  
pierwszorzędne, krzyżowe, Marcin na 15 — 5. zdg 40 066  
**Meble**  
specjalność kuchnie najtaniej skład fabryczny, Poznań, Półwiejska 22 podwórze. dg 39 45  
**Fortepian**  
korzystnie. 27 Grudnia 5 — 11. zdg 40 239  
**Maszyny do frankowania**  
„Midget“ Nr. 1383 sprzedam. Zgłoszenia u adwokata Cerkaskiego w Inowrocławiu, ul. K. Al. Jadwigi 10. dg 39 55  
**Cegła**  
szalówka, kantówka z rozbiórki do sprzedania. Telefon 31-94. zdg 40 042  
**Skład**  
spożywczy, pokój, magiel, najruchliwszej dzielnicy. Adres Kurjer Poznański zdg 40 092  
**Sprzedam**  
skład spożywczy dobrze zaprowadzony z przyległym pokojem. Zgłoszenia Marz. Focha 128. dg 39 53

**Jadalni**  
Jampa, stol. Działowy 11, m. 7. zdg 43 237

**Nadzwyczajna okazjal**  
Dwa przynia pod gwarancją rocz- nie wiązane

**dywany**  
sprzeda fabryka spowodu wyjąt- kowej okoliczności za

**polowę ceny**  
normalnej za gotówkę. Oferty Kurjer Poznański zdg 40 144

**Pianino**  
ograniczone krzyżowe. Wrocław- ska 18 — 11. zdg 40 164

**Skład**  
kolonialny mieszkaniem, świetnie prosperujący sprzedam. Marszał- ka Pocha 39, mieszkanie 17. zdg 40 181

**Restaurację**  
urządzeniem, bilard amerykański, fortepian, mieszkanie 5, pokoi sprzedam. Bukowska 5, zdg 40 194

**Skład**  
kolonialny mieszkanie, magiel, towar spowodu choroby sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 40 190

**Underwood**  
do pisania. Szkolna 7/8 — 8. zdg 40 244

**10. MAJATKI**

**Majatek**  
350 morg pięknie położony gozd, od Poznania, nowe zabudowania, sprzeda Juska, skład papieru, Półwiejska 35. zdg 40 123

**11. KUPNA**

**Gabinety - jadalnie sypialnie używane**  
oraz oddzielne meble kupuje — w komis przyjmuje, zamienia u- żywane na nowe — przyjmuje asygmaty „Kredyt”. Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3. Pr 4963-35-35

**Pianino**  
używane dobrym stanie. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 959

**Urządzenie**  
składu kolonialnego kupie. Wska- że Kurjer Poznański zdg 39 929

**Dom**  
nowy, czynszowy, niewykończony niewykończony od właściciela kupie wpłaty 40 000. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 40 001

**Kupię**  
młynek do palenia kawy 10-funto- wy, nowy, lub używany. Oferty Orodownik, Poznań ng 14 774/5

**Kupię**  
2 transmisje 50 mm długo 4-5 mtr. z sprzętem, 5 łożysk pier- sieniowych z podstawami, 5 la- wek stolarskich z narzędziami lub bez. Oferty pod zdg 40 218 Kur- jer Poznański.

**Blüthnera**  
Bechsteina kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 40 038

**Piec i wannę**  
emaliow, dobrym stanie kupie. Zgłoszenia Międzyńskiego 23 — 12 zdg 40 108

**Tyglówkę**  
lub bostonek kupie. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 40 198

**Wille**  
Solacz do 25 000 kupie, gotówka wzgl. parcele. Oferty Kurjer Poznański zdg 40 259

**Szafę**  
składowa, zamknięta 165 szeroka, 60 głęboka. Goździłowicz, Podgórna 10. zdg 40 253

**Stół i kanap**  
kilkanaście restauracyjnych kupie. Spiesznie Mińska 2, m. 12. zdg 40 250

**12. DO WYNAJECIA**

**7-pokojowe**  
komfort, słoneczne, piece, kor- zystnie gospodarz. Wyspiańskiego 15 — 12. zdg 39 503

Tylko

**„Be-Em-Es”**  
zdg 38 668

**Dwa**  
pokoje, kuchnia wolna. Debiec, Jasinowa 3. zdg 39 884

**2 pokoje**  
centrum miasta na biura wzglę- dnie dla solidnego sublokatora za- rządz do wynajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 965

**Czteropokojowe**  
Zgłoszenia Łukasiewicz 1, m. 7. zdg 39 923

**„Be - Em - Es”**  
Giełda mieszkaniowa

**Al. Marcinkowskiego 21**  
zdg 39 892

**3 pokoje**  
komfortowe, rok zgóry zaraz. — Bydgoska 2, m. 4, gospodarz. zdg 39 894

**Czteropokojowe**  
śródmieście dzielwiedziast, pla- szej, nie wskaże „Domus”, Plac Wolności 14 a. zdg 39 935

**Sympatyczne**  
2 pokoje kuchnia wynajme eme- rytom na stałe w Puszczykówku 38, przy stacji kolejowej. zdg 39 936

**Dwupokojowe**  
Starożyte Bystra wynajme. Wila, ul Dolina 2 m. 8. zdg 39 941

**3 pokojowe**  
komfortowe w wili przy Al. Sze- lagowskiej, I piętro, od 1. 10. 35. Cena 90 zł od gospodarza. Zgło- szenia Kurjer Pozn. zdg 40 028

**Dwupokojowe**  
Zagórze 3, gospodarz. zdg 40 055

**Mieszkanie**  
z meblami. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 40 052

**Pięciopokojowe**  
komfort, taras, ogródek przy ul. Grodzkiej od 1. 10. 35. Zgłosze- nia pl. Wolności 10, skład tyto- niowy. ng 14 868

**Trzypokojowe**  
Debiec, Poluźniowa 63. zdg 40 094

**Pokój**  
kuchnia front IV zaraz bezdziet- nym, gwarancja. Chlapowskiego 26 gospodarz. zdg 40 230

**Teren**  
1 000 m<sup>2</sup> mies. anie i ubikacje warsztatowe do wynajęcia ulica Bukowska 18. zdg 40 202

**Trzypokojowe Dwupokojowe**  
„Jur“  
Piekary 26. zdg 40 040

**W Gniewie**  
(na Pomorzu) do wynajęcia na warunkach bardzo korzystnych 6 pokojowe komfortowe mieszka- nie, przy głównej ulicy. Dotąd zamieszkałe przez lekarza. Zgło- szenia kierować pod adresem Paweł Orłowski, Szprudowo, poc- ta Lignowy, pow. Tezew. zdg 40 075

**2 i 3**  
pokojowe mieszkania wolne. — Dziennik, Wierzbice 3. zdg 40 061

**2 pokojowe**  
łazienka odnowione Rynek Wil-decki 45 — 21 zwrot kosztów 500 zł. Zgłoszenia Międzyńskiego 23, m. 12. zdg 40 107

**Dwa**  
pokoje kuchnia nowej wili. bez podatku 75 miesięcznie, Solacz, Słaska 111. Wawrzyniak. Pr 5 580-56-87

**Za zgodą gospodarza**  
odstąpię 4 pokojowe mieszkanie słoneczne, czyste, ciepłe, suche. Zwrot części kosztów remontu. Wykluczam pośredników. Co- dzienne od 16-17. Mostowa 76. portj. 2443

**13. SZUKA MIESZK.**

**2-3 pokojowe**  
mieszkania w centrum Jeżyce lub Łazarza szuka urzędnik na sta- nowisku. Oferty Kurjer Pozn. zdg 39 067

**4-6 poki**  
kamf. czystych szukają wypła- calni. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 960

**Urzędnik**  
państw. sumienny płatnik szuka pokoju z kuchnią od gospodarza. centrum. Oferty Kurjer Poznań- ski zdg 39 977

**Urzędnik**  
skarbowy poszukuje trzypokojowe mieszkanie, wprost od gos- podarza, czynsz miesięczny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 39 915

**4-5**  
pokojowego mieszkania poszuku- je od zaraz lub października. — Oferty Kurjer Poznański zdg 39 899

**Urzędnik**  
poszukuje mieszkania trzypoko- jowego okolicy Tamy Garbarskiej lub Winiary. Oferty Kurjer Poz- nański zdg 39 993

**Trzypokojowego**  
komfortowego mieszkania poszu-kuje od gospodarza, rok zgóry, pewny płatnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 896

**3 pokoje**  
z łazienką poszukuje od 1 paź- dziernika za miesięcznym czyn- szem, wprost od gospodarza. — Oferty z podaniem czynszu i ni- ley do Kurjera Pozn. zdg 39 894

**Czteropokojowego**  
komfortowego poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 40 051

**Poszukuje**  
3 pokojowego mieszkania urzęd- nik wojskowy, czynsz zgóry, oko- lica Starego Rynku. Oferty Kur- jer Poznański zdg 40 222

**2**  
pokoje, kuchnia, Jeżyce, śródmie- szej, pewny płatnik, wprost od gospodarza zaraz lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 40 063

**Szukam**  
jednego lub dwóch pokoi kuchnia od gospodarza, rok zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 40 169

**3 pokojowego**  
mieszkania poszukuje młode nie- mieckie małżeństwo (2 dzieci). Stała posada, pewny płatnik. Oferty pod nr. 270 do Biura O- głoszeń „Kosmos”. Marsz. Pił- sudekiego 25. ng 14 872

**2**  
pokoi kuchnia, Jeżyce, Łazarz, śródmieście od 15. lub 1. kolejarz Oferty Kurjer Poznański zdg 40 138

**Mieszkania**  
poszukuje. Dąbrowskiego 12. roczniowa. zdg 40 258

**14. ZAMIANA MIESZKANIA**  
3 pokojowe na mniejsze. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 997

**15. POKOJE UMEBL**  
**Pokój**  
meski, elektryczność solidnemu panu. Fr. Ratajczaka 11 a. 3 wej- ście, m. 69. zdg 32 169

**Mickiewicza**  
3. m. 6, komfortowy dwu- jedno- osobowy. zdg 35 457

**Niekrepujący**  
światło elektryczne, balkon. Sta- szcica 3. m. 8. zdg 38 928

**Wygodami**  
Kwiatowa 3 — 3 (utrzymaniem). zdg 35 599

**Cieszkowskiego**  
6 — 7, inteligent. zdg 39 709

**Umeblowany**  
piecykiem gotowania. Wolnica 6, m. 5. zdg 39 982

**Frontowy**  
ładny. Strusia 10 — 6. zdg 39 985

**Panu**  
Zupańskiego 16, m. 3. zdg 39 948

**Niekrepujący**  
Waly Jana III, 11 — 9. zdg 39 951

**Dwuosobowy**  
wszelkie wygody, elektryczność. Zupańskiego 20 — 10. zdg 39 978

**Umeblowane**  
Matejki 2, m. 7. zdg 39 979

**Kraszewskiego**  
7, I ptr., fron., słoneczne, elek- tryczność, używanie kuchni pani lub panu. zdg 39 902

**Pokój**  
umeblowany dla 2 panów bez. lub utrzymaniem zaraz do wynajęcia. Gąsiorowskich 8, skład kolonial- ny. zdg 39 910

**Duży**  
słoneczny, elegancki, jedno, dwu- osobowy panom, Szamarzewskie- go 27, mieszkanie 16, I. Jeżyce. zdg 39 918

**Elegancki**  
Łakowa 16 — 6. zdg 39 998

**Jedno- dwuosobowy, pianino, łazienka,**  
Cieszkowskiego 11. zdg 40 024

**Panu**  
Długa 13 — 9. zdg 40 021

**Gabinet**  
utrzymaniem, Ratajczaka 11 a — m. 102. zdg 40 013

**Pokój**  
Marcina 64, III, front. zdg 40 053

**Dwuosobowy**  
utrzymaniem 3 Maja 3 a, m. 15. zdg 40 098

**Niekrepujący**  
Wierzbice 31, m. 3. zdg 40 093

**Dwuosobowy**  
Strzelecka 23/24 — 7. zdg 40 238

**Komfortowy**  
utrzymaniem bez tania. Działowy 11 II ptr. zdg 40 236

**Tanio**  
Łazarz Strusia 10 m. 8. zdg 40 227

**Pokój**  
panie z własną pościelą. — Wrocławska 33/34. m. 2. zdg 40 029

**2 przyległe**  
umeblowane. Małeckiego 28. — m. 15. zdg 40 050

**Pierackiego**  
12 — 10. zdg 40 037

**Pocztowa**  
10 — 4, utrzymaniem. zdg 40 066

**Centrum**  
elegancki niekrepujący, jednooso- bowy — dwuosobowy. Marcina 56 — 6. zdg 40 111

**Pokoje**  
centralnem Kramarska 19/20 — m. 8, narożnik Pocztowej. zdg 40 126

**Podgórna**  
10 a, mieszkanie 11, front, inteli- gentnemu panu. zdg 40 122

**Frontowy**  
czysty. Wawrzyniak 5 — 1. zdg 40 117

**Góra Przemysława 4 I.**  
panu, wygody, telefon, 15-go. zdg 40 113

**Dwa**  
umeblowane, centrum, dwuosobo- we lub małżeństwo, utrzymaniem lub bez wynajme zaraz. Obiady od 60 gr. kuchnia warszawska. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 40 184

**Mickiewicza**  
13 — 9. zdg 40 165

**Słowackiego**  
53 — 17. zdg 40 199

**Jackowskiego**  
17 — 8. zdg 40 192

**Jeden**  
dwuosobowy. Kraszewskiego 4 — 5. zdg 40 191

**Czysty**  
1-2 osób. Reja 9 mieszkanie 16. dg 3959

**Półwiejska**  
2-6 (utrzymaniem) pianino także dni. zdg 40 263

**Ogrodowa**  
13 — 15. zdg 40 261

**Pokój**  
pokoik korzystnie. Nowomiejski 5 — 30, III, ogrodowe. zdg 40 243

**16. SZUKA POKOJU**  
**Poszukuje**  
pokoju umeblowanego na 2 osoby używaniem kuchni możliwie Je- życe. Oferty podaniem czynszu Kurjer Poznański zdg 39 958

**Skromnego**  
okolica Łaz.rz. Jeżyce do 20 zł rzeźmieśnik. Oferty Kurjer Poz- nański zdg 40 226

**Pokoju**  
próżnego, używaniem kuchni. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 40 041

**17. LOKALE**

**Na**  
skład kolonialny nadające się dwupokojowe mieszkanie na pro- wincji do wynajęcia. Wskaże Kur- jer Poznański zdg 39 930

**Skład**  
obszerny, kino urządzone i war- sztat do wynajęcia, gospodarz. — Półwiejska 2 zdg 40 121

**18. DZIERZAWY**

**Gospodarstwo**  
rolne 115 morg koło Grodziska z inwentarzem żywym i martwym częściowo z tegorocznymi zniwa- mi do wydzierzawienia lub sprze- dazy. Do przejęcia dzierżawy po- trzeba 7 do 8 000 zł. Reflektanci tylko z gotówką mogą zgłosić się do Komunalnej Kasy Oszczędno- ści powiatu Pcznańskiego w Po- znańniu, Stary Rynek 78/74. zdg 38 870

**Piekarni**  
poszukuje celem dzierżawy wprost od właściciela w mniejszym mie- ście powiatowym, dzierżawa za jeden rok zgóry, Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 39 900

**Mleczarnię**  
dobrze zaprowadzoną bezkonkuren- cyjną, częściowym urządze- niem, bogatej okolicy wydzierza- wnie. Zgłoszenia Kurjer Poznanski zdg 39 938/9

**Młyn Parowy**  
przy stacji, dbe 250 ctr. Kępiń- skie, wydzierżawie. Oferty Kur- jer Poznański zdg 40 032

**Praktyka dentyścyczna**  
dobrze zaprowadzona z urządze- niem pokój oper. z poczekalnią oraz przyległym pokojem za 150 zł miesięcznie do wydzierżawie- nia. Nadaje się dla samotnej o- by. Oferty Kurjer Pozn. zdg 40 209

**Plac**  
na węgle do wynajęcia. Telefon 31-94. zdg 40 036

**Ślusarnię**  
z 2 tokarniami wydzierżawie lub przyjmie wspólnik, ślusarza sa- mochodowego, Kuźnie z narze- dziami wydzierżawie. Wisniew- ski, Wejherowo, Pierackiego 24. zdg 40 074

**22 ZGUBY**

**Rękawiczkę**  
brązowa, jelonkowa zgubiłam w Solaczu. Oddać za wynagro- dzeniem Szpital Wojskowy, Izba przyjęć. Sobiechówna. zdg 39 904

**Złoty**  
zegarek damski Omega zgubiłam w Solaczu. Oddać za wynagro- dzeniem Szpital Wojskowy, Izba przyjęć. Sobiechówna. zdg 39 919

**Kurtek skórzaną**  
zagiubiłam, kierunek Garbary- Główna. Za wynagrodzeniem. — Andrejewska, Bukowska 8. zdg 39 934

**Znalezione**  
dokumenty na nazwisko Marii Rożanowicz, Katowice, upraszam oddać za wynagrodzeniem. Ja- nowski, ul. Zakręt 2. zdg 39 835

**23 ROZMAITE**

**Pończochy - skarpetki**  
łobre tanio tylko w firmie „Haftoplis”  
Stary Rynek 6, Wiankowna. Pr 4567-29-9

**Zdjęcia fotograficzne**  
i wszelkie prace fototechniczne wykonuje od 50 gr. Foto-Wenus, Gniezno, Chrebręgo 30. dg 3823

**Akuszerka**  
Strzelecka 2, przy Światokrzy- skim, przyjmuję udziela porady pomocy położniczej zdg 36 884

**Bardzo**  
korzystnie poleca obuwie męskie Pracownia, św. Marcin 22, Po- znań. zdg 38 553/4

**Koldry**  
wykonuje, przerabia Smoczyńska Kwiatowa 8. zdg 40 055

**W**  
związku zlikwidowaniem pralni „Bratniej Pomocy” SSSUP, u- stala się ostateczny termin do ode- brania złożonej bielizny a nie wykupionej do dnia 20 września 1935 r. zdg 40 138

**24. NAUKA**

**Kursy Handlowe Preissa**  
Skarbowska 11 — Nowy kurs 1 października zdg 39 139

**Niemieckiego**  
lekcji, korespondencji handlowej, konwersacji udzielam. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 912

**Przyjmę**  
ucznią z dobrego domu na stan- cję. Opieka rodzicielska (forte- pian na miejscu). Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 39 492

**Do**  
konwersacji niemieckiej poszuku- je inteligentnej pani. Szczegól- we oferty Kurjer Poznański zdg 39 931

**25. MUZYKA**

**Lekeyj**  
gry na fortepianu udziela dyplo- mowana nauczycielka, Aleja Mar- cinkowskiego 1, m. 8 (dom na- rożnikowy). zdg 38 482

**Fortepianu**  
lekcji udzielam gruntownie. Ra- tajczaka 11 a — 115, wejście 8. zdg 37 027

**Potrzebni**  
2 skrzypkowy I, 2 altowistów, 1 kontrabasista, 1 celista, uwzględ- nia się tylko pierwszorzędne siły, nadające także do pracy biuro- wej. Zgl. kapelm. Wierzbice 16 m. 15. zdg 39 905

**Szkola Muzyczna Chopina**  
27 Grudnia 19, przyjmuję każde- go czasu uczni, początkujących zaawansowanych. zdg 40 043/4

**Wydział organistów Wielkopolska Szkoła Muzyczna.**  
Poznań, Ratajczaka 36. zdg 39 157/8

**Lekcji**  
gry fortepianowej udziela ruy- nowana nauczycielka. Zgłoszenia: poniedziałki, czwartki 3-5. Sje- miradzkiego 12, m. 1. zdg 40 110

**26. SZUKA POSADY**

**Ogłoszenia do 30 sów dla poszu- kujących posady w tej rubryce obliczamy do jednej trzeciej cenie drobnych.**

**Osoba**  
inteligentna poszukuje posady go- spodyni gotowaniem, hodowla drobiu na majątek, samotnej o- sobie, probostwo, okolica obiet- na. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 372

**Chłopiec**  
do posylek, sierota, szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 39 549

**Pokojowa**  
lub dzieci, znam pranie, cerowa- nie chętnie wyjadż zaraz później szuka posady. Oferty Kurjer Poz- nański zdg 39 513

**Panienka**  
do prac domowych i pomocy w składzie poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 983

**Ekspedjentka**  
młodsza z branży spożywczej, do- bremi świadectwami szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 939

**programy radjowe**

**WARSZAWA**

**Sobota, dnia 7 września.**  
6.30 aud. poranne; 11.57 sygnał czasu; 12.03 dziennik pol.; 12.15 koncert; 14.30 muzyka salon; 15.30 „Recytacja prozy”; 15.15 giełda; 15.25 „Nasz handel morski”; 15.30 koncert solistów; 16.00 lekcja języka francuskiego; 16.15 muzyka (płyty); 16.30 skrzynka techniczna; 16.45 „Cala Polska śpiewa”; 17.00 nabożeństwo w Ostrzej Brazy w Wilnie; 17.50 pogadanka; 18.30 przegląd wy- dawnictwa; 18.45 muzyka (płyty); 19.00 „Przeгляд prasy rolniczej”; 19.10 zap. programu; 19.55 sport; 19.50 pog. aktualna; 20.00 muzyka operetkowa; 20.45 dziennik wiecz.; 20.55 „Obrazki z Polski współczesnej”; 21.00 aud. dla Polaków zagranicą; 21.30 „Weso- ła Syrena”; 22.00 koncert; 23.00 wiad. meteor.; 23.05 stare pio- senki; 23.20 muzyka taneczna.

**Niedziela, dnia 8 września.**  
9.03 „Gazetka rolnicza”; 9.15 muzyka; 9.45 dziennik por. i pro- gram; 10.05 tr. nabożeństwa i ka- zanie. Po nabożeństwie: muzyka; 12.03 przegląd teatralny; 12.15 poranek muzyczny. W przewie o godz. 13-13.20 słuchowisko z komedji J. Korzeniowskiego „Karpaccy Goście”; 14.00 „Z ziem- chełmskiej”; — fragment z książki Reymonta; 14.20 muzyka salonowa; 15.00 rodzina rol- nika; 16.00 „Małe gospoście”; 16.15 trio J. Dworakowskiego; 16.45 chórz z Torunia; 17.00 audycja mu- zyczna z Krak.; 17.40 zespół krzyp. R. Soetens’a; 18.30 słuchowisko „To musi zwyciężyć”; 19.00 zap. progr.; 19.25 sport; 19.30 pieśni w wyk. L. Sobiniowa i T. Szal- apina; 19.45 nowości beletr.; 20.00 koncert wieczorny; 20.50 dzien- nik wiec.; 21.00 „Na wesolej lwowskiej fali”; 21.30 felieton „Na bursztynowym wybrzeżu”; 21.45 wiad. sportowe; 22.00 mu- zyka taneczna; 23.05 muzyka.

**POZNAŃ**

**Sobota, dnia 7 września.**  
Poznań — 6.30 aud. poranne z War.; 7.50 program; 8.00 tr. z W.; 11.57 tr. z W.; 13.30 chórz. piosenkarze i orkiestry (płyty); 14.30 Miska Adolfa; III. Sonata na kontrabas i fortepian wyk. G. Konatkowska (fort.) i A. B. Ciechański (kontrab.); 15.00 tr. z W.; 15.15 giełda; 15.25 tr. z W.; 15.30 koncert solistów. Wyk.: Aleksander Karpacki (bar.) i Fr. Łukasiewicz (fort.); 16.00 tr. z W.; 16.15 płyty; 16.30 tr. z W.; 18.00 słuchowisko dla dzieci si. „Bieg na 1000 metrów” T. Mar-

**Niedziela, dnia 8 września.**  
kowskiego (tr. na cała Polskę); 18.30 pog. „Stosunki mieszkaniowe w Polsce”; 18.45 melodie prze- bojowe (płyty); 19.00 skrzynka muzyczna; 19.10 prog. na dz. nastę- pny; 19.35 sport; 19.40 tr. z W.; 23.30 muzyka tan. w wyk. zespołów (płyty).

**PROJONUJEMY „LAMPOWICZOM”**  
na sobote:  
15.10 Wrocław (315.8): Mu- zyka na 2 fortepianach. Moz- art-Duetto, concertante. Schumann: Andante op. 46. Brahms: Pieć walców op. 39. 18.20 Heilsberg (291). Bach: Osiem preludjów i fug na or- gany; 21.30 Praga: Pieśni wie- czorne w programie Grieg, Schubert, Nowak i Ambros. 22.00 Budapeszt: Offenbach: „Orfeusz w piekle”, uwertura. Strauss: Walce d’Albert: „Ni- ziny”, fantazja operowa. — Grieg: Peer Gynt”, suita nr. 1 i 2.  
na niedziele:  
18.20 Wrocław (315.8): Kon- cert; J. S. Bach: Chromatyki- nana fuzga na klaweszn i orkie- stre. — Koncert D-dur — Couperin: Passacaille. 19.15 Ryga (271.1): Menuety i gwo- ty w programie Glück, Grieg, Paderewski i Rameau. 19.40 Kowno: Muzyka litewska. — 20.00 Heilsberg (291): Etudy symfoniczne Schumanna. 21.00 Sztokholm (426.1): Francuska muzyka operowa.  
na dz. bież.; 10.05 transm. nabo- żeństwa z kościoła metropolitarnego w Poznaniu. Chór katedral- ny śpiewać będzie pod dyr. ks. dr. W. Gieburowskiego. Tr. z Poznania na wszystkie R. P. Po nabożeństwie tr. z Warszawy; 12.03 pogadanka dla dzieci p. t. „Co dzieci robiły na wakacjach”; 12.15-14.20 tr. z War.; 14.20 kon- cert życzęcy z płyt gramofono- wych; 15.00 „Rośliny egzotyczne” (wygl. dr. F. Barciński); 15.15 muzyka z płyt; 15.30 „Rybak we wrześniu” (wygl. Fr. Dunda- czek); 15.45 transm. z War.; 16.00 transm. z Katowic i Warszawy; 17.00 transm. z Krakowa i War- szawy; 19.00 program na dz. nast. 19.10 koncert reklam.; 19.25 wiad. sportowe Poznania; 19.30 pieśni polskie w wyk. Kamilli Norskiej (sopr.); 19.45 tr. z Warszawy i Lwowa; 21.30 tr. z Warszawy; 22.00 tr. z Gdyni (przez Toruń) i Warszawy.

**ZAGRANICZNE**

**Sobota, dnia 7 września.**  
Radio-Paris — 20.45 arje ope- rowe i operetkowe; 22.50 muzyka taneczna. Kwusterhausen — 12.00 koncert południowy; 14.00 muzyczne rozmaitości; 16.00 we- sole popołudnie; 18.45 fantazje na organach kinowych; 19.00 mar- sze; 20.10 wesoly wieczór; 22.30 rec. woloncz.; 23.00 muzyka ta- neczna. Londyn — 21.00 murzyni ameryk. przed mikrofonem. 22.00 koncert z Queens Hall w progr. Strauss („Don Juan”) i Brahme; 22.35 muzyka taneczna. Buda- peszt — 22.00 koncert popularny; 23.20 muzyka jazz. Sztutgart — 20.10 wesoly wieczór; 22.30-23.00 muzyka taneczna; 0 do 2 koncert z płyt. Wiedeń — 20.10 wesoly wieczór; 21.00 i 22.10 koncert symf. z udz. solisty (eopr.); 22.45 muzyka taneczna. Florencja i Medjolan — 20.40 symfoniczna muzyka jazzowa; 21.30 wesola godzina; 22.50 muzyka taneczna. Praga — 20.15 rozmaitości z ope- retki; 21.30 koncert z udz. soli- stów (śpiew, skrz., cello, fortep- pian); 22.45 muzyka lekka. Rzym — 20.40 „Okielznicie oporne”; op. Peosica. Sztokholm — 20.00 dawna muzyka taneczna; 20.45 kabaret; 22.00 muzyka taneczna. Wrocław — 12.00 wesola audy- cja; 15.10 koncert na dwu forte- pianach; 16.00 wesole popołudnie; 19.15 piosenki; 20.10 koncert po- pularny; 22.30 muzyka taneczna.

**Niedziela, dnia 8 września.**  
Radio-Paris — 20.00 piosenki; 20.45 komedia; 22.50 muzyka ta- neczna. Kwusterhausen — 16.30 fantazje na organach kinowych; 12.00 do 14.00 rozmaitości mu- zyczne; 15.15 tańce ludowe; 16.00 koncert; 20.00 muzyka baletowa; 22.30 rec. fortepian.; 23.00 mu- zyka taneczna. Londyn — 21.00 koncert. Budapeszt — 18.30 mu- zyka cygańska; 20.00 muzyka ope- retkowa; 22.00 muzyka cygańska; 23.10 ork. jazzowa. Sztutgart — 18.50 konc. na dwóch fortepianach; 23.00 muzyka taneczna; 0 do 2 koncert nocny w progr. Liszt, Szopen, Borodin i opery. Wiedeń — 20.10 komedia; 22.25 rec. fortep. Brahmsa; 23.20 pły- ty. Florencja i Medjolan — 20.40 „Jacquerie” op. Marinuzzi’ego pod dyr. kompozytora. Praga — 20.10 muzyka operetkowa; 20.50 aud. 20 rocznicy śmierci Fr. Schuberta; 21.30 koncert popular- ny; 22.45 muzyka taneczna. Sztokholm — 21.00 muzyka an- gielska. Rzym — 20.40 komedja; 21.15 piosenki neapolitańskie; 23.30 chórz. Wrocław — 22.30 muzyka taneczna. Frankfurt — 19.30 słuchowisko muzyczne; 23.00 muzyka taneczna.

Posługi praniem zaraz lub 15 szukam. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 39 276
Mila młoda gosposia szuka posady do samotnej osoby. Laskawe oferty Kurjer Poznański zdg 39 990
16-letnia dziewczyna do prac domowych szuka posady od 15. 9. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 942
Dziewczyna 16 letnia do dziecka i do prac domowych szuka posady od 15. 9. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 943
Dziewczyna do wszystkiego posady poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 946.

Marszantka po wycuczeniu szuka posady. — Oferty Kurjer Poznański zdg 39 971
Inteligentna przystojna pani szuka posady jako kasperka do prowadzenia samodzielnie filii lub do prowadzenia samotnej osobie gospodarstwa domowego. Złozę kaucji. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 39 911
Młoda panna dobrej prezencji z matura poszukuje posady biuralistki, kasperki za kaucją. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 39 914
Szofer - mechanik poszukuje posady, pojazdy prywatne z dłuższą praktyką. dobre mi świadectwami i poleceniami nawskroś uczciwy. Marceł Jaskalski, Piaski, pocz. Witkowo, pow. Gniezno. zdg 39 922
Posługaczka poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 926
Dziewczyna z powincji uczciwa, pracowita do wszelkich prac domowych, zna coskolwiek gotowanie, poszukuje posady od 15. 9. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 39 932
Służąca z gotowaniem poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 40 000
Dziewczyna uczciwa, zdrowa, poszukuje zajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 937

Buchalterka-bilansistka rutynowana powazna, dlugoletnia praktyka w handlu i przemysle. 1 1/2 roku na majatku, perfekc niemiecki. Oferty Kurjer Poznański zdg 40 170

TEATRY

Poznań, piątek, 6. 9.
TEATR POLSKI — Dziś „Judas z Kariothu” — gościnnie występ Ludwika Solskiego.
Sobota, 7. 8. „Judas z Kariothu”, gościnnie występ Ludwika Solskiego.
Niedziela, 8. 9. „Judas z Kariothu”, gość. występ Ludwika Solskiego.
TEATR NARODOWY, Dziś o godz. 16 „Cudowny rubin”; o godz. 18 „Chata za wsią”.
TEATR LETNI w Zoologu: Dziś i dni nastepne o godzinie 20-tej „Zegnajcie nam”.

KINA

Poznań, piątek, 6. 9.
APOLLO: Franciszka Gaal jako Ilonka w filmie „Paryzka”.
CORSO: „Szatański cowboy”.
GONG: „Morderca”.
GWIAZDA: „Antek Poliemajster”.
METROPOLIS: „Nie chce wiedzieć, kim jesteś”.
OSWIATOWE T. C. L. — „Tajemnica malej Schirlej” oraz film naukowy „Abisyjnia”.
RENAISSANCE: „W siadach bandyty” i „Czarna perla”.
SLONCE: „Bengali”.
SFINKS: „Piękna Maryjka Przyblęda”.
SWIT: „Kleopatru”.
TECZA — LAZARZ: „Córka generała Pankratowa”.
TECZA — WILDA: „Córka generała Pankratowa”.
WILSONA: „Sprytna dziewczyna”.

Panienska ze szkola wydzialowa i handlowa poszukuje posady biurowej. Oferty Kurjer Pozn. zdg 40 026
Krawcowa dobrym krojem, szyciem, dziennie 1.50 szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 40 025
Gospoia zaufana poszukuje posady do mniejszej rodziny lub gdzie pokojowa. Oferty Kurjer Poznański zdg 40 020
Praczkaz szuka prania. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 40 058
Francuzka młoda, milej powierzehownosci, poszukuje posady na wyjazd. — Wymagania skromne. — Oferty Kurjer Poznański zdg 40 077
Pomocnik gastronomiczny biegly, zaufany, uczciwy, sumienny, bardzo dobre mi świadectwami poszukuje posady. Oferty Kurjer Poz. zdg 40 232
Krawiec poszukuje pracy w dom lub poza domem. Oferty Kurjer Poznański zdg 40 219
Stróża portiera uczciwego chetnego mogę polecic. Oferty Kurjer Pozn. zdg 40 201
Usilna prosba! Kupiec, lat 37, powstaniec Wlkp. od dluzszego czasu bez pracy, majacy zone i troje nieletnich dzieci szuka zajęcia, wszystko jedno jakiego, byloby rodzinnie utrzymanie dac. Oferty Kurjer Poznański zdg 40 022
Pokojowa szuka posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 40 137
Gospodynin uczciwa, pracowita, godna polecenia, dluzsze doświadczenie, szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 40 112
Krawcowa w dom szuka posady, dziennie 1.50. Oferty Kurjer Poznański zdg 40 210
Krawcowa poszukuje pracy w dom — poza dom, szyje z najnowszych zurnali. Oferty Kurjer Poznański zdg 40 158
Dziewczyna młodsza z powincji szuka posady do 2-3 osob, wszystkiego, od 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 40 149
Próżnego dluzego, cześciowo umeblowanego srodmiestcu zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 40 182
Uczciwa poszukuje posady praniem srodmiestcia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 40 268
Nauczycielka dlugoletnie świadectwa, kocha dzieci, szcicie, niemiecki, przyjmie posade. Oferty Kurjer Poznański zdg 40 267
Wdówka młoda, inteligentna, samotna, dobra kupcowa, zna ksiazkowosc, przyjmie zajęcie. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 774
10 tysięcy gwarancji złoży rutynowany kupiec, dzielny organizator za odpowiednie dni posade wzlednie przyjmie odpowiednie przedstawicielstwo. Laskawe oferty upraszam Kurjer Poznański zdg 39 827
Szukam posady z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 862
Szofer z kilkoletnia praktyka poszukuje posady od 15. 11. 35. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 853
Posługaczka poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 852
Dziewczyna samodzielna szuka posady od zaraz lub 15. Oferty Kurjer Pozn. zdg 39 735
Więjska samodzielnem gotowaniem, dobre mi świadectwami poleceniami — szuka posady w lepszy dom. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 796
Fryzjerka - kursistka dobra sila z wodna i trwala szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 39 789
Służąca poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 665
Szukam posady z gotowaniem, kochajaca dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 671
Pielegniarka przyjmie posade do niemowlecia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 39 745

Młoda gosposia szuka posady do samotnej osoby. Oferty Kurjer Pozn. zdg 39 746
Pokojowa wykwalifikowana z dobrem prasowaniem, pierwszorzedna obsluza, przyjmie posade od 15. 9. 35. najchetniej w cukrowni lub w wiekszym majatku. Lask. zglosz. do Kurjera Pozn. dg 3941
Ekspedjentka nadajaca do kazdej branzy, szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 39 680
Chłopak lat 16, szkola wydzialowa poszukuje jakiegokolwiek zajęcia od zaraz lub 15 b. m. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 39 678
Woźnica z dobrem poleceniem poszukuje pracy zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 706
Posługaczka uczciwa poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 39 708
Elektromechanik zna wszelkie naprawy, obsluge centralnego ogrzewania, poszukuje posady stróża lub woźnego. — Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 39 762

Zabawę Jesienną z dochodem dla najbiedniejszych urzadz w niedziale d. 15 b. m. w ogrodzie restauracji BELWEDER Tow. Pań Miłosierdzia parafji św. Michała Poczatek o godz. 2.

Poszukuje posady na wiekszy majatek; zawodowy rolnik, dlugoletnia praktyka, powazne referencje, zloze wieksza kaucje. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 39 334
Kelner kaucja, pierwszorzedna sila, przystojny, rzetelny, lat 25, bez nalozow, poszukuje posady, miejscowosc obojetna. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 144
Pielegniarka z wyksztalceniem wzlednie jako wychowawczyni dzieci przyjmie posade. Oferty upraszam Kurjer Poznański zdg 39 230
Rzadzca - administrator lat 50, żonaty, bezdzietny, 30 lat. praktyki, samodzielnich stanowiskach, dlugoletnimi świadectwami. Pobieram 200 miesiecznej emerytury, poszukuje pracy na wiekszym lub mniejszym majatku, bez pensji, tylko za deputat. Oferty Kurjer Pozn. zdg 35 376

Młody nauczyciel szuka jakiegokolwiek posady. Lask. oferty Kurjer Poznański zdg 39 216
Pisarz gospodarczy, kawaler, lat 33, dlugoletnia praktyka, znam ksiazkowosc szukam posady zaraz lub pozniej. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 572
Fryzjer damska - meski, pierwszorzedna sila zelazkowa poszukuje posady od 15. Zgłoszenia Kurjer Poznański ng 14 763
Panienska lat 18, inteligentna z porzadnej rodziny szuka jakiegokolwiek posady, najchetniej w skladzie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 39 550
Kucharka wiejska, starsza, prasowaniem sztywnej bielizny poszukuje posady do dwuch osob. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 561
Krawcowa pierwszorzedna dobrem krojem szuka posady domach. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 564
Dziewczyna młodsza z powincji z samodzielnem gotowaniem szuka posady od 15. 9. 35 najchetniej u samotnych panstwa. Zgłoszenia. Górna Wilda 24. m. 1. zdg 39 581
Maszynistka ze stenografia szuka posady. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 39 582
Dziewczyna z samodzielnem gotowaniem i prowadzeniem domu szuka posady najchetniej u samotnej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 584
Panienska do dzieci, lub do wszelkich prac domowych, znajaca dobre szcicie poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 585
Trzyletniej nauki krawieckiej poszukuje inteligent. panienska. Oferty Kurjer Pozn. zdg 39 586
Przychodnia uczciwa poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 628

Ogrodnik pisarz podwzoryw kawaler, lat 35, szuka posady od zaraz lub pozniej. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 39 589
Dziewczyna dobre mi świadectwami poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 590
Dziewczyna poszukuje posady bez gotowania. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 595
Wychowawczynię swoja uczciwa i dobra polecam. W. Tomaszewska, Matejki 50, tel. 66-88 Oferty Kurjer Pozn. dg 3939/40
Panienska inteligentna, sierota poszukuje posady do dziecka lub do pomocy w skladzie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 39 568
Ogrodnik lat 40, zna uslugę palacowa, dobre mi poleceniami szuka posady zaraz lub 1 października. Wincenry Wysocki, Górowo, poczta Zydzowo, pow. Gniezno. zdg 39 629
Dam 500 zł kaucji za utrzymanie posady nauczycielki w prywatnej szkole powszechnej. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 515

Maszynistka rutynowana z stenografia szuka posady. Referencje bardzo dobre. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 39 621
Syn uczciwych rodziców (siedemnaoletni) wyuczy sie elektrotechniki, mechaniki. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 843
Samodzielnia sympatyczna, czysta, predka w pracy poszukuje posady do 1-2 starszych samotnych osob, najchetniej do adwokata i warszawiakow. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 611

Stala posade mieszkanie, wikt i pensje dajemy pod gwarancja po odbytym kursie. Oferty Kurjer Poznański ng 3 324
Młody kucharz lub kucharka uczeń którzy pracowali w pierwszorzednych domach mogę sie zglosic. — Restauracja Hotelu Polonia. Zet. od 7-9 wieczorem. dg 3936
Poszukiwana majatku doświadczona kasjerka samodzielnia, biegla korespondentka, stenotypistka, Nadzor domowego gospodarstwa i podwórzka, warunek, odpisy świadectw, zyciorys, do Kurjera Poznańskiego zdg 88 061
Potrzebny od 1. 10. 35 wykwalifikowany służący kawaler, dobrze polecony. Zgłoszenia z odpisami świadectw nadeslac Droste, Uchorowo, pow. Oborniki. zdg 39 035

Fryzjer Poznańska 26. zdg 39 947
Ekspedjentka do skladu blawatow, uczciwa z dobrej rodziny. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 950
Posługaczka potrzebna, Niogolewskich 2. m. 5 zdg 39 962
Gospodynin kucharka do wszystkich prac domowych potrzebna na wiec. Zgłoszenia Kurjer. Poznański zdg 39 966
Gospodynin kucharka potrzebna. Próchnowo, poczta Margonin. zdg 39 968
Agentów na koszule meskie poszukuje. — Oferty Kurjer Poznański zdg 39 969
Posługaczka z dobrem prasowaniem potrzebna. Kraszewskiego 17 — 15. zdg 39 917
Dziewczyna do wszystkich z gotowaniem. — Zgl. od godz. 8. Mickiewicza 9 — m. 10. zdg 39 933
Fryzjer potrzebny. Główna 61. zdg 40 223

Fryzjerka dzielna zaraz. Wodna 7. zdg 40 116
Wymowny kolporter pokupnej ksiazki. Dobra prowizja. Towarowa 21 — 9. zdg 40 188
Dwóch chłopców silnych, uczciwych i dobrze poleconych do posylke do lat 20, poszukuje zaraz. Zgłoszenia pisemnie „Par. Aleje Marcinkowskiego 11. pod nr. 56,85. Pg 5579-56,85.
Ekspedjentka potrzebna. Kawiarnia, św. Marcina 31. zdg 40 162
Dziewczyna - niania przychodnia do wszystkiego zaraz. Zgłoszenia 5-8 wieczór Dabrowskiego 63 I ptr. prawo. zdg 40 200
Fryzjer Wielka 17. zdg 40 208
Ekspedjentka z branzy konf. damskiej potrzebna. Wskaże Kurjer Poznański zdg 40 039
Uczciwa służaca potrzebna. Chwaliszewo 11. m. 4. zdg 40 034
Pani w wieku 30-40 lat do samodzielnego prowadzenia lepszego domu inteligentna, z jezykiem polskim i niemieckim poszukiwana. Zgłoszenia Budischowsky, Gniezno, Wrzesińska 19. zdg 40 073

Apteka malomiejska szuka asystenta (tki) lub młodego magistra (stry). Referencje z podaniem warunkow przy wolnym utrzymaniu. Oferty Kurjer Poznański ng 14 867
Służąca z gotowaniem od zaraz. ul. Jasna 6/7. m. 4. zdg 40 120
Dzielna fryzjerka oraz pomocnik mogę sie zglosic. Rynek Srodecki 9. zdg 40 010
Pianista rutynowany potrzebny od zaraz. Zgłoszenia Gohr, Ostrów Pozn. ng 14 876
Uczennica uczeń fryzjerski. Pocha 54. zdg 40 080
Nauczycielka-wychowawczyni Wielkopolskie prawo nauczania, konwersacja francuska na wiec troje dzieci od 1. 10., odpisy świadectw, wysokosc pensji, wiek pod zdg 40 079 Kurjer Poznański.
Werkmistrz trakowy poszukiwany do tartaku w miesiacu październiku do wyremontowania 2 trakow. Zgłoszenia z podaniem warunkow do Kurjera Poznańskiego pod zdg 40 076

Marszantka zdolna zaraz magazyn kapeluszy Matuszewska, Aleje Marcinkowskiego 13. zdg 40 225
Młodsza ekspedjentka do cukierni w miejscu potrzebna. Odpisy świadectw możliwie fotografja, która sie zwraca kierowac do Kurjera Poznańskiego zdg 39 925
Fryzjer potrzebny wypomózka. Kozia 19. zdg 40 006
Potrzebny kalkulator obznajomiony z precyzyjna technika. Zgłoszenia tylko pisemnie pod adres: Polska Fabryka Wodomierzy Gazomierzy, Sp. Akc. Toruń, Bydgoska 108/10. zdg 40 027

Humor zagraniczny
Moja córka otrzyma 100 tysięcy posagu zaraz, a pół miliona po mojej śmierci...
A jak ze zdrowiem pańskim?
(Tribuna — Rzym.) S. F.

GAZO-TOX tepi radykalnie pluskwy, mole i t. p.
Ządać w aptekach i drogerjach
FABRYKA UNIVERSUM
Poznań 14873
Dziewczyna pracowita, sumienna smacznem gotowaniem, dlugoletnie świadectwa, gotowaniem, dlugoletnie dectwa z powincji mogę zglosic zaraz. Stachowska, Ogrodowa 9 m. 6.
Dziewczyna bez spania. Dabrowskiego 12. rzeźnictwo. zdg 40 254
Pewna egzystencja Panowie zaufani gotówka 300 zarabiaja dobrze nowoczesna sprawa. Oferty Kurjer Pozn. zdg 40 252
Poszukuje pomocnika zegarmistrzowskiego z kompletem narzedzi od zaraz. — Zgłoszenia osobiste dnia 8 i 9 b. m., od 8-10. Górna Wilda 92, u p. Gartmann w ogrodzie. zdg 40 251
Bufetowa młodsza zalaczeniem fotografji, odpisami świadectw, mogę sie zglosic, wieksze miasto na powincji. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 40 242

Agent mieszkaniowy potrzebny. Mińska 12 — 4. zdg 40 159
Wymowni podróżniacy Poznanu, powincji poszukiwani. Ostrówek 10/11. — m. 8. zdg 40 156
Potrzebna od zaraz dzielna ekspedjentka do skladu rzeźnickiego. Zgłoszenia Marynarska 6. zdg 40 155
Służąca Słowackiego 29 — 9. zdg 40 193
Radjomontera oraz pomocnika. Laboratorium Radioeksperta, Bogata praktyka. Sniadeckich 1. zdg 40 271
Dziewczyna do wszelkich prac domowych zaraz potrzebna. Aleja Hetmańska 12. m. 4. zdg 40 119

28. ROZRYWKA
Kino Świt
Przebój filmowy
Cecil de Milla
Kleopatra
Józef Schildkraut
Claudette Colbert ng 14 452
Piękna Maryjka - Przyblęda
Rozkwitajacy kwiat miłości.
Kinoteatr „Sfinks”
zdr 39 215
Ramy stylowe
wykonuje i naprawia Stefan Kuissa, Stary Rynek 46/47 telefon 23-08. zdg 38 021

Co futro — to Edmund Rychter — eo palto — to Edmund Rychter — eo ubranie — to Edmund Rychter Poznań, Ostrów Wielkop.

Przedpłata na miesiąc wrzesień 1933 roku sa obs wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w miescie zł 3,50, z odnoseniem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnoseniem przez poczte poza Poznaniem miesiecznie (z 4,14, kwartalnie zł 12,40, pod opaska miesiecznie w Polsce zł 7,50, w innych krajach zł 9,50. W razie wypadkow, spowodowanych sila wyzsza, przeszkod w zakladzie, strajkow i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie maja prawa domagania sie niedostarczonych numerow lub odszkodowania.
W wydaniach wiekniostwiatecznych i uroczystosciowych poprzeda normalna coddzienna, część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystosci.
Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedziele, swiate i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72.

Ogłoszenia na stronie 6-lamowej 25 gr., na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr., na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr., na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr., przed wiadomościami potoczniemi 200 gr od 1-lamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniami miejsca 20% nadyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18,30, w naglych wypadkach do godz. 22 u stróża. do wydania glownego (wieczornego) „drobne” do g. 11.10, w dni przedswiateczne do godz. 11.00, wieksze dluzej wedlug mozliozci. Drobne ogłoszenia najwyzzej 100 słow w tem 5 naglowek.; słowo naglowek. (tuste) 25 gr., kazde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycy., wydawnictwo nie odpowiada.
P. K. O. Poznań nr. 200 149